نومرو ٣ — تشرین ثانی ١٣٢٤

فیآتی ٥ غروش

رسملی کتاب

سیاسی ، ادبی ، فنی ، فلسفی ، اجتماعی مجموعهٔ مصوره‌در

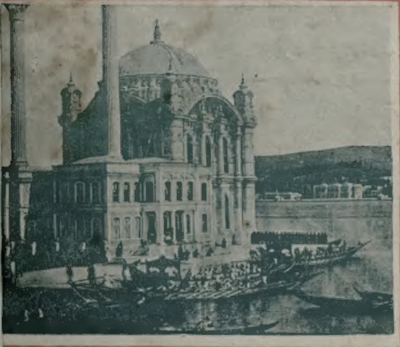

سلطان عزیز جنتمکان زماننده اورته کوی جامعنده بر سلاملق

یکیجه‌لی رومانیمز
سعد بر ارضکاری
محرری
صفوت ضیا

خصوصی
فوطوغرافلرمز :
موسیو آ. آپوللون و کنعان بك

اداره‌خانه‌سی :
یکی پوسته‌خانه آرقه‌سنده
٢ نومرولو دائرهٔ خصوصیه

بو نسخه‌مزده :
احمد حکمت بك
معشوقهٔ انسانیت
اخرتلك
نشیدهٔ موسیقیه‌سی نوطه‌سی
محمد رؤوف بك

نائل استفاده اولمق ایسترمیسکز؟
محیطی اوقویکز

مصور
محیط
سیاسی، ادبی، فلسفی، هفته‌لق غزته

کوکلکزی اکلندیرمك ایسترمیسکز؟
محیطی اوقویکز

نسخه‌سی ۲ غروش «۳ نومرولی نسخه‌سی نشر اولندی» نسخه‌سی ۲ غروش

قارء وقارئه‌لرمزدن کوردیکمز رغبت وتوجه بزی دها زیاده صرف مساعی و ایفای خدمته تشویق ایتدیکندن [رسملی کتاب] محترم مشتریلرینه برده هفته‌لق علاوه‌سی ، [مصور محیط]ی تقدیم ایدییور. [رسملی کتاب] فرانسزلرك «Je sais tous», «Lecture pour Tous»سی شکلنده بر رساله اولدیغی کبی [مصور محیط]ده مهم و نفیس بر Illustration اوله‌جقدر بوندن ماعدا مندرجات جهتیله بك‌زیاده اعتنا ایدیله‌جك وبونقطهٔ نظردن دخی تکمله چالیشله‌جقدر. اوچنجی نسخه‌سی برچوق مقالات نفیسه‌یی ویکرمی بش قدر رسمی حاوی اولدیغی حالده نشرایدلمشدر. آبونه‌سی درسعادت ایچون سنه‌لك ۱۰۸ آلتی‌ایلق ٥٤ ولایات‌شاهانه ایچون سنه‌لك ۱۲۰، آلتی‌ایلق ٦٥ غروش ممالك اجنبیه ایچون سنه‌لك ۲٦، آلتی آیلق ۱٤ فرانقدر. (رسملی کتاب) ابونه‌لری ایچون (محیط) ابونه‌سندن یوزده ۱۰ تنزیل یاپیلیر. آبونه‌لره آیروجه هدایاسیده واردر. بالجمله قارئلرمزه توصیه ایدرز.

کوردیلن فوق‌العاده رغبت اوزرینه ۳ نجی نسخه‌سی ایکنجی دفعه طبع ایدلمشدر.

رسملی کتابك آبونه شرائطی

درسعادت ایچون :	ولایات شاهانه ایچون	ممالك اجنبیه ایچون
سنه‌لکی ٦۰ غروش	سنه‌لکی ۸۰ غروش	سنه‌لکی ۱۸ فرانق
آلتی آیلغی ۳۰ »	آلتی آیلغی ٤٥ »	آلتی آیلغی ۹ »

آبونه بدلاتی پروجه پیشین استیفا اولنور

آبونه‌لرمزه هدیه‌لرمزی ٤نجی صحیفه‌ده اوقویکز

[رسملی کتاب] و [مصور محیط]ك اعلان اجرتلری :

رسملی کتاب

	بر دفعه‌ایچون	بر سنه‌ایچون
بر صحیفه	۲ لیرا	۱۵ لیرا
یارم صحیفه	۱ـ »	۸ »
دورتده بر صحیفه	٦٥ غروش	٥ »
سکزده بر	٤۰ »	۳ـ »

تجارته متعلق اولمیان کوچك اعلانلرك بهر سطرندن ۱ غروش آلنور.

مصور محیط

بر دفعه ایچون سطرندن	۳ غروش
یکرمی دفعه ایچون سطرندن	۲ »
اللی دفعه ایچون »	۱ ۲۰ »

تجارته متعلق اولمیان هرنوع کوچك اعلانلرك بهر سطرندن ۱ غروش آلنور.

بیكر

بك اوغلنده دوغری یولده فرانسه سفارتخانه‌سی قارشوسنده نومرو : ۳۷

Maison BAKER – Pèra

جوق یشا انكلیزلر

اظهار اولنان ارزو اوزرینه كوچك قیز و اركك چوجقلره عائد اشیا ایچون بر قسم مخصوص افراز ایدلمشدر.

طلب اوزرینه مجاناً قاتالوغمز تقدیم ایدیلور.

بیلمه‌جه و مسابقه‌لرمز

۹ — بیلمجه

بردن طقوزه قدر اولان عددلری اوچر اوچر اولمق اوزره نه صورتله دیزملی که کرك افقی کرك عمودی کرك قطری اوله‌رق جمع اولندقلری حالده عینی مجموع بولنسون .

طوغری حل ایدنلر نامنه قرعه چکیله‌رك برنجی‌یه بر ساعت ایکنجی‌یه بر کتاب اوچنجیدن التنجی‌یه قدر اوچر عدد قارت پوستال اهدا ایدیله‌جکدر .

۱۰ — (رسملی کتاب) ك بو نسخه‌سنده نشر ایتدیکی مقاله‌لر آره‌سنده اك مکملی هانکیسیدر .

بو مسابقه هر نسخه‌مزه مخصوص اوله‌رق صرمسیله توالی ایده‌جکدر — مجموعه‌مزك بر نسخه‌سنه درج اولنان مختلف مقاله‌لر میاننده هانکیسی‌اك زیاده رأی قازانیرسه او اك مکمل اولمق اوزره تلقی ایدیله‌جك و بزه کوندریلن مختلف جواب ورقه‌لرینه ذاتاً تاریخ ورودلرینه کوره نومرو قونلمش اولدیغندن اك اول بو مقاله‌یی کیم بکنمش بزه بیلدیرمش ایسه بو ترتیب ایله بش کشی‌یه مکافات ویریله‌جکدر. برنجی مکافاتمز: آلتی آیلق آبونه‌مز ، ایکنجی مکافاتمز برعدد کتاب اوچنجیدن بشنجی‌یه قدر اوچر قارت پوستال. بو مسابقه‌یه اشتراك ایده‌جك قارئین کرامك اوزون اوزادی‌یه تفصیلاتدن صرف نظرله یالکز انتخاب ایتدکلری مقاله‌نك سرلوحه‌سنی وکندی اسم وادرسلرینی بر قارت پوستاله یازه‌رق کوندرملری شرط اتخاذ ایدلشدر .

بو ایکی سؤال ایچون ۱۵ کون مدت تعیین ایدلشدر. بو تاریخدن صوکره کله‌جك جوابلر مقبول اولمیه‌جقدر .

۱۱ — فوطوغراف مسابقه‌سی :

مجموعه‌مز رسملی بر رساله اولمق مناسبتیله بر فوطوغراف مسابقه‌سی کشادینی مناسب کوردك . مقصدمز فوطوغراف اماتورلرینی تشویق وآثارلرندن بکنلنی نشر ایتمکدر. بو سفرکی مسابقه‌مز لیانمزده بر منظره رسمیدر. فوطوغرافلرك تمیز وپروزسز اولمسنه اعتنا ایتملیدر . طشره قارئلرمزده بو مسابقه‌یه بولندقلری شهر مناظرینی چکمك صورتیله اشتراك ایده‌بیلیرلر . اهل وقوفدن مرکب بر قومیسیون بو رسملری تدقیق ایده‌جك و برنجیلکی قزانان ذاته مجموعه‌مزك بر سنه‌لك ابونه‌سی و ایکنجیدن بشنجی‌یه قدر آلتی آیلق آبونه‌مز اهدا اولنه‌جقدر .

مسابقه حلی :

نومرو: ۷ — کچن نسخه‌مزده‌کی مقاله‌لر ایچنده محمود صادق بکك « فلسفهٔ سیاسیات » مقاله‌سی ۳۷۰ رأی ایله برنجیلکی قزانمشدر . برنجی مکافاتی : عثمان افندی ، ایکنجی مکافاتی جهانگیردن : نوری افندی ، اوچنجیدن بشنجی‌یه قدر اوچ قارت پوستال مکافاتی : اندرونی جودت ، ملکیه مأذونلرندن فوزی بك ، قزل طوپراقدن مصطفی نکلر قزانمشلردر .

نومرو : ۸ — فوطوغراف مسابقه‌مزده برنجیلکی کنعان بك قزانمش وکندیسی خصوصی فوطوغرافنز اولمق اوزره اداره‌خانه‌مزه آلنمشدر . ایکنجیلکی عمر فواد پاشا ، اوچنجیلکی رشاد بك ، دردنجیلکی آصف بك قزانمشدر .

آپوللون فوطوغرافخانه‌سی
Photographie „APOLLON"
غایت صنعتکارانه رسم چکدیرمك ایسترسه‌کز بك اوغلی جادهٔ کیرنده آپوللون فوطوغرافخانه‌سنه مراجعت ایدیکز .
نفاست مکملیت اهونیت

نومرو: ۳ | تشرین اول ۱۳۲٤ | جلد: ۱

سر محرری:
فائق صبری

اداره‌خانه‌سی: یکی پوسته‌خانه جوارنده اسکی ضبطیه سوقاغنده ۲ نومرولی دائرهٔ مخصوصه
امور اداره ایچون مدیره، امور تحریریه ایچون سرمحرره مراجعت اولنور.

رسملی کتاب

مدیری:
عبیداه اسعد

RESSIMLI KITAB
REVUE MENSUELLE
Rédacteur en chef:
FAIK SABRI BEY

Bureaux: Rue Eski-Zaptié
Près la nouvelle Poste No. 2
Constantinople
Prix: 5 Piastres.

مؤسسلری: فائق صبری، عبیداه اسعد

هر آیك اون بشنده نشر اولنور ادبی، سیاسی، فنی، فلسفی واجتماعی مجموعهٔ مصوره‌در.

PHOTO: APOLLON — فوطو: آپوللون

دولتلو نجابتلو محمد سلیم افندی حضرتلری
S. A. MEHMED SÉLIM EFFENDI

تماشا حقنده

مصاحبه : [۱]

خالد ضيا بك
HALID ZIA BEY

بو كيجه بنى شو جمعيت محترمه مواجهه سنده تقرير مقاله فرصتياب ايدن حادثهٔ مسعوده‌نك حيات اجتماعيهٔ مملكتده نه حيرت آور انقلاباته باعث اولديغنه سوق فكر ايتمه‌مك و بر نبذه بوندن بحث ايده‌رك تطمين وجدانه چاليشماق ممكن اولميور .

افراد ، حيات شخصيه‌سنده ، سربست ياشايه‌بيلمك ، قواى جسمانيه وذكائيه‌سنه عائد قابليات وخصائص فطرتنك امكان مساعده‌سى دائره‌سنده استعمال ايلمك ، مجادلهٔ معيشتده بازولرينك بوتون استعدادينى تجربه و تربيه ايده‌رك اوغراشمق ، رقباسيله بوغوشوب چنكلشمك ايچون تا چوجقلقدن باشلايه‌رق ، كوندن كونه كنديسنى وصايتدن قورتارمغه ، شو معركهٔ حياتده كندى حسابنه ، كندى نفسى ، كندى ذوق ، كندى سعادتى ايچون ياشامق استقلاليت ذاتيه‌سنى قازانمغه نصل محتاج ايسه اقوام وامم‌ده اويله‌در.

اونلرده چوجقلقلرندن باشلايه‌رق، ساحهٔ حياته بشقه‌لرى ايچون دكل كنديلرى ايچون بله‌كلرينه‌قناعت حاصل ايتمك، جدالكاه‌معيشتده قازانه‌جقلرى اكمكك كندى اكمكلرى، سوره‌جكلرى طوپراغك كندى طوپراقلرى اولديغنه، آتلرندن دوكولن ترلرك بشقه‌لرينك سعادتى ايچون دكل كندى رفاهيتلرى ايچون دوكولديكنه امين اولمق ايسترلر .

استقلاليت شخصيه‌سنى اكتساب ايده‌مه‌ين برفرد انسان صفتندن زياده نصل ذليل ومسكين بر آلتدركه سنده، افراد سائره‌نك تأمين اسباب وجودى ايچون ييرانوب چورومكه محكوم ايسه حريت حياتيه‌سنى استحصاله موفق اوله‌ميان بر ملتده دائما اقوام سائره‌نك محكوم امل مقصدى، كندى ضررينه تأمين منفعت ايده‌جك خصمانك اسير قهر و اذاسى اوله‌رق ياشامغه خير، ياشامغه دكل، بشقه‌لرينك شاد وخرم يشادقلرى ساحهٔ حياتده، اوزرينه چوكن حولهٔ مشقت ومحنتى طاشيه‌بيلمك ايچون، ديزلرينك اوزرنده سوروكله‌نه سوروكله‌نه يووارلانمغه

[۱] تپه‌باشى تياترو سنده سويلنمشدر.

محکومدر، ونهایت اطراف بوتون کنج، توانا کوندن کونه اکتساب مکنت ایدن ، کوندن کونه استقباله‌دها جسورانه باقان، تازه قوتلرله محاط ایکن، او ، حالا بلنی دوغرولته‌میه‌رق بیغیلوب قالمغه محکومدر.

فقط قلبنی آلتی عصرلق بر تاریخ شان وشرفك غلیان ابتهاجی دولدوران برملت بویله ذلت و مقهوریت ایچنده محکوم زوال اولمغه موافقت ایده‌مزدی . اونك طریق محنت ومشقتده دها زیاده قاپانیور کبی ، دها زیاده طوپراقلره بولانیور کبی کیدیشنده ، بالعکس ، دها فضله برقوتله، عضلاتنك اولانجه مقاومتیله بردن قالقمق هوسی واردی؛ نته‌کیم اویله‌اولدی.

آرتق بو کون افاقده پیرتیلان بلوطلرك آراسندن اویله منور بر استقبال آچیلیورکه اوواده ملت حیاتنك سعادت مادیه‌سنه واذواق معنویه‌سنه عائد صحائف مسعوده‌یی شیمدیدن اوقیور .

آرتق بو کون ملت مرمره صولرینی کوپورده‌رك کچن بر زرهلینك ، کاغدخانه تپه‌سنده برفرضیهٔ حربیه‌یی تطبیق ایدن بر آلایك قارشیسنده قلبنك خلجان امید ایله ، غرور وافتخار ایله اوردیغنی ایشیدیر؛ آرتق بو کون ملته تجارتندن، زراعتندن، صنایعندن بحث ایدیله‌بیلیر؛ قولکزی اوزاتوب بوتون وطنك خزائن ثروتی، اورمانلرینی، معدنلرینی، نهرلرینی، بوتون اوغیور قوللره منتظر منابع رفاهیت ومعادنی کوستره‌بیلیرسکز؛ واوکا: — ایشته بونلر سنك ، چالیش و استفاده ایت! دیمك ممکندر. بو طوپراق، بو دکز، صوکره سنك قانکدن تشکل ایتمش بر کتلهٔ معظمه شکلنده ، سنك موجودیتکك یانی باشنده ، سونکوسنی طاقه‌رق بکله‌ین اردو ، بوتون بونلر سنکدر ، حتی سن سنکسك ، دیه بیلیرسکز. وبو کون ملت، بوتأمیناتی دیکلرکن، آرتق ، مدهش بر شبهه‌نك یأسی آلتنده ، دوداقلرینی بر تقلص قهر والمله قیوریماز ، امین بر استقبالك خندهٔ انبساطیله کولومسر .

لکن بر ملتك موجودیتی ، یالکز حیات مادیه‌سی ایله دکل ، حتی او حیات مادیه‌نك مدار انکشاف وانجلاسی اولان حیات معنویه‌سی ایله کسب تمامیت ایدر . بر مملکته یوللرینی یاپه‌جق مهندسلر، مبانیسنی قوره‌جق معمارلر، طوپراقلرینی ایشله‌جك متخصصلر، معدنلرینی چیقاره‌جق متفننلر ، خسته‌لرینی تداوی ایده‌جك طبیبلر نصل لازمسه ، بر ملت ایچونده، فکر ونظرینه دوغری یوللر کوستره‌جك ، روح و وجداننده متین مبانیٔ اخلاقیه قوره‌جق ، زمین فطرتی اك ایی محصول ویره‌جك صورتده ایشله‌ته‌جك، کنز خصلتنده مدفون قابلیاتی/میدانه چیقاره‌جق ، وشاید هویت معنویه‌سنده امراض و علل وارسه اونلری اك سالم واسطه‌لرله تداوی ایده‌جك متفکرین و حکمایه، شعرا وادبایه، ارباب علم وذکایه‌ده عینیله احتیاج واردر .

ملت هر شیدن زیاده بو حیات معنویه‌دن محروم ایدی . مکتبلرنده کتاب ، مطبوعاتنده ناطقه قالمادی ؛ ملکات ذکائیه‌نك توسیع وتزییننه خدمت ایده‌بیله‌جك بوتون وسائط ، یواش یواش ، برر برر نزع اولوندی ؛ فکر

ملتك قابليت رؤيتی اويله ديوارلرله اورولمش بر زندان ایچنده حبس ایدلدی که بر کوچك خط نورك قایوب کچه بیلمه‌سنه مساعد بر کوچك پنجره‌دن بیله محروم ایدی. برازحکمت و فلسفه‌دن ، حیاته دها مقاوم و متین بر فکر و روحله چیقمغه معاونت ایدن او قوتدن ، براز شعر وادبدن، قلب ووجدانی درلو مشاق واحزاندن تصفیه وتسلیه ایدن اوکوثر خیالدن بر محرومیت صرفه ایچنده ، کویا سطحنده نه بر آغاجك سایهٔ نشوه‌دارینه ، نه بر پیکارك موجهٔ حیاتبخشنه تصادف ممکن اولمیان مدید بر [?] چولك ، کوزلری یورغونلقدن بولانمش ، جکرلری صوسزلقدن قاوورولمش یولجیلری ایدك.

هله هیچ شبهه یوق که حیات معنویهٔ مملکتك اك بیوك نقصانی بر صحنهٔ ملیه‌در . اقوام و اممك حیات اجتماعیه‌سنده بر صحنه‌نك اهمیت معنویه‌سی وهلهً اولچیله‌میه‌جك درجه‌ده یوکسکدر . ایکی بیك بش یوز سنه‌دن بری ، اسکی یونانیلردن، قدیم رومالیلردن باشلایه‌رق، قرون وسطی تماشالرندن کچه‌رك، ملل متأخره تاریخ ادبیاتی آراسنده ، هر ملتك حیات معنویه‌سنه ، صحنه‌نك ، او مطنطن تجلیزار ذکا و صنعتك نصل تأثیرات فیاضانه ایله استعداد کشایش بخش ایلهدیکنه حیرت ایدیلیر . هله صوك عصرده صحنه، حیات مدنیه‌نك اویله بر لازمهٔ مهمه‌سیدرکه حیات حاضرهٔ اجتماعیه‌نك ارکان مخصوصهٔ موازنتندن بریدر دینه‌بیلیر که مطبوعات حیات مدنیه‌نك نه قدر حائز اهمیت بر ساحهٔ تظاهراتی ایسه صحنه‌ده یته او قدر مهم وبلکه دها مؤثر بر زمین حس وذکاسی، بر مهد عرفان و وجدانیدر.

یونان قدیم ادبیاتنه، اسکی روما سلطنتنك شعشعهٔ فیوضنه اماجکاه اولان یرلردن، توزنی طوپراغنی سیلکه‌رك بوکون ایاغه قالقان انقاض مبانی اراسنده تماشاکاهلرك نه بیوك موقع اشغال ایتدیکنه؛ بوکون آتنه حوالیسنده ، اسیای صغراده، فرانسه جنوبنده حالا عظمت ومهابتیله انسانه وله ویرن [?] صحنه خرابه‌لرینك بر وقت نه مدبدب بر معرض حیات اولدیغنه دقت

Photo: Aigle

فوطو: اغل

دولتلو نجابتلو صلاح‌الدین افندی حضرتلرینك مخدوم نجابت مرسوملری عثمان فؤاد افندی

S. A. OSMAN FUAD Effendi

ایدلنجه، تاریخ موجودیت بشریه‌ده، ادبیات تماشانك اهمیت عظماسنه درحال قرار ویریلیر وبو انقاض عرفانك قارشیسنده فکر خیال دوشونور، الای الای انسانلری بر تماشاکاهك بر مرمر ستونی نقل ایتمك ایچون عضله‌لرینی پارچه‌لایان غیرتلرله، هفته‌لرجه اوغراشه اوغراشه

Photo: Phébus | فوطو: فبوس

شهزادهٔ جوانبخت دولتلو نجابتلو عبدالقادر وعبدالرحیم افندیلر عسکری مانورەلرده
S. A. ABDUL KADIR et ABDULRAHIM Effendi aux manœuvrs militaires

خرقهٔ شریف آلاینده کوپری اوزرنده
Le jour de la visite au manteau sacré du Prophète sur le pont

سوروکله‌نیور کورر. برطاشی برطاشك اوستنه قویمق ایچون بو بیکلرجه عمله‌نك نه طاقت بر انداز موانعه کوکس کره کره چالیشدقلری تصور ایدیلنجه ناطقهٔ ذکایه قوریلان بر کرسیٔ خطابتدن بشریتك اوزرینه پك مؤثر سسلر دوکولمش اولدیغنه قناعت ایدیلیر.

بو او قدر دوغریدرکه تاریخ ادبیات‌ملله الك یوکسك طبقاتدن برینی اشغال ایدن صحنه‌یه عائد آثار فکریه‌در. یونانستان قدیمده تسیس ایله ابتدا ایلدیکن هائله ادبیات قدیمهٔ یونانیه‌نك الك بیوك شاعرلری اولان تمثیلك، سوفوقلك ئوریپیدك انکشاف دهاسنه زمین اولمشدر؛ وادئ مضحکه آریستوفانی یتشدیردی واونك فکر تنقیدی اکا برمعاصرینی صحنه‌یه چکرك مضحککی بر سیاستکاه معنویات‌حالنه کتیردی. رومالیلرده ملاعبات جنکاورانه‌یه ابتلا ادبیات تماشانك اهماله اوغرامه‌سنه سبب کافی تشکیل ایده‌میه‌رك پلوت، سه‌سیلیوس، تهرانس، پاکو-ویوس، آتیوس قبیلندن اعاظم شعرا هائله ومضحکده شعرای یونانیه‌یه پیرو اولدیلر. قرون‌وسطی ادبیاتی، صحنه‌یی مذهبه عائد روا-یات ومعجزاته معرض اتخاذ ایتمشدی. همان هر قصبه‌نك بر میدانی، بر صحنه‌سی واردی‌که ایام مقننه‌ده خلقك مجمعی اولوردی، وبوراده ارباب شعرونظم طرفندن ترتیب ایدیلن قصائد موقع عرضه قونوردی. هر قصبه‌نك بوایام مقننه‌سی شعر و ادبله منقولات مذهبیه‌نك راسمهٔ ازدواجنه حصر ایدیلن اعیاد عمومیه قبیلندن ایدی.

هله اقوام متأخره ادبیاتی سرتاپا صحنه‌یه موقوف کیدر. المانلرده اون آلتنجی عصرده هانس ساقس ایله باشلایان تماشا ژاق آیره‌ر، رومه‌ر ایله دوام ایده‌رك اون یدنجی واون سکزنجی عصرلرده اوپیچ، غریفیوس قبیلندن شعرا ایله ترییتباب اوله اوله نهایت المانلرك ایکی بیوك شاعر داهیسی اولان غوته ایله‌شیللر اصل قدرت دهالرینه صحنهٔ تماشانی معرض تجلی ایدندیلر. بونلردن صوکره المانلرك ینه الك بیوك ادبا وشعراسی، لایزه‌ویچ، قلینغر، شله‌غه‌ل، قولله‌ن، اوله‌ن شله‌غر، ایممرمان، به‌للینغهاوزن قبیلندن ارباب ذکا و دها صحنه‌یه بعضاً فجایع حیات بشریه‌یی، الواح احتراسات وحسیاتی، بعضاًروایات‌ملیه وتاریخیه‌یی، مسائل اخلاقیه واجتماعیه‌یی تشهیر وتحلیل ایچون بر زمین مساعد نظریله باقدیلر. کذلك عصر اخیرده الك مشهور اسملر، غوجقوو، هه‌بل، بوهنر، اوتولودویغ، به‌نه‌دیکس، هایزه صحنه‌ده اثبات ذکا ایلمدیلر.

انکلیزلرده ادبیات تماشا غربك الك بیوك شاعر داهیسی، شکسپیری وجوده کتیرمش اولمقله حائز شان وشرفدر. شکسپیردن پك چوق زمان‌اول انکلتره‌ده معجزات واخلاقیات ایله باشلایان، إحتی پروتستانلغك قاتولیکلکه قارشی مجاهداتنه ساحه تشکیل ایلیه‌رك مهم روثیقهٔ‌اجتماعیه ایفا ایتمش‌اولان صحنه انکلیزلرك پك بیوك مفتونیت ومجلوبیتنه باعث اوله‌رق بر چوق شعرا وادبانك مهدپرور شی اولمش ایدی. شکسپیرك شعشعهٔ دهاسی بلاد غربك هیچ برنده بر مثلنه دها تصادف اولنه‌میه‌جق برخورشید معظم‌احتشامیله پارلارکن اطرافنده

Les Gendres de Sa Majesté — داماد حضرت پادشاهی

نورالدين پاشا
NOUREDDIN Pacha

خالد پاشا
HALID PACHA

كمال الدين پاشا
KÉMALEDDIN Pacha

طاقم طاقم كواكب شعر وادب قاينا‌شـوب طو-
توشمقده ايدى. بو عصرلرده انكلتره‌ده تماشا
ايچون كوستريلان ابتلا، صرف ايديلان اقدام
وغيرت تاريخ ادبيـاتك هيـچ بر دورنده
تصـادف اولنه‌ميه‌جق درجه‌ده شديد اولديغى
كبى صحنه‌ده اشتهار ايدن ادبا وشعراده صاييلا-
ميه‌جق درجه‌ده چوقدر. رونق وشـعشعه‌ده
شكسپيره، او مهر دهايه، اك ياقين ايكى كوكب
ذكا اوله‌رق بومون ايله فله‌چر شايان تذكاردر.
دها صوكره ماسـينجر، تورنيستر، ده‌كر،
ميدلتون، ودهـا ياقين زمانلرده، درايدن،
طوماس اوتووه‌ى، تاتانيه‌للى، قبيلندن شعرا
اون يدنجى عصر ادبياتنك اك محتشم تجلياتى
صحنهٔ تماشاده كوسترمشـلردر. اون سكزنجى
عصرده اوفق بر انحطاط تمايلندن صـوكره

داماد حضرت پادشاهی — Les gendres de Sa Majesté

احمد ذو الکفل پاشا
AHMED ZULKIFII Pacha

عصر اخیرده ادبیات تماشا انکلیزلرك اك بیوك شاعرلرندن اولان بایرون ومشلله‌یدن بشقه جه‌یمس شه‌ریدان نوولس نام تماشانویسی وجوده کتیرمشدر. اعاظم ادبا وشعرانك فیض دهاسیله وجوده کلن ادبیات صحنه بوکون ینه اك بیوك ارباب ذکانك دست تزیینه مودوع بر امانت قبیلندن، هرکون انجلاسنه بر بشقه الماس پاره‌نك پرتو نظر ربایی علاوه ایدیله ایدیله، کویا بر افسر مفخرت ملیه حکمنده، طاشنمقده‌در.

فقط محققدرکه اصل ادبیات تماشانك وطنی، وبوکونك اك مهم زمین نبعانی فرانسه‌در. فرانسه ادبیاتنه ادبیات جدیدهٔ عثمانیه‌نك تعلق صمیمیسی دوشونیله‌جك اولورسه بو ساحه بزه هیچ بیکانه کلمز، فرانسه ادبیاتی یالکز بزه دکل، هیچ بر ملته بیکانه دکلدر.

بوتون اون یدنجی عصری بر طرفدن یونان وروما، دیکر طرفدن ایتالیا و اسپانیه تأثیراتنه تبعیتله کچیرن فرانسه ادبیات تماشاسنه اصل قورنه‌یدن ابتدا ایتمش نظریله باقق ایجاب ایدر. فرانسزجه‌نك واصل نقطهٔ تکمل اولماسنه تصادف ایدن بو شاعر علوی فطرتك ظهوری بردن صحنه‌ده لایموت آنافس آثارك وجوده کلمه‌سنی تأمین ایله‌دی. حالا بوکون ایدیٔ حرمتده بر نمونه اولمق اوزره کزن، حالا فرانسه‌نك صحنهٔ ملیه‌سنده لسانك آثار محتشمه‌سندن اولمق اوزره اك کزیده صنعتکارانك مهارتنه محك تجربه عن ایدیلن بو هائله‌لر، سید، سینتا، پولیوقت، پومپه، اون یدنجی عصرك اك مکمل بدایع فکریه‌سندندر.

سلانيكلى توفيق بك

ماقره‌لى يانقو افندى

احمد راسم بك

سامح بك
SAMIH Bey
نورى بك: اصباح غزته‌سى هيئت تحريريه‌سى
NOURI BEY
Les rédacteurs du Journal «Sébah»

قورنه‌يك لسان شديدى احترا-
صات مهيجه‌يه، مناقب قهرمانانه
وجنكاورانه‌يه ترجمان اولورکن
راسين، روح بشرك دها صميمى
احتساساتنه، دها خفى و اينجه
عروق والياقنه كيره‌رك، ظريف
وحساس بر لسان ايله،
آتالى، بريتانيكوس، فه‌در
قيلنسدن هر زمان هر يرده
حيات بشريه‌نك دقيق بر كتاب تحليل عد
ايديله‌جك آثار ايله، رقيب معاصرينك يانده،
كنديسنه بر موقع ممتاز احضار ايديوردى.
بو دورك الك شايان دقت سيماسى موليه‌ردر.
موليه‌ر، غايت نافذ بر نظر تدقيق ايله محيط
حياتى صحنه‌يه چيقاروب تدقيق وتحليل ايتمشدر.

معاصرلرينك معايب ونقائصنى،
اطرافنك اخلاق وعاداتنى
بى انصاف بر فكر انتقاد ايله
تشريح ايده‌رك مضحكه‌لرينك
برنده معلومات فروشلرى،
ديكرنده اكتساب ثروت ايتمش
بر فرومايه‌يى، دها بشقه‌لرنده
مداهنلرى، مرائيلرى، ساخته
عالملرى، كولونج نكته‌پردازلرى،
جاهل متطبيلرى، كذب ودسيسه ايله آلوده
مقربين حكمدارى تهذيل وتزييف ايتمشدر.
دينه بيليركه ادبيات تماشا بو اوج اسمك
شو سيماى متينك اوزرنده تأسس ايله‌دى.
وولتر بيله صحنه‌يه فلسفه وحكمتدن، تاريخ
و سياستدن زياده اهميت ويره‌رك همان بوتون

حیاتنده الك قیمتدار قواسی بو زمین اوزرنده رقیبی قره‌بیون ایله محافظهٔ رقابت واوکا قارشی تأمین غلبه‌یه صرف ایتدی. مولیه‌ردن صوکره مضحکه عصرك الك کزیده محررلرینه جلوه‌کاه ممارسه اولدی: لوساژ، پیرون، غره‌سه، بالخاصه ماریوو بوشعبهٔ ادبی توسیع وتزیین ایتدیلر. بومارشه ایله مضحکه هیأت اجتماعیه‌یه دها مؤثر بر نیشتر تنقید اوزاتدی. فیغارو او زماندن بو زمانه قدر یاشایان بر سیمادرکه اونك محصول دهاسیدر. اون طقوزنجی عصرك الك بیوك حادثهٔ ادبیه‌سی، رومانتیزمك ظهوری، ینه صحنهٔ تماشاده وقوعه کلمشدر. ویقتور هوغو خزینهٔ لایفنای شعر و خیالی ترجیحاً صحنهٔ تماشایه بوشالتدی واونك نام محتشمی آلتنده باشلایان دورهٔ تجددك رسم کشادی ثمرنانینك موقع تماشایه وضعی کیجه‌سی اولدی. طرز قدیم تماشا قازیمیر دولاوینی ایله دها صوکره‌لری فرانسوا پونسار ایله برمشوار مریضانه تعقیب ایدرك کیدرکن ویقتور هوغونك لوای دهاسی آلتنده طوپلانان بر زمرهٔ نورستکان ادبیات صحنه‌نك قیود وروابطنی قیروب پارچه‌لایه‌رق بو طرزده، فکر بشره بی حد بر سمای طیران آچدی. آلفره‌د دو موسه، ظریف مضحکه لرینی یازدی، آلکساندر دوما ایله آلفره‌د دووینی دورهٔ تجددك ایکی مهم پیشواسی اولدی، ونهایت بر یاندن سقریبله، لابیشـله، وبونلرك لایعد پیروانیله خفیف مضحکه زمینی بر طوفان آثار ایله جوشـوب طاشارکن دیکر طرفدن الکساندر دوما فیس، امیل اوژیه، تەاودور باربیه، ویقتوریەن ساردو ایله ایشته بوکونك صنعت صحنه‌سی وجوده کلمش اولدی.

بوکونك صحنه‌سنه عائد مشاهیرك اسملرینی تذکاره هیچ لزوم یوق. اونلر هپ الك کوزل تأثرات ادبیه‌مزك مولدلری اولمق اوزره منقوش خاطرمزدر.

فرانسه‌ده، انکلتره‌ده، المانیاده، جهان مدنیت غربیه‌سنك بو اوج محتشم تجلیکاهنده ادبیات صحنه بویله عصرلردن بری بر دورهٔ اعتلا تعقیب ایده ایده دوام ایتدیکی کبی اسپانیا، ایتالیا کبی عروق حیات ذکائیه‌سی تاریخك الك قدیم ادوارینه قدر چیقان ملتلرده، دها صوکره روسیه کبی، هولانده کبی بو وادیده بالنسبه یکی باشلامش فقط فیض واعتلاده دیکرلرندن کری قالمامش قوملرده، حتی موجودیت سیاسیه‌سی پك صوك زمانلرده تحقق ایدن قومشو قوملرده‌ده بو وادیٔ ادبده عین طریق تکمل وترقی قطع ایدلمشدر.

حیات معنویه‌سنده بر صنعت تماشای، از چوق مهم بر قصبه‌سنده بر بلدیه صحنه‌سی موجود اولمیان اقوام وبلادی ارایه ارایه، تا شمالك منجمد ساحه‌لرندن باشلایه‌رق اینه اینه کلن فکر تدقیق، هر اوغرانیلان نقطه‌ده، هر توقف ایدیلن مرحله‌ده ممنون ومطیب اوله اوله نهایت استانبول حدودلرینه قدر کلدرك بوراده عظیم بر بوشلق قارشیسنده مفتور یأس اولوب قالیور.

بو نصیب عرفاندن محرومیته محکوم اوله‌جق یالکز بزمیز؟

ایشته بر سؤاله:— خیر!.. بزده قابلیات ذکائیه‌مزك بو وادیده استعدادینی اثبات ایده‌جکز. دینه‌بیلمك ایچوندرکه ایکی بیوك

نامك زير حمايه‌سنده بر هيئت تشكل ايده‌رك بو كون بزده‌ده بر صحنهٔ مليه وجوده كتيرمك اسبابنى اراشديرمقده‌در. فقط بونه مشكل بر تشبثدر، نه قدر موانع طاقتفرسايه غلبه ايتمك لازمدركه، يشقه‌ملتلرده عصرلرك محصولى اولان بر اثر بزده بر قاچ سنه‌ده وجوده كله‌بيلسين!

اونك ايچوندركه بو هيئتك بو كون يالكز تشكلنى خبر ويرمكله اكتفا ايده‌لم. تشبثاتندن بحث ايتمك بلكه عجله ايتمك اولور، دها اييدركه بوراده تشبثاتدن بحثه بدل فعليات ايله مواجههٔ ملتده عرض موفقيات ايدلسين.

بو تشبثى آلقيشلاميه‌جق ولدى الحاجه وسع واقتدارى نسبتنده بوكا تشريك همت و غيرت ايتميه‌جك بر وطنپرورك وجودى فرض اولنه‌ماز.

بلاد غربه حياتنى ياقيندن كورنلرك ياخود اوزاقدن تدقيق ايدنلرك اك اول نظر حيرتنه چارپه‌جق حقايقدن برى تماشانك حيات مدنيه‌ده اهميت فوق العاده‌سيدر. ايتاليا‌ده هر بيوكجه شهرك، ويانه‌ده، برلينده، آلمانيانك بوتون اسكى شهرلرنده، لوندره‌ده، هله پارسده تماشاكاهلر مفاخر مليه‌دندر. هيئات بلديه بر صحنهٔ مليه وجوده كتيرمك ايچون وسائط ماليه‌سنك حوصلهٔ استيعابنه صيغه‌ميه‌جق ارقامك بار ثقيلى آلتنه كيرمكدن چكينمز. شرف عرفان ملته لايق بر صحنه ايله شهرك قدر معنويسنى اعلايه موفق اولمق ايچون كرفتار ديون اولور نه بأس وار؟ پاره اوده‌نير، پاره‌دن اول اوده‌نه‌جك بورج ملتك اعتلاى فكر و روحنى تأمين ايده‌جك وظيفه‌در. مملكتك الصنعتكار و بهره‌دار معمارانى مسابقه ايدرلر. بو صحنهٔ مليه‌يى اوراده تجلى ايده‌جك آثار ذكاو دهايه شايسته بر اثر نفيس صنعت حالنه كتيررلر، اويله بربنا وجوده كليركه اونك اغوش مستثناى نفائسنه‌شاهد نازنين عرفان برجنبش بختيارانه ايله كويا بلا اختيار آتيلير.

بو صحنه‌لرك اوزرنده ارباب شعر و ادبك خيالنده وجوده كلن سيمالرى، شخصيتلرى، تمثيل وانطاق ايدن صنعتكاران، ممثللر وممثله‌لر، هر برى او سيمالرك، او شخصيتلرك كنه روح وفكرينه نفوذ ايده‌جك، اونلرى احساس و ارائه ايليه‌جك قابليات فكريه و ادبيه‌ده‌در.

و بو صحنه‌لرده، اوصنعتكارانك روح وحس اراسندن، كوريلن انسانلر، سير ايديلن حياتلر، ديكله‌نن سوزلر، بوتون بشريتدر؛ بوتون بشريتك تاريخ وجود وحياتى، قصيدهٔ مصيبت و سعادتى، افسانهٔ امان و حسياتى، مجادلات معيشتى، قوانين معاشرتى، والحاصل اولانجه روحيدر.

بعضاً صحنه بر وقعهٔ تاريخيه‌يى آلير، مزارلرندن اسلافى چيقارر، محاكه ايدر، تنقيد ايلر، اخلافه درس انتباه ويرر؛ بعضاً برقصيدهٔ وطنيه انتخاب ايدر، لسان مؤثر ومشوقيله قلبلرده غنوده حسياتى اويانديرر، وجدانى تهييج ايدر، ملتك عروق حماست وشجاعتنى تحييقلار، انسجهٔ وجدانك الياف صميمه‌سنه اينجه تللرله وظائف حميت نقش ايدر، ديكر بركون برحادثهٔ اجتماعيه‌يى موضوع بحث وتنقيد ايدر، اخلاقيات وفلسفياتده دولاشه‌رق استنتاجات منطقيه‌سيله سامعينده بر قناعت

توليديشـه چاليشير ؛ طبيعت بشريته ، عائد بر نقيصه‌يي تهذيل وتزييف ايدر ، بر حسيس ، بر مرائی ، بر ساختـه‌كار ، بر منـافق الير ، ديدكلر ، خبر پالار ؛ محيط وزماننده عدليه‌يه ، اداره‌يه ، حكومتـه ، خلقه عائد بر مسـئله‌يي انتخاب ايلر ، بونی صويار ، اويرر ، چويرر ، بوتون صفحاتيله تدقيق ايدر ؛ صوكره انسانلری بابا صفتيله ، والده صفتيله ، اولاد صفتيله تحليل وتشريحه لزوم كورر ، بونلری مختلف تقدير-ردده ، مختلف زمانلرده ياقالار ، سـويله‌تير ، ياشاتير ، درلو تقديرات حياتيه ايچنده حسلرينی اراشديرر ، وظيفه‌لرينی كوسترر ، اونلری معروض اولدقلری تهلكه‌لردن ، دوشـه‌بيله‌جـكلری ورطه‌لردن ايقاظ ايدر . زوج وزوجه‌يی آلير ، حيات عائله‌نك بوتون عنعنات واحتمالاتنی كوزدن كچيرر ؛ كنج چوجقلری ، كنج قيزلری آلير ، اونلری شعر وخيالندن ، اميد وسعادتنـدن شعرلر ياپار ، افسانه‌لر ايجاد ايدر ، ويواشجه ، غايت نازك اللرله پرده‌نك بر اوجنی قالديره‌رق حقيقی ، حياتك حقيقتنی كوسترر . والحاصل صحنه اويله بر زمين حياتدر كه اوراده بوتون انسانلرك تاريخی ، ماضيسی ، حالی واستقبالی هر دفعه‌سنده بشقه بر صحيفه چويره‌رك ياشار ؛ كوله‌رمز ، مسرتلرمز ، كينلرمز ، محبتلرمز ، ياٴسلرمز ، اميدلرمز ؛ هپسی ، بوتون احتراصات واحتساسات بشر ، ال‌الـه طوتوشه‌رق كوزلرمزك اوكنـده اورادن برر برر كچر ؛ صحنـه بزه كنديمزی ، كنـدی روحمزی كوسـترر ، وعيبله ، آيينه‌نك قارشيسنده سيما وكسوه‌مزه نصل اعتنـا ايدر ، نصل سقطاتنی تصحيح وتعمير ايدرسك ، صحنه‌نك قارشيسنه‌ده ، اوت ، بو آيينهٔ روحك قارشيسـنده‌ده اويله‌جه سيما كسوه‌مزی ، روحمزك سـيما وكسوه‌سنی تدقيق ايدر ، امراض ومقطاتنی اويله تصحيح وتعمير ايده‌رز .

ايشته ملتلرك حيات معنويهٔ اجتماعيه‌سنده صحنه‌نك اهميتی . . .

ايشته بو كون حيات معنويهٔ مليـه‌نك بو مهم نقصانی اكمال ايده‌بيلمك ايچون اسـبابه توسل ايده‌جك بر هيئتك ، صحنهٔ مليه هيئتنك تشكلنی سزه تبشـير ايتمكله مفتخرم . معارف ناظری اديب معظم اكرم بك افندی حضرتلريله موزه مديری صنعتكار بلندپايه حمدی بك افندی حضرتلرينك زير حمايه‌سنده تشكل ايدن بو هيئتك موفقيتنی تمنی ايتمك بيوك بر وظيفهٔ وجدانيه‌در . بو هيئتك نتايج مساعيسنی كورمك‌ده زمانه ، حتی اوزون بر زمانه متوقفدر ؛ فقط چاليشمق ، صبر وثبات ايله ، تحكيم ايدلمزسـه نه زمانه ، نه‌ده مشكلاته غلبه چالنه‌بيلير .

عشاق زاده

خالد ضيا

کیسوی یار

اونوتولماز شعرلر:

زلفکی بی نظام وبی پروا
طاغیتیر شانهٔ طبیعت ،
جمع ایدر باکمال استغنا
لمسهٔ شوخ بادنسویت . . .

شیمدی بر نفخهٔ هوس طاغیتیر ،
ینه بیهوده طوپلادك ، اوردك ؛
نه قدر طوپلاسه‌ك پریشاندر ،
طوپلانیر صاچلرك طاغیلمق ایچون . . .

قالدی کوکلم شو دامکاهکده ،
دام زلف هوسپناهکده !
ابدی بر اسیر ونخجیرك :

زر زلفکده هر خم ساحر
صانکه بر حلقهٔ مضیئه‌سیدر
عشق روحمده باغلی زنجیرك . . .

✳

آیلرسه نصل حسن حزینك
کیسوی زرینکله تتوج ،
ایلر شب اکدارمك اوستنده تموج
بر بحر تسلی کبی کیسوی زرینك .

زلفك آره‌سندن بکا مطلق
عالم کورونور نور ایله مملو ؛
بر عید منور کبی ای حسن سمنبو
عمرم بکا زلفك آره‌سندن کولر آنجق .

بعضاً اونی بن روءیمه سرپرلر ،
اوقشار ، اویرم مست و منور ؛
بعضا او بکا راز بهارانی فیصلدار .

کوکلم اوکا هر دردینی سویلر ؛
هر حسی ، هر فکری بدیکلر
بر محرم روحدر او کیسوی ضیادار .

✳

صاچلرك ، اه او پروفا صاچلر ،
شب محنتده اوقشایور باشمی ؛
سن اویورکن یانکده بن اغلار ،
کیزله‌رم صاچلرکده کوز یاشمی .

آه ، او کیسوی تسلیکارك
ایده‌مم عطر مهرباتی ترك ؛
کفنم اولسه زلف زرتارك
بر مذهب فراش اولور بکا مرك .

الم داغ عمرم اکسیلیور
صاچلرك پرهوای مسکردل
اوقشادقجه سر کدورتمی .

لیل زخمده ال یاك سیلیور
بر معطر ، مضیء ، اپیك مندیل
کبی زلفك دم فلاکتمی . . .

جناب شهاب الدین

مهم نقطه‌لر

انتخابات حقنده

انتخابات حقنده تعاطئ افكار ايديوردق؛ شيمدي‌يه قدر اوراق مطبوعه‌ده، افواه ناسده دوران ايدن نه قدر زمين مناقشات، مدعيات و مطالبات وار ايسه جمله‌سنی موضوع بحث ايتمش ايدك؛ زمين ائتلافلر، بطريقخانه انتريقه‌لری، انتخاب مبعوثان قانوننك تمامئ تطبيقی نفوس نسبتنده مبعوث انتخاباتی، حكومتك قيدسزلغی، حكومتك مداخله‌سی، جمعيتك غيرت وطنپرورانه‌سی، مشهور محررلردن فلانك بنه اوقدر مشهور محررلردن فلانه قارشی اعتراضاتی والحاصل بتون انتخابات دعوالری اورته‌يه چيقارلدی.

ايچمزده شاعر خصلت فكری كبی زلفی‌ده مديد وپريشان بر گنج وار ايدی كه سكوت ايديور، مناقشات ومباحثاتمزه فلسفهٔ سطحيه‌مزه درين بر تبسم استحقاف ايله مقابله ايليور ايدی. بز، انتخابات خصوصنده قانون تماميله تطبيق ايدلملی حكومتك خطالری وار ايسه آنلرده تنقيد ايدلملی كبی عمومی وسطحی دها طوغروسی لاقيدانه بر حكم ايله مكالمه‌يه ختام ويرمش ايدك. رفيقمز بردن صوردی: «بيتديمی؟» ديدی. صوكره آياغه قالقدی پارمقلريله كاكللرينی برمدت طارادی.. كلمه‌لرينی سوزلرينی آرادی. ! ديدی كه:

— بن منلاكرانيلی‌يم..! بونی شيمدی‌يه قدر اعتراف ايتمامش ايدم چونكه كيمسه صورممش ايدی. شاعر اولديغم ايچون منلاكرانی‌لی اولمغی پك سومم ... هرنه حال ايسه دردنجی دائرهٔ بلديه منتخب ثانيلرينی انتخاب ايچون بر دعوتنامه آلدم؛ دردنجی دائرهٔ بلديه‌ده يكرمی ايكی بيك نفوس اولمق اعتباريله قرق درت منتحب ثانی اولمق ايجاب ايديور ايمش؛ پك اعلا، ديدك. بونلرك اوتوز طقوزی ترك، بردانه‌سی ارمنی اوله‌جق ايمش رومل[ر] نفوسلری نسبتنده آيريجه منتحب ثانيلرينی انتخاب ايده‌جكلرمش. بوده اعلا ديدك. الده‌كی ليسته‌يه بر كوز گزديردم. شو قرق درت ذاتی منتحب ثانی اوله‌رق انتخاب ايتمين «حيثيتسز» عد اولنه‌جقمش قيدينی كورونجه بر چوق دوشوندم. حيثيتسزلك سوزی انسانی پك چوق

باش کاتب جواد بك
DJÉVAD Bey, le 1er. sécrétaire de S. Majesté

دوشوندیریور ؛ بو دوشونجه‌لرك نتیجه‌سنده قرق درت کشی ایچنده اینجه اله‌یوب صیق دوقومامق شرطیله اون سکز کشی‌نك اسمنی، هویتنی ، شاعر اولدیغم جهتله خیالمه اولان تأثیرات عمومیه‌سنی بردرجه‌یه قدر فکر ورأیمه ملایم بوله‌رق قید وضبط ایتدم . بر آره‌لق اورته‌ده بر کورولتیدر قوپدی : « صندیق زه‌ده ؟ ایپ زه‌ده ؟ » کبی هیجان آمیز سوزلر دوران ایتدی . . کور علی وقعه‌سندن بری ایپ زه‌ده ؟ دینجه آدم آصیله‌جق ظن ایدرم، قورقارم . صوکره بلدیه رئیسی ظهور ایتدی . نطق ایراد آیده‌جك دینلدی ؛ دقت ایتدم متهیج ایدی متأثر ایدی حق ویردم ؛ سوزه باشلادی : « الله! دیدی طوردی، شوکتلو قدرتلو ولی‌نعمت بی‌منتمز پادشاهمز افندمز حضرتلرینه‌توکنمز عمرلر احسان بیورسون..»

بنه‌طوردی تکرار «الله!» دیدی ودوام ایتدی:
« بو ملت عثمانیه‌نك . . . »

نطق باشلایور دیدك دقتله دیکلمکه باشلادق فقط خطیب شهیر بردن سوزی کسدی امام افندی‌یه توجیه خطاب ایتدی . . . « آرتق ، اشاغیسنه‌سزدوام‌بیوریکز. . . » دیه‌رك چکیلدی.

الده طوتدیغم کاغدی قیوردم ، جیبمه قویدم « بن بوایشدن واز کچدم » دیه‌رك دائرهٔ بلدیه‌دن چیقدم وبوندن بویله انتخابات حقنده حرف واحد دیکلمك احتمالم یوقدر . . . »

صفوتی ضیا

قرنادن اولوب اولیه اوروپایه فرار ایتمش اولان عارف بك
ARIF Bey qui avait pris la fuite pour l'Europe avant six ans

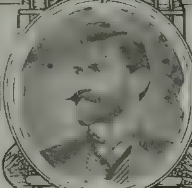

سامح بك

بكر خيال

اوزانمش ياتير خوابكا هنده يار
سراسر برهنه تن آبدار
دوكلمش بربناگوش، سيه صاچلری
بولوطلرله اينمش قمر استتار
خيره بويله نازك دكلدر قمر
خير بويله اولماز سحاب بهار
عمودِ سحردر او سيمين وجود
او زلف سيه برشب تار ومار
اوزونلقده هيبا، كوزلكده بر
نه پارلاق تساویِ ليل ونهار

يكى كوى ٢٥ تشرين اول ٣٢٤

سامح

معشوقهٔ انسانیت

احمد حکمت بك
AHMED HIKMET BEY

معشوقهٔ انسانیت كه سلامت حیاتدر، آسایش معیشتدر؛ جمعیت بشریه ایچنده انتظام اداره ایله قائمدر.

سلامت حیات، حقوق انسانیتك سرنامهٔ بدایتیدر. ابتدای خلقتده طاغلردن، اورمانلردن، صحرالردن دوكوشه‌رك، وغوشه‌رق بر هدف مجهوله طوغرو ایلریله‌ین انسانیت صفحهٔ اولین عمرنده، قان ایزلرندن، كیك ییغینلرندن باشقا بر كتابهٔ شان، دمیر، آتش قوتندن غیری بر مطاع وجدان كورمه‌مشدر. بو جانور حیاتی بویله عصرلرجه دوام ایتمش و بر الده دمیر، دیكر الده آتش بولونان بونجه «شهریار»لرك قارشیسنده انسانلر مستمار ومع مافیه تاجدار بر قوتك قورقوسیله تیتره‌یه تیتره‌یه هویت فطریه‌لرینی غائب ایتمشلردر. لكن احسان الهی اولان بو هویتك، بو حق انسانیتك كمالی، مكملیت وجودینی متغلبلرنده كورن، اونلرك حركات سربستیسنی اوزاقدن تماشا ایدن قوملر «عظمت انسانیه»نك «قدرت بشریه»نك نه اولدیغنی اكلایجه یاواش یاواش قیوراتمه، قملداتمه غائب ایتدكلری فطرت انسانیه‌لرینی، حریتلرینی، سلامت حیاتی استرداد ایچون بازولرینی صیوامغه باشلامشلردر. انسانیت، تكمل ایتدیكجه حیوان كبی باشقا برینك كیفی ایچون یاشامغه، باشقا برینك كیفی ایچون اولمكه راضی اولمامق احتیاجنی طویمغه آلیشدی.

بوندن بر «حس وظیفه» تولد ایتدی. بو حس، حس وظیفه محیطك تأثیرینه كوره هر اقلیمده باشقا باشقا تجلی ایلدی. كاه حاكملر، كاه محكوملر یكدیكرینك حدینی، حد انسانیسنی بیلدیرمكه صاواشدیلر. بو صورتله امور عالمی، امور انسانیتی تنظیمه چابالادیلر. بو اجتهادك

سلطان سلیم ثالث حضرتلری
SULTAN SÉLIM III

نتیجه‌سی معشوقهٔ انسانیته ، اسایش معیشته قاووشمقدن باشقا بر شی دکلدی.

بو جهتله بو آرزوی تکامل و انتظام حاکم و محکومدن انسانیتك بو ایکی فرقه‌سنك هر هانکی برندن صدور ایتسه دائما قارشیسنده برنجی آدیمده دیکر فرقه‌دن خلافکیرلر بولوردی.

بزده، عثمانلیلرده بو میل انتظام اولا بر حاکمدن، بر حکمداردن باشلادی. سلطان سلیم ثالثدن باشلادی. شعر ایله اشتغالنده «الهامی» تخلص ایدن انجه فکرلی، رقیق قلبلی بو پادشاه استبداد سلطنتی نه تورلو اکلادیغنی:

باغ عالم ایچره ظاهرده صفادر سلطنت .
دقت ایتسه‌ك معنوی غوغایه جادر سلطنت .
بو زمانك دولتیله کیسه مغرور اولماسین ؛
کام آلیرسه عدل ایله ، اولدم ، بجادر سلطنت.
کسب ایدوبی وصلتی بیك بیلده بر عاشق آنك.
میل ایدو کیم کورسه، امّاه بی وفادر سلطنت .
قیل تفکر ، ای کوکل ! چرخك هله دورانی ،
که صفا ایسه ، ولی ، اکثر جفادر سلطنت .
بو جهانك دولتیله آیلامه حرص وطمع !
پك صاقین « الهامی » زیرا بی بقادر سلطنت .

ویا :

جهانه قیلمه رغبت میل ایدوب ده مکر شیطانه
امانت آیلمه ، تا اهله خلق ، حق نکهباندر .
سریر سلطنتده ، اولمه غافل ، بر آن « الهامی » ؛
سکاده باقی قالماز چونکه بو بر چرخ دوراندر .

فلسفهٔ متوکلانه وصافیانه‌سیله آکلاتیرکن ، بر طرفدن حقوق عبادی ، حقوق انسانیتی ، وطنداشلرینك سلامت حیاتی تأمین ایتمك آرزوسنه دوشمشدی .

سلطان حمید اول که سلطان سلیم ثالثك عمجه‌سی وسلفی ایدی ابتدای سلطنتده ولی‌عهد سلطان سلیمه او زمانه قدر خاندان آل عثمانده هیچ بر وقت واقع اولمامش اولان بر حریت تامه ویرمشدی . سلطان سلیم شهزاده‌لکنده ، ولی عهدلکنده ایسته‌دیکی یرده کزر ، آرزو ایتدیکی ذوات ایله کوروشور ، کورودی ولی‌عهده طرف سلطنتدن کوستریلان بو اعتماد اهالی‌یه پك زیاده حسن تأثیر ایتمشدی . سلیم‌ده بو سربستیدن استفاده ایله احتیاج خلقی، احوال زمانی تجربه ایله کمال ذاتیسنی تقویه‌دن بر آن خالی قالمامشدی. سلیم شهزاده‌لکنی قفس نشین بر قاناریه، بر محبوس کبی دکل، بر تجربه آرایان بر کنج ، بر طالب عرفان ، بر پرنس کبی کچیرمشدی . بوندن یوز یکرمی اوچ سنه اول (١٢٠٣) سلطان‌سلیم تخته‌چیقدیکی زمان تبعه‌سنك بیکانه‌سی، حکمدارلغك یابانجیسی دکلدی .

مشاوره‌نك اهمیتنی تقدیر ایدردی . بدایت حکومتنده ایلك ایشی امنیت ایتدیکی ذواتدن اصلاحات لایحه‌لری ایسته‌مك اولدی . تاتارجق عبدالله افندی‌ایله دفتردار شریف افندی وقوجه

سکبان باشی کبی او زمانجه کاليله معروف اعيانك لايحه‌لرينی آيری آيری تتبع ايتدی.

سلطان سليم ثالث ذاتا پدری مصطفای ثالث زماننده او داهيهٔ فتنه انکيز ايکنجی قاترينانك آچوب بالآخره کوچوك قاينارجه معاهده‌سيله ختام بولان اضمحلال فرما سفری کورمش و سلفی و عمجه‌سی عبدالحميد خان اول دورنده (١٢٠١) ده باشلايوب کندی زماننده تشريك ايتمك ديله‌دی. معتمدلرندن بو صورتله لايحه‌لر طوپلادی. بو لايحه‌لردن‌ده ميدانه چيقدی که ملتك احتياجی انتظامه و انتظامی يابه‌جق اولان اطاعتلی عسکره ايدی. يکی چريلر[*] آرتيق اسکی چری اولمش کنديلرنده عسکره الزم اولان وظيفه، اطاعت، فداکارلق، انتظام، جفاکشلك، استحقار حيات، جسارت‌حسلرندن هيچ بری قالمامشدی. يکی چری اوجاغی،

Nos ambassadeurs : سفرلرمز

بروکسل سفيری عبدالحق حامد بك
HAMID Bey
Ambassadeur de Turqiue
à Bruxelles

پترسبورغ سفيری طرخان پاشا
TURHAN Pacha
Ambassadeur de Turquie à
St. Petersbourg

برلين سفيری عثمان نظامی پاشا
OSMAN NIZAMI Pacha
Ambassadeur de Turquie à
Berlin

(١٢٠٥) ده زشتوی و (١٢٠٦) ده ياش معاهده‌لريله نتيجه‌لنن آوستريا و روسيه محاربه‌سنك آجيسی طاتمش اولديغندن بو آجی ايله بو آغير تجربه‌لرله ملتك ياره‌لرينی علم اليقين تشخيص ايتمش، وحکومتك اسباب ضعفنی عين اليقين آکلامش ايدی. ايشه زمدن باشلامق لازم کلديکنی بيليوردی. ملتك عقلاسی‌ده آمالنه برکانون فساد اولمشدی. يکی‌چريلر، بوعسکرلر آرتيق دولتك چورومش بر عضوی ايديلر. بو عضوی کسمك يکی چريلری قالديرمق لازمدی.

بونك ايچون نظام جديد عسکری تأسيس و نظام جديد ويرکيسی احداث اولوندی. لکن

[*] چری، عسکر ديمکدر.

سلطان محمود خان حضرتلری
SULTAN MAHMOUD II

بو انتظام، حکومتك قارغاشه‌لغندن استفاده ایدنلری ممنون ایتمیوردی.

سلطان سلیمك، سرکاتب احمد فائز افندی، ماینجی احمد بك، کیزلی صیتمه ابراهیم افندی، کتخدای صدر عالی نسیم افندی کبی یارانی، ذکی، فطین دوستلری دخی کندی خلقبنده: ظریف، نظیف، رفیق، نازك، حلیم ومعنای مستعاریله سلیم ایدیلر.

بونلر «عفو نظریه‌سنه» بوتون شمولیله قانع اولویورلردی. بونلر قلب قیرمامق، جان یاقامق اینجه‌لکیله دیشمش انسانیت اولانلری عفو ایتدیکجه اوته‌دن کیندار بر کتلهٔ خلق ایچندن بر شیخ‌الاسلام طوپال عطا کیزلی فساد طولابی چویروب:

جونکه مقصودینی نه یار، نه پاداش ویریر
مرد قلبنده اولان سرّی ایچون باش ویرد

ثباتیله اصلاحاتك، انتظامك علیهنه اوغراشیوره اوغراشیوردی.

نهایت، طوپال عطا، کوسه موسی کبی ناقص مخلوقلرله قاباقجی مصطفی و آیقیر امام کبی قابا حریفلرك فتنه‌سیله اولا نظام جدید صوکرا سلطان سلیم مثللی بر پادشاه مجدد محو اولوب کیتدی.

شو بحرانلی کونلرده، اسلافك خطالرینی تعمیر ایله اوغراشان بر پادشاهك بیله بویله دوچار غدر اولماسیله ظهور ایدن قارغاشالق یوزندن بو دولتك بوتون بوتون محواولمایشنی بر عنایت ربانیه عد ایتملیدر.

زیرا بر زمانده‌که روسیه کبی حرص استیلا ایله استانبول ایمپراطورلغی ایچون قسطنطین آدلی پرنسلر یتشدیرن بر دولت آلی تتبکده دشمن ایکن حکومت عثمانیه‌نك ایچلی، طیشلی بونجه انهزاملردن صوکرا ینه یاشایشی بر بویوك نعمت در.

او نعمتك بر قسم مهم تشکرینی ده بو ملت سلطان محموده بورجلودر. سلطان محمود عمجه‌زاده‌سی سلطان سلیمك تربیه‌سیله پرورده اولمشدی. ایلك تشبثی سلیم شهیدك بیراقدیغی یردن ایشه باشلامق و یکی‌چریلری قالدیرمق اولدی. بو حاصیلرك یرینه «عساکر منصورهٔ محمدیه» کلدی. فساد الغا، انتظام احیا ایدیلدی.

بر غایهٔ خیالیه‌یه طوغرو بو صورتله ایلك آدیمی آته‌جغمز زمان ناوارین وقعه‌سی وادرنه معاهده‌سیله نتیجه‌له‌نن (۱۲٤۲) روسیه محاربه‌سی ظهور ایدیوردی. ینه کریله‌دك. ینه معشوقهٔ انسانیته‌قاووشه‌مادق. ینه سنه‌لرجه انتظامسزلق، پریشانلق، امنیتسزلك ایچنده چالقاندق طوردق. بو دردلره تذبذب خارجیدن، قره طاغ اختلالندن، مقامات مبارکه وقریم مسئله‌سندن

طولابی «تنظیمات خیریه» ده دواساز اولهمادی. بو ایکی حکمدارك ، ایکی آمرك ، ایکی قوینك استحضار ایتدیکی بو دوایی بر مأمور ، بر ضعیف بر مدحت پاشا تطبیق ایتمك ایستهدی (١٢٩٣) قانون اساسیسی بر نسخهٔ سحار کبی تأثیر خارقه نماسیله ملتك بازوی قدرتنه بر توان جوانی بخش ایتدی. لکن بو طلسمك تأثیرینی ، ینه دشمنلرك بی رحمانه افسونی ازاله ایتدی. قوللرمز بوکولدی ، بویونلرمز بوکولدی کوزلرمز باغلاندی. ینه بر روس محاربهسیله برابر داخلی دشمنلرك افساداتی ینه المزدن معشوقهٔ انسانیتی آلدی ، بزی سوکیلمزدن آییردی. انتظام ادارهمزی آلت اوست ایتدی. باشمزه ، ینمزه تکرار اینن مشت استبداد ایله بزی سرسملهتدی . بو طلاق ، بو افتراق تام اوتوز بر سنه سوردی . بز بویلهجه ینکیلرقن ایکلهرکن نهایت ١٣٢٤ تموزینك اون برنجی کونی بنهٔ اتحاد وترقی اسمیله برجمعیت قورولدی ، بو جمعیتده نیازی وانور اسمیله ایکی شاهد مجاهد اوچنجی دفعه اولهرق اومعشوقهٔ انسانیت ایله ملتك نکاحنی تازهلهمك ایستهدیلر . بو نکاحی عقد ایچون امام اراديلر. امام المسلمینی بولديلر. بوتون برجمعیت اونی دعوت ایتدی ، اوده برکیجه ایچون خصوصی مشغولیتلرینی ترك ایتدی. بونکاحی قولایجهجق عقد ایدیویردی.

ایشته اویار جانه ، او معشوقهٔ انسانیته دست تمنیٔ وصالی اوچنجی دفعهدرکه اوزاتیيورز . ایکی دفعه بویله بر زوجهٔ مطهره ایله حسن امتزاج ایدهمهدك . اغیارك ، رقبانك سعایت وفتنهسیله سوکیلمزله ارامزه ینوننت کیردی . اونی تطلیقده ناچار قالدق . بو دفعه ارتیق حریم روحمزده ، قعر جانمزده صاقلامالی یز . چونکه بیلیورزکه بو اوچونجیدر . ارامزده بر دها افتراق واقع اولورسه . . . آه ! ایشته اوزمان.. «حله»یه مراجعت ایتمك سوکیلمزی بر یابانجینك ، بر اجنبینك قویوننده کورمك لازم . . . خایر بو « حله » کیجهسنی کورمك ایستهمهیز وکورمهیهجکز . سوبیلمزله یاشایهجغز ، چونکه بو کون اونی مسعود ایدهجك اونی حمایه ایدهجك ، بر روحمز بر قوتمز وار . . .

اولوم وار آیریلق یوق

شاهد اولسون خالق و مخلوق

احمد حکمت

عكس صدا

كوزمده وحشت خونين شمس غاربه باق !
سسمده افقِ صوران محتزء درين و اوزاق
بورعشه . . رنك شب آلود زلف مغموم
بو ديشلرمده كولەن قاكلى روح مسموم ،
بو جبهمك دوشونن رنكى ، تيترەين بو الم
رياح ليلهٔ بىدالە سونەين املم ،
خلاصه بن . . . بكا اى رهنوردفانى باق !

اريكەدار زراكليلى اولديغم آفاق
نه اولدى بليوزم ! صورمه اى ياباڭجى براق
و بيل كه راهمى ظلمتده ايلدم تعقيب
نه كولكەلر ، نه فصول ايتدى يايمى ترهيب !
مسافەلر بكا سحر خيالى اوكرتدى ،
يدكزلرك ابدى غيظ تار وممتدى ،
باشمده هر كيجه بى حس بى‌امل بى‌دار
نجومى سوندير‌مك ييرتيلان بيوك روزكار
وحوش روحمى زهريله ايتدى پرورده . . .

دولاشديغم او درين عزلت مكدرەده
صولردە ، انجمى ، هر آقشام ايليوب تاراج
اولەن كونشلرە اونلرله ايشلەدم بر تاج !
قوپارديغم او نجومك قاليردى بنده زرى ،
زر نجومم ايله نقش اولدى يايمك اثرى
عكوس وحشتى تعقيبه قوشديغم كيجەده . .

بتون سما دوشيوركن تخيل و وجده
نجوم وخوابه قارشمش منور ومظلم
سكوت نا متناهى‌يه مزج روح ايتدم :

کیردی روحمه آهسته، قطره قطره سما
اریردی بنده بتون شبهٔ بقا و فنا.
وبویله قاچ کیجه اکلیل آسمان ونجوم
باشمده، صمت محیطانه بر اله اولدم.
حریر اسمر رؤیاکه نسج ایدر مهتاب
صاواردی جسمی بر محتشم ردا کبی؛ آب
اوکده نغمهٔ مستان شبله خاره‌لنیر،
بو خاره‌لرده بتون عالم لیال اکیلیر..
مواجهم أبدیتده هپ غرورم ایکن
آغر، صوغوق کیجه‌لر، باد آسمان افکن
صاچده حایقره‌رق، ارضه موت اوراقی
دوکوب؛ قوی اوزانان هردرختی، هر ساقی
اوکده فرش ایله‌ك صوکره بنده آغلارکن
آچیق، درین، ابدی، بعض تیتره‌ین، بعضاً
کولن بر انجه سسك عکس دور ومنهزمی
تهی افقلره رد ایتدی دائما سسمی..
بتمه بویله قوشان کیمدی؟ بر غروره رقیب
اولان او صوتی سحرلرده ایلدم تعقیب.
یولك دیکنلری اوستنده بکلدم: کولدم
و دیکله‌دم... ینه صوت معقبی بولدم:
بو سس قزلرك آلتنده بر تحسسدی
غروبه قارشی آغر، فجر اوکنده مونسدی،
قارالتیلرده صوغوق دالغه‌لرله یوکسله‌رك
اولوردی غیظ ایله مملو رعشه بر آهنك
صولر اونکله اولور دل دریده، رنجیده
صخور ناغه‌لرزان اولور حوالیده؛
بو صوت حاکمی مبهوت واشنا دیکلر
حدود لیله‌ده یوزلرجه چشم آتش وزر.
فقط بو سسده کولن هپ بنم غرورمدی
ایکلده‌ین ینه هر صیحهٔ سرورمدی.
وشمدی ظلمت و وحدتده هر املدن اوزاق
بو صوت غائب و همراهی ایسترم طوتمق!

احمد هاشم

مرمره دكزنده مانورهلر اجرا ایدن (سیوری‌حصار) طوربیدو كمیسی
Contre-torpilleur « Sivri Hissar » Partant aux manœuvres à Marmara

قرین ثابلكه تعیین ایدیلن امین بك
EMIN BEY

کوز تپه‌ده قتل ایدیلن شهر امینی اسبق رضوان پاشا
RIDVAN PACHA [illegible] préfet de ville tué à Keuz-Tépé avant cinq ans

دادیان آرتین افندی
DADIAN ARTIN EFFENDI

اسكوبده قانون اساسینك اعلانی اوزرینه تشكری حاوی نطق قرائتی
Discours de remerciement à USKUB

درسعادتده ایلك دفعه کتیریلن زرهلی اوتوموبیللردن بری

Automobile militaire à Constantinople

رونار اصولی عسکری ترنلرك ضابطان واغونی

Les vagons d'après le système Renard

رؤیاده

بوسه‌لر ، یوزلرجه ، بیکلرجه بوسه‌لر ، کوچوك ، نوازشکار ، آتشین بوسه‌لر ، بتون وجودنده یاقار ، ایصیررجه‌سنه ، امر ، طیرمالارجه‌سنه کزینن بوسه‌لر . . . کوزلرندن باشلایوب بتون یاناقلرنده ، بتون کردننده کزن ، قولاقلرندن ، چکه‌سندن کچه‌رك دوداقلری ایسته‌ین آرایان ، و کنج قیزك مقاومتی اوزرینه آلیشدیرمق ایچون کبی ، تکرار کوزلرندن ، یاناقلرندن وکردنندن باشلایوب قولاقلرندن ، چکه‌سندن کچه‌رك و تکرار دوداقلرینه کله‌رك . . .

— اوح ، ایسته‌م ، ایسته‌م دییورم ! . . .

کنج قز بر زور غیر مرئی آلتنده قیورانور مشجه‌سنه بوکیله‌رك کرکین قوللریله رد ایدییور . « ایسته‌م ، ایسته‌م » دیه دوداقلرینی ویرمکده عناد و اصرار ایدییوردی ؛ و بوسه‌لر ، یوزلرجه ، بیکلرجه بوسه‌لر ، بو آتشین دوداغك ، معجز ، معندبر اصرارله فقط نوازشیپرور تماسلرله یوزنده ، کورنده کزن بو عناك دوداغك تبسمندن مجسم بوسه‌لر ، بو مقاومت اوزرینه کردنندن کوکسنه اینمك ایسته‌یور . آلیشدیرمق ایچون یوزلرجه ، بیکلرجه نوازشلرله سنیهٔ بکارتی تبسملرله ضبط و تسخیره چالیشیوردی .

کنج قز درین بر انین ایله اللریله کوکسنی قاپامغه چالیشه‌رق بتون مقاومت بکارتیله:

— براق ، براق ! . . . الله عشقنه براق . . . اوخ صوکره کوره‌جکلر دییورم . . .

هر کس باقیور ، کولیور ، و هر کسك کوزلرینك اوکنده کندینی قورتارمغه او قدر چالیشدیغی حالده ، بتون غیرتلری بوشه کیده‌رك ینه بوسه‌لر ، یوزلرجه ، بیکلرجه بوسه‌لر ، بتون سینه‌سنده یاقارجه‌سنه کزه‌رك یوکسه‌لیور ، دوداقلرینی بر امتصاص ممدود ایله ضبط ایتمك ایسته‌یه‌رك ،

اونی خراب ایدییوردی ؛ وکنج قز ، هرکسك ایجنده ، بو قدر حرارتلی درآغوش ایدلمکدن اوطانمش ، شکایتلرینك غیر مسموع قالمسنه پر حیرت ، حالا بو معجز دوداقلرك معمافیه نوازشکار اولان تماسندن قورتارلمامش اولمسنك حکمتنی آکلایه‌میور ، مشوش بر زمین اوزرنده ترسم ایدن بو مبهم چهره‌لرك صوغوق قهقهه‌لری اعصابنی طوکدیریور ، بو معجز قوللردن قورتولمق ایچون او قدر اوغراشدیغی حالده ، ینه بو حرارتلی دوداغك معند بر اصرارلر یوزنده ، کورنده . کردنده کزینی بو نمناك دوداغك بوسه‌لری ، بو کوچوك ، نوازشکار ، آتشین بوسه‌لر ، یاقار ، ایصررجه‌سنه ، امر ، طیرمالارجه‌سنه کزینی بوسه‌لر شمدی ناکهان جالب و جذب ، لذیذ ونوشین تماسلرله تکرار دوداقلرینی استرحام ایدییور ، وجودینی بایلترجه‌سنه صیقه‌رق یالکز ، مطلقا ، مطلقا دوداقلرینی ایسته‌یوردی .

کنج قز ، تکرار فرلایه‌رق ، « ایسته‌م ، اوف . . . بی براق دیبورم سکا ! » دیه فریاد ایتدی .

اونه‌کی استرحامنده دوام و اصرارلر ضبط وغلبه‌یه چالیشیوردی . . .

— اولماز ، اولماز . . . الله عشقنه دیبورم ، براق . . . اوخ ! . . .

و بر ایکلتی‌یه بکزر صورتده چیقاردیغی بو اوخ ایله بوسه‌لر ، شمدی آرتق ، جانسوز و ممدود بر امتصاص ایله دوداقلرینه تملك ایدوب ، بایغین بایغین ایکله‌مکه ، ایکله‌تمکه باشلامشلردی . — کنج قز اویاندی ، بتون وجودی شدتلی بر رعشه ایله صارصیلیوردی ، نظری بر مدت یاتاقلغك پریشان تولرنده دوشوندکدن صوکره ، یاواشجه کوزلرینی قیصوب تکرار یومه‌رق ، بر دها رؤیا کورمکه ، رؤیاده ویا اویانیق اولدیغنی بیله‌میه‌رك تحیه ، باشلادی : شمدی متأسفانه بوسه‌لر ، یوزلرجه ، بیکلرجه بوسه‌لر ، کوچوك ، نوازشکار ، آتشین بوسه‌لر آرایوردی . . .

بویوك آطه

محمد رؤف

شكران شكايت

ويرك او اللرى تقديسه اجتسار ايتمه‌يم
دوداقلرمله ، مادام ؛ بر هديهٔ حرمت
اولان بو بوسهٔ معصومى عفو ايدك سزده.
فقط رجا ايدرم ، صاحى سزمى ايشله‌ديكز
زواللى رسمه زينت ورن بو چرچيوه‌يى
كه روح شوخ و كبودنده بر نزاكت وار ؟
سز ، آه اوت ، كوزلم ، مطلقا سز ايشله‌ديكز . . .
كوزللكنده اونك سز سكز تمثل ايدن ،
سزك او روح سماكزدن اونده برشى وار .
و كيم بيلير ، اى انيس تخيلم ، بلكه
اونكله اوغراشيوركن معزز اللريكز ،
تردد ايتمه‌ده‌يم ، بر دقيقه‌جق عجبا
دوشونديكزمى بو بيچاره قلب مجروحى ؟
دوشونسه‌كزده بو پك ساده بر تفكردر ؛
و بوقدر اونده نه بر رعشهٔ تهيج ، نه
بر اضطراب تحسر ، نه ، آه ، هيچ بر شى . . .
بنم نكاهى سراب اميد و عشقه شكار
اولان بو روح عليلم كه هر تحسسنه
سزكده روح سماكزده بر معادل آرار ،
بوتون حياتى سزك اوستكزده تيترمركن
ناصل بو ساده دوشونجه يله تسليت بولسون ؟
وجود ليله ناصل انعكاس نور قمر
بر انجلاى نوازان ويرير وهر شيده
اوياندير يرسه ناصل بر حيات رؤياوى ،
بنم بو خسته ، المديده روحمكده سزك
ارسندى شعلهٔ انظاريكز قارانلغى ؛
وهر تحسسمك والهٔ حياتيسكز . . .

١ كانون ثانى ، ١٣١٨

جلال ساهر

بولونیا اورمانده

توزسز ومنتظم، تا افقلره قدر ممتد ویك آهنك دوام ایدن كنیش یوللری آره‌سنده ساكن ودورغون لاقلری، محتشم شلاله‌لری، واسع وبوتون یشیل چنزارلری، سایه‌دار اغاجلریله بولونیا اوكون هر وقتكندن دها جاذبه‌دار، دها رنكین ایدی.

(سوره‌ن) قیوسنه منتهی یولده غزته‌می اوقویه اوقویه ایلرولیور، اره‌صره بویوك بر سرعتله یاغمدن كچن اوتوموبیللر ایچنده‌كی پارس محاسنه، یان پاتیقه‌لردن یالكز سواریلره مخصوص اولانلرنده بازكیرلری اوزرنده كزینن امازونلره نیم بر نكاه تحسر عطف ایدرك بو اورمانده، بو عشق ومحبت اورمانده غیرمنتظر بر سركنشی اوزولیوردم.

وبردن تا اوته‌ده، اوزاقلرده، اغاجلر آره‌سنده بر قادین شكلی بویوك شابقه‌سنك قیرمزی تویلری، فستاننك لعلكون رنكیله نظرمه چاربدی. وبو قدر اوزاقدن اونك كوزل بر قادین اولدیغنه حكم ایدیویره‌رك وارتق اوكا یاقلاشمق وبو تنها یرده یالكز باشنه قنابه‌یه اوطوره‌رق دوشونوركبی كورینن وكنجلكنه شبهه اولمیان شو پارسلی‌یی — اوح، او مطلقا پارسلی اوللیدی... كیتشی، اوطوریشی، باشنی اویناتیشی... هپ، بونی كوستریوردی...— یقیندن كورمكه بویوك بر احتیاج حس ایدرك اورایه دوغرو ایلریلدم. او هیچ فرقنده دكلدی . . . النده‌كی ظریف شمسیه‌سنك اوجیله یرلره بر شیلر رسم ایدییور، ویك متفكر

کوربنیوردی ... ایکی سواری، بری قادین، دیکری ارکك یولك او بر باشندن کورونديلر. خطوه‌لرمی یواشلاتدم واونلر او بر طرفدن غائب اولدقلری زمان قاپه‌یه یاقلاشدم ... ایشته او زمان قادین باشنی قالدبردی ... اوح الدانمامشدم ... او نه حسن! نه اینجه، نه نازك، چیزکیلر ... نه سیاه، نه جاذبه‌دار کوزلر ... نه حریص وشهوت انکیز آغیز وبردن اونك اوکنه آتلمق، اللرندن یقالامق وکوزلرمی ... اوندن عشقلر و سرزنشلر، جفالر وامیدلر طلب ایده‌جك کوزلرمی اوشوخ، او چاقین کوزلرینه دیکرك یالوارمق ... رد اولنمق ایچون یالوارمق. — تحقیر اولنمق ایچون نیاز ایتمك ... ارزولرینی طویدم ...

— یانکزده اوطورمه‌یه مساعده‌ایدر میسکز مادام؟ ...

او، شو سؤاله شوخانه بر تبسمله:

— رجا ایدرم ... موسیو دیمکله اکتفا ایتدی.

فقط کوزلرنده اوچوشان خیاللری فرق ایدر کبی اولدم و قاپه‌نك تا او بر باشنه اوطوره‌رق غزته‌سی اوقومغه دوام ایدیبور کبی کورونیرکن، او ده باشنی اشاغی ایکمش، بنه شمسیه‌سنك اوجیله، متفکر، طوپراقلر اوزرینه رسملر چیزمکه دوام ایتمشیدی.

اطرافزده هرشی سکوت ایدیبور، بوتون طبیعت اویویور کبیدی. یاپراقلری قیملدانان بر روزکار، هوالری تهزیز ایتدیرن بر قوش ... هیچ هیچ بر شی یوق ... یالکز او و بن ... بر برینه پك یبانجی ایکی قلب ... بردن ایچنی چکه‌رك طوغرولدی ... ایکی نظر پرنیاز اغاجلرك آره‌سندن پرواز ایتدی.

— جانکزمی صیقیلیور مادام؟ دیه بیلدم.

— اوح، اوت، موسیو، بر نی بکلیورم، دیدی.

— احتمال بر موعد ملاقات ... و بکلدیککز پك کجیکدی.

کولدی. بو بکا جرأت ویرمشیدی. براز دها یاقلاشدم. چوقدن بوتون درد درونی دوکه‌جکی بر محرم راز آرایورمش کبی:

— فقط بیلسه‌کز؛ دیدی! ...

بن: — اوح، سویلیکز دیه بر مقدار دها تقرب ایتدم. او قدر که شمدی ارتق صاچلرینك کوزل قوقوسنی تنفس ایده‌بیلیوردم.

. . .

یارم ساعت صوکره اورادن کچنلر بزی نظر حیرت وغبطه‌ایله سوزیبورلردی. یکدیکرینی آیلردن بری سون، ایستین بر چیفت کبی ایدك ...

او، بوتون حیاتی بکا حکایه ایتمشیدی ...

بن، بوتون آلام روحمی اوکا نقل ایتمشیدم ... آلتمشلق بر اختیار، سرت و خشین، بوروشیق وچرکین تترك بر اسکی چاپقین اونی بسلیوردی واو بعضاً بویله فرصتلر دوشوردکجه اونك راندهوولرینی غائب ایتمکدن بویوك بر لذت دویدیغنی بکا احساس ایتدیردیکی، بنم رجالرمه، نیازلرمه نهایت جواب موافقت ویردیکی وقت بردن بو آلتمشلق اختیارك، سرت و خشین، بوروشیق وچیرکین تترکك یولك کوشه‌سندن دونیویرمه‌سندن قورقه‌رق قولمی ژولیه‌ه تقدیم ایتدم. و بویوك جاده‌یه چیقه‌رق تصادفاً بوش اوله‌رق کچن بر آرابه‌یه آتلادیغمز وقت، فی الحقیقه، اوزاقدن، یولك او بر باشندن، قیصه بویلی بر اختیار آلننك ترلرینی سیله‌رك قیصه بجاقلری اوزرنده قیورانه‌رق قوشیور، خیرخیر یووارلانیوردی ...

پارس نیسان ۱۹۰۸

فائق صبری

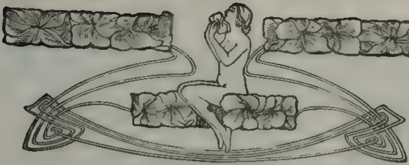

بر کیزلی منکشه

صوكرا سودم ... سویملی ، نازنده
نه پریلرله لیل روشنده
بكله‌دم صبحی ، فجر کلفامی ...

آغلادم ... هر سرشك نوزادم
سیلدی بر اسکی داغ سودامی ؛
ایكله‌دم ... هر صوكنجی فریادم

اوكجه‌کی نوحه‌می اونوتدوردی ؛
اقتدار بکامی محوه قدر
آغلادم ؛ کوز یاشم بو کون دوردی .

لرزه‌لر ، بوسه‌لر ، معانقه‌لر ،
بنی بیللرجه بكلكمدن اوزاق
سرسری‌ء ره ولال اولارق

پاشادان چهره‌لر ... خلاصه بوتون
انطباعات قلبم ادوارك
ثقلیله آشیندی کیتدی بو کون.

حاملیكن بر عطر سحارك
توزلی ، منسی ، نهفته بر کوشه‌ده
شمدی متروك اوپوقلایان شیشه‌ده

نصل آثر کذشته شم ایدیلیر ...
— دونکی نقش بدیعی صولدیسه
نجه بیك یادی زائل اولدیسه —

قلبمك بن انجنده اویله نهان
بر چیچك قوقلارم زمان زمان
او منکشه برنجی سوکیمدر .

محمد رؤف

مشهور ارتیست برهان الدین بك بر صحنهٔ جنت رولنده

Le célébre artiste BURHANEDDIN Bey interpretant une rôle dans [illegible] zett,

مشاهیر مستشرقیندن ترك محبی جنرال نهیت جنابلری

S.E.Lieutenant Général Neyt, le célèbre orientaliste et l'ami des Turcs

مسلك

افکار، تنوع خصوصنجه محدثات ومبدعاتك هیچ برینه قیاس اولنه‌ماز . مخلوقات کائنات ایچنده یکدیکره کافهٔ عضویتده متشابه بر قاچ کشی بوله‌بیلور . لکن برینك محیط حسیاتی اوته کینککنه بکزه‌مز طبعاً دخی ثابت دکیلدر که، امزجهٔ مخالیق نسق واحدده یارادلمامش . برینك معشوق اولدیغی حامضات دیکری نظرنده مزعج ؛ اوته‌کینك استکراه ایتدیکی حلویاته بشقه‌سی حرص و تهالکله میال . بو تباین و تخالف اکثریا افکارده شدتله حکمفرمادر .

مسلماتدندر که ، یا فطرت موهوبه ، یاخود تربیهٔ کسبیه جهتیله بر محیطده پرورده اولانلرك مائل اولدقلری فضائل نظر عامه‌ده معین بولندیغی حالده بو فضائله اتصال ایچون آرانیلان طریق هر کسك فکرینه کوره آیری آیری ، بشقه بشقه‌در .

احتساسات بشریه‌یی بر نظر پرتوریز ایله بك درینڭدن تشخیص و تقدیر ایدن اعاظم ، جزؤ بدنی تشریح و ارائه ایدن

دفتر خاقانی ناظری عبدالرحمن بك

Abdurrahman Bey, Ministre du département des Cadastres

کوپری قضاسی — مسعودیه زرهلیسنك مصادمه‌سی ایله رخنه‌دار اولان یکی کوپریمز

L'accident du pont par suite de l'abordage du Messoudié

کیمی پایانسز چوللر، دیك ویا لجین قیالرده؛ کیمی معیشتکاه سباع اولان مخوف اورمانلرده عقرب افعی یووالریله مجهز رطوبتلی دره‌لرده ملئه نصیب اوله‌جق اجلال و سعادتدن کندیسنه بر حصهٔ اقبال آرامق اوزره طولاشیور.

تسویه کوره‌رك عوارضی کیدرلمش، ایکی طرفی سایه بخش اشجار تابدار، پرتوبار مشکات‌ایله تزیین وتنویرایدلمش اولان منهاج حقیقتده مسافه‌پیمای سرعت اولمش پیشوایان امت

مشرحین کبی، او قوتده افکاری، مشربی تشریح و تفسیر ایتمشلر. و آکلامشلر که بزه بشقه بشقه کوریلان یوللرك تنوعات رنکی محدود اولمیه‌جق راده‌لرده دکلسدر. هر کس ذکاسی، استعدادی، تجربه‌سی معلومات مکتسبه‌سی نسبتده؛ سعادت حاضره ومتعاقبه‌یه وصول ایچون فکرنجه حقیقته قائل اولدیغی بر مسلك تعقیبنده بولنور. منتهاسی مطلب فیوضات اولان مسالکك تنوعنه ایشته بو استعداد علت اولدیغندن، کوریلیورکه کیمی اوچوروملی وادیلر، کردابلی دکزلرده؛

معدود، بیلرنده آهسته روان ترقیدن عبارت زمرهٔ کزینه هرطرفدن التحاقه شتاب ایدن بك‌چوق مهیب غلغله‌لر، مخوف ولوله‌لر ایشیده‌رك

کوپری قضاسی اوزرینه بر یقادن اوبر یقایه قایقلرله مرور

Le public passant d'une rive a l'autre dans les barques

بولندقلری کریوهٔ ضلالنی متولهانه پویان اولان غافلیتی ایقاظ ایله بو مناهج سعادته جلب ایچون او مقتدای عرفانك زمان زمان تکبیر خوان اولملری کافی .

اوت، فکری حال ابتدائیسنده قالان بر آدمه کسب معیشت ایچون طریق یگانه محصول مستحضره استعمال قوتله تحصیل ظفردر.

کوپری متاظرندن

Un mendiant sur le pont

دها زیاده تربیه اولمش بر فکرده ایسه بوقوتی استعمال منفور و محقردر. آنده طوپراغك فیضندن، عقلك نورندن بهره مند اولمق عزمی بولنور. شو مثال تدقیق مسلك حقنده اماله ایتدیکمز نظرك ماهیتنی تشهیره مساعددر. مع‌مافیه تعیین مقصد ایچون:

جمله‌نك مقصودی بر آما روایت مختلف حقیقتدن دها واضح بر موعظهٔ کمال بولنه‌ماز.

مسلك نه قدر چوق اولسه منتهاسی مبدء‌ شنه‌کی تخالفی توحیده خادم اولدیغنی، عناصر وافکار متباینه‌دن تشکل ایدن شورالردن صادر اولان‌قرارلرك وحدتی‌ده کوستره، اثبات ایدر. رأی منفرد برشرارەدر. بعضاً عظیم، فجیع بر حریقه سبب اولور. آرای متحده ایسه الوان معروفه‌دن ترکب ایدن ضیایه بکزر. نره‌دن طلوع ایتسه پایانسز بر زمینی لجهٔ انواری ایله روشنائی بخش اولور.

حقیقت مسترەیی نقطهٔ عزم اوله‌رق طالبانلرك جمعی وسیلهٔ ظفر بیلن نظر حکیم، مسالك متباینه‌یی تألیف ایچون‌ده تداول‌افکاردن استعانه فکرینی استدلال ایلمشدر.

منوریتی علم و تربیه ایله تأمین ایدنلری ایقاظه حاجت یوقدر. لکن مسالك مختلفه‌نك مقصده ایصالنده، ابلغ و اقصرینی تعیین ایچون دلائل مسکنه‌سیله آرای مخصوصه‌یی میدان امکانه چیقارمق لابد کوریلور. خاتمه اوله‌رق دیه‌یم که هر شخصه کوره بر مسلك الزمدر. مسلکسز ادامهٔ حیات ممکن دکلدر مسلکسز اولمق، محجوب وشرمسار اولمنی تولید ایدر.

احمد ضیا

بر مكتوب،

بلكه بر سراب أمل

عدنان ... بر سیمای تزیه صافیت. كیجه‌نك سكوت شعر آمیزنی بردن اویاندیران كورولتولی بر فیرطنه آفاقه بیلدیرملر یاغدیرییور؛ ظلمت، هپ ظلمت؛ صانكه عدم اریمش بر سیالهٔ سیهرنك ألم كبی بوتون ذرات كائناته حلول ایدییور... رعود صاعقه‌نك غمغمات كریانی طاسچهٔ افلاكی مدید ایكلتیلرله طنیندار ایلیور... اوطه، یشیل آباژورلی لامبه‌دن سربیلن ضیالرله بر رنك احتضاره بورونمش. . . ماصه‌نك اوستنده بر مكتوب... بوتون ماضیٔ حیاتی بر نفخهٔ قدرتله معجزهٔ مسیح ایدن بو مكتوبی شمدی بی‌تفكر برحس پریشان ایله عادتا نمه‌ن عدنان، انقاض تارومار شعر وشبابنی یكیدن یاشایوركبی اولیور؛ سنه‌لرك بار كران كثافت نسیانیله محول اولان بو ماضیٔ شبابت ناصل اویانمش وكندیسی بلكه‌ده بوسبوتون سونمش ظن ایتدیكی شرارهٔ غرامك ناصل رماد سكون آتنده هنوز بر حیات نورین صاقلادیغنی حس ایده‌مه‌مشدمی... شیمدی یازییوردی... برمكتوب، بلكه بر سراب أمل...

ازلی محرم وانیسم اولان
شعر ایچین قلب غمكسارمده

ینه بر میل ابتلا پیدا
ایلدی نامهٔ نزاهتكز.

بلسه بی‌تاب، منفعل، سسز
بو محیط سكونت آبادك
افق نسیانكهنده بر والنین
وضع خولیا پناه ایله اویوبان

مهد آمالی بر سراب سیاه
كوریوردم؛ نظركهمده بنم
— تا اوزاقلرده — مضطرب، مؤلم
اوقویورلردی روح ماضی‌یه

بر مرارث نثار مرثیه
هپ عوالم: ثوابت وسیاره
شمس وانجم، نجوم كیسوداره
شب یلداء مشافهات ریاح.

نغمه ماضی حیات عشقمدر؛
اونی حذف ایلسه‌م نكاهمده
طوفار اول آنده ظلمت فردا؛
هپ كونشلر سقوط ایدر قراریر.

عشقه ویردم فروغ شعرمله؛
شعری عشقمله ایلدم تتویج؛
شعر وعشق اولسه حیات بر هیچ
هیبی فریاده هیبی بر ناله،

جوف ماضيده مغترب، أبدى
عشقه بو هاى ماتيت دوكه‌جك

صانيوردم؛ فقط مسيحادم
نفح اعجازكار قدرتله
ينه فر ويردى ساحهٔ أمله؛
اولدى روحله مكرتم ماهم.

نقدر پاك و نشهٔ پروردى
بر جوجق ذوق وصفوتيله كچن
كونلرم. آه هر طرف كلشن
كى نشر روائح ايلردى.

بشكاهمده خنده‌دن مصنوع
كلبكلر اوچاردى، هر پرده
عشقه و نور نوله آلوده
شمس‌وانجم، قرايدردى طلوع.

خانيه مناظرندن
Une vue de la Canée

ترك ايدوب سرسرى صحارى‌يه
خيلى دمدر بو روح دربدرى،
او ايكى همدم حيات اثرى
براقوب صانكه حى ايكن بر اولو

كبى اولمش و طبق بر كويلو
ذوق ماديتيله غافلدم.
شمدى مكتوبكز اوحار واليم
احتساساتى عين شدتله

ايتدى ايقاظ. شمدى مسحورم.
شعر، أوت محرم فسونكارم،
هم انيسم، انيس، غمخوارم؛
او بنم آب وتاب روحمدر.

اونى روحمده بولمه‌م مفتوره
منكسره خستهٔ ملال وكدر
اوله‌رق افق عشق سرتاسر
صانكه اورتردى بر سحاب كتوم.

قمر ماضى‌يه كومديكم بوچيچك
— كه خزانديدهٔ طرا وتدى —

خانيه مناظرندن
Une vue de la Canée

او زمان عشق شهپریله کلیر
سایه انداز اولوردی، بن مفتون
جبهه سای تقلبات شئون
بر قادین یوقلغیله ایکلردم.

شمدی هپ ظلمت‌لیال اریبور
بو الیم احتیاج سودانك
سوق حاریله کوزلرم دالغین
لطف فردایه انتظار ایدیبور

بو خیال مقدرك بیلمم
نه ایچین سجده‌کاه عشقنده
متحیر، غنودهٔ سودا
قالیرم دائما ملول، ابکم.

بو طغیان تحریر دهـا دوام ایده‌جکدی. دیشاریده فیرطنه عین صولت و تهورله قیامتلر قوپاریبور. یشیل ضیالره بوغولان اوطه‌نك حال احتضاری متزاید... عدنان... نفس آلمقدن بیله قورقیور کبی مبهوت وخامد... قلم الدن دوشمش، کورمز نظرلرله غیر معین بر نقطهٔ مظلمه‌یه دالیور؛ شمدی اومظلم نقطه بوییوز برعدسه‌دن باقیلیور کبی وسیع بر لوحه آچیبور: بر سمای صاف نیسان... بر فجر ضیادار خرم ... هرشی رنکارنك ونور آلود؛ تول بیضلری شکلنده... یاموق بلوطلر طوب طوب، نسیم معطرك جنبش وزانیله دالغه‌لانیور... بورو- شوق موجه‌لریله برابیکلی یشیل اطلس دکزی آندیران صحرا پرجوشش ازهار، یشیل کللر مانی یاپاسیه‌لر، ارغوان لیلاقلر، پنبه منکشـه‌لر، آل یاسمینلر یلدیزلی برکیجه‌نك تلؤلؤات نورینه منعکس اولمش کبی تتره‌شیور... صوکرا، بوتون بو مجموعهٔ شعر آمیزی چرچیوه‌لین پاك وتابدار افقك خاره‌لی پنبه بر أبیك یموشاقلغیله بایبلان بایغینلغی... شیمدی برهرج ومرج رنك و ضیا باشلیور، بر کردباد قوپیور، داغیلان، آرالا- شان سیسلر آره‌سندن بر کردونهٔ غرام... ایچنده برملیکهٔ خولیا... سیاه ایپك صاچلری سیمای عصمته براکلیل مکوکب چرچیوه‌له‌مش. بوتون صحراده بر احترام سوداکارانه... رنکلر چیچکلر، قوشلر، سیسلر، بلوطلر بر اهتزاز مهیجله جوشان وخروشان. عدنان، مجنون قو- شیور... محقق آمالنك ظل سودا کارنده دیز چوکمش آغلیور... او، «نیچین؟ دیبور، نی بکلمیورمیدك، ایشته کلدم.»

۳۰ ایلول ۳۲٤

محمد سعدی

کرید کویلیلری
Peysans et paysames Crétois

فاتح طرفلرنده

— استادم احمد شعیب —

سرور جمال بك

Server Djemal Bey

کیجه ساعت یدی . بر دوستمك أوندن عودت ایدییوردم . کجدیکم دار سوقاقلرك اوستندن کورونن سما پارچه‌لری صاف ولکه‌سز.. ییقانمش ، تمیزله‌نمش کبی پارلاق ، تیتره‌ین ییلدیزلریله بو قرا کلقلر آره‌سنده انسانی صانکه دوشوندیرمك ایسته‌یور . کوندوز آقشامه قدر یاغان شدتلی یاغمورك بولوطلرندن قورتولوب آچیلان سمانك آلتنده فاتح طرفلرینك بو دار سوقاقلرینك غیر منتظم قالدیرملری آره‌سنده چامور اوقدر چوقدرکه قارا کلقدن کوروله‌یوب باصیلان بر بریکنتیدن انسانك یوزینه قدر صوتوق ، پیس ، سیاه‌خور پارچه‌لری صیچرایور . بربرندن ایکی یوز ، بلکه دها زیاده مترو مسافه ایله ؛ چورومش قاره تخته‌لریله ، بر قاچ یرندن قابورلاشمش وجودیله پارچه پارچه بو چامورلی سوقاقلره دوشمکه میال بویوك وکوچوك أولرك تنکه‌لی جونبه‌لرینه دمیر قوللرله میخلانمش فنرلر . . .

بو فنرلرك آلتنده ، بقینده‌کی چامور حوضجقلرینك صانکه بر آز صیریتان بیسلکلری .. دیکر فنری بولمق ویکرمی اوتوز مترو قدر ایشیغندن استفاده ایتمك ایچون اوچ دورت کره حوضجقلردن بر قاچنك خورلی رکودینی اخلال ایدوب قاریشدیرییورسکز . . کیمی آلچاق ، کیمی یوکسك ، کیمی بویوك ، کیمی کوچوك قالدیرم طاشلرینك بوزوله‌مش یرلری چاموردن او قدر انجلا پیدا ایتمش ، او قدر یاغلانمش ، پارلایورلرکه آیاقده‌کی لاستیکلر متصل قاییور . دوشمك پك قولای

دیکر سمتلردن یوکسه‌لن ، کوبکلرک کسیلوب باشلایان حاولامه‌لری . . .

کجرکن بعض اولرك دائما قفسلی پنجره‌لرنده که خفیف بر قندیل ضیاسی کوریبورسکز ، دیکر بعض اولرده دها پارلاق ضیالر وارکه قفسلرك کوچوك باقلاوه بیچمنده‌کی بوشلقلرینی دها زیاده میدانه چیقاریبور .

بویله کیمی اوکه اکیلمش ، کیمی آرقه‌یه دایانمش، کوچوك ، بویوك ؛ ایکی اوطه‌دن یکرمی اوطه‌یه قدر فرق ایدن، پك آزی قویو ویس بر رنکله بویالی . اکثریسی چورومش ، سیاه تخته‌لی اولرك بو خفیف ویا پارلاق ایشیقلرنده روح و نظر ایچون نه بویوك فاجعه‌لر وار ! بووالرده نه‌لر .. نه‌لر کوریبورسکز! نه بویوك سفالتلر تا ایچکزه قدر ایشله‌یور ! بو قیریق قفسك آرقه‌سنده‌کی توزلی جامدن کورونن ییس قندیل ضیالری نه بحرانلی تنفسلرك هواسیله آسنه‌یور!

مثلا شوراده ، شو ایکی قاتلی اسکی اوك آشاغی اوطه‌سنده اختیار بر بویوك آننه دوشونویورسکز که کونلردن بری اوه کله‌ین یکی دامادینك نه‌لرده قالدیغنی، زوجه‌انتظاریله تیتره‌ین بیچاره قیزینك آجیلرینی ، استقبالنی دوشونمرك تك ، ایتجه شیلته‌لی ، چارشافسز یاتاغنه یاتمش و بو دوشونجه‌لری آره‌سنده اویقوسی کلمش ، اویویور . فقط اویقوسنده بو دوشونجه‌لر رؤیالره، رؤیالر بحرانلره انقلاب ایتمش ، باصمه پارچه‌لریله یاپلمش یورغانك کنارینی اوزرینه باصان بو آغیرلغك صیقنتیسندن قورتولمق ایچون سیاهه یقین رنکلی ، بورسوك دریلی اللرینك بر تقلصیله صیقمش، صیقمش..

بویوك بر قابینك یانته صوقولمش اولان بکجی بابا . . .

بر شی . راطب بر صوتوق وار . غوجوغنی کیمش ، قالین واوچی دمیرلی سوپه‌سنی ووره‌بیلمك وساعتك سکز اولدیغنی اویانیقلره اخطار ایده‌بیلمك ایچون چامورلر آره‌سنده طاش آرایان ، بو قیمتلی شیلری ؛ کوزلرینك اوستنه قدر اینن قیوریق و سرمه قاشلرینك آره‌سندن کوره بیلمك ایچون اختیار ، بویوك بر قابینك یانته صوقولمش اولان بکجی بابا ، بر الی جیبنده ، آغزنده‌کی چوبوغندن اوتوزلق توتوننك صوتوق هوانك ایچنه یاییلان دومانلرینی صاووریبور .

هیچ بر سس یوق ، یالکز ، بو صوپا ایله اوزاقده‌کی بکجیلرك طاشلر اوستنده اوتن

صوپه سسلری ، کوچوك بر قابینك اویوغنی کندینه یاتاق یاپان، چامورلی، اویوز بر کوپکك تیتره‌ك وآجی اولومه‌سی . . . اوزاق

حیزلی حیزلی ، آهلی اهلی نفس آلیور . .
نهایت ایشته باغیرییور وقورتولەرق اویانیور . .

حیزلی حیزلی یوردکن بکجی صوبالرینك، کوپکلرك، آیاقلریکزك سسلری، آرەسندە بر کدی میاولامەسی کبی ایشیدوب اهمیت ویرمەدیککز او اوزاق سس . ایشتە اودر ، اونك سسیدر.

قارشودە ، بویوکجە برأوك ایکنجی قاتندە، کیجەنك بوراردە اوطورلەسی مادر اولان بو ساعتندە حالا یاتلەدیغنی آکلاتیر زیادە آیدینلق ایکی پنجرە کوروپورسکز کە ایندیرلمش ستورلر اوستندن اینن، چیقان اللرك، صاللانان باشلرك سیلیك، خفیف کولکەلری اوینایور.

بو کولکەلرك بر زوج زوجە اولدیغنە حکم ایدییورسکز وعقلکزە بر طاقم تحف فکرلر کلیور. و صکرە دوشونویورسکز کە أوت بونلر بلکە یاشلیجە بر قاری قوجە در. و کیجەنك بو کیج ساعتندە یقیندە دوکونی یاپەجقلری قیزلرینك جهاز پارەسنی تدارك ایتمك ایچون بیك درلو اصوللر دوشونمەك، کیملرە مراجعت ایتمك لازم کلەجکنی مذاکرە ایدمرك ، ماقشە ایدییورلر. قادین قوجەسنك فکرلرینی قبول ایتمیور. قیزینك دوکوننك پارلاق اولمەسی ایچون چابوقجە بولونیویرمش حسابلرینی، مراجعت ایدیلەجك آدملری قادینلق تجربەسزلکیلە باغیرییور؛ دها تجربەلی قوجەسنك، بونلرك اولەمیەجغنی ، اویلە هرشینك قولای قولای استحصال ایدیلەمیەجکنی سویلەیشنە قارشی حایقیرییور، آغلایور . . . کندی دوشونجەلریکزك آرەسندە یاری ایشیدوب بلکە دریلردن کلن یکی دوغمش بر چوجق سسی کبی ایشتدیککز سس ، ایشتە بو در ، بونلك سسیدر.

بر آز اوتەدە اوفاق فقط تمیز بر أوك ایکنجی قاتندە وباصیق کوروتن بر اوداتك کوچك پنجرەسندە کوزکزە بر ضیا ایلیشیور. بورادە بر برینە یقین ایکی باش کولکەسی وار. بومثلا ایکی کنج آرقداشدر. آلچاق مندرلی، باقر

منغاللی، کوچوك، جام تختەسندن یاپلمش، جلدسز، صولمش کتابلرلە، دفترلرلە ، کاغدلرلە دولو اوفاق بر ماصەنك ایکی طرفندە اوتورمشلر، کتاب اوقویورلر . . .

آرەصیرە بربرلرینە برشیلر صوریورلرمش کبی باشلری قالقیور. وصوکرە بلکە بو صورەقلر آرەسندە بر آز کچیکەرك، باشقە سوزلرە آتلایوب غائب اولەرق کندی سفالتلرندن، حاللرندن، اضطرابلرندن بحث ایدییورلر. بونلر؛ یازی یازمق، محرر اولمق آتشیلە یانان، چالیشان ایکی چوجوقدر. کدرلرینی دوکدکلری بو ساعتدە برینك عملکتك حالندن، استقبالندن، قابلیت عنصرەدن آجیق، امیدلی ونیکبین فکرلرینە قارشی دیکری قارە ، بدبین فکرلریلە مقابلە

ایدییور، آلتده ایلیمرق حیزلی حیزلی سویلیور اوته‌کی صوصـه‌رق وشبهلرله دولو، دیکله‌یور. بر آز چیك وتحفجه سویله‌نن بر سوزه، یاپیلان برتشبیه قارشی ایکیسی‌ده آجی آجی، صانکه آغلایه‌رق دلیجه‌سنه کولیورلر! سزك اورادن کچرکن سیغاره‌کزك بیاض دومانلری آره‌سنده چیتلرده‌کی بر آخورك پیس دیشلکلرندن کلن بر آت کیشنه‌مسی ظن ایدوب و آنجق ایشیدوب نه اولدیغنی دوشونه‌دیککز ودوشونه‌مکده‌معذور اولدیغکز سس ایشته اونلرك، اونلرك سسیدر.

صوکره دها نه‌کولکه‌لر کوریپور، نه‌سسلر ایشیدییورسکز!..

شوراده بو وقته قدر کچیکمش و دها بلکه ایکی ساعت کچیکه‌جك اولان قار آرقداشلری.. بوراده، ایلك کناه عشقلرینی ایشله‌ین، اودلرنده یانان قندیلك اولگون ضیاسندن قورقاره‌سنه تیتره‌ین کوزل برقیز ایله برکنج ارکك، اونه‌ده اولن چوجقلرینه آغلایان، بریده سورولن قوجه‌سنك خیالی کوزنده توتن قادینلرك اویقوسزلقلری.. یاری اچ چوجقلرك فریادی، بویوکجه بر اوده خلایقله شاقه‌لاشان کوچك بکك تلاشی، دها بریده خورولتولی اویقوسنك رؤیالرنده پاره کورمن، رزالت کورمن، چالمق دوشونن قوجه صـاقاللی یالا بیقلی حریفلرك بوغازلرندن چیقان ایصلقلر.. بونلری هپ کوریور، ایشیدییورکبی اولویورسکز. بوتون بونلر بو سسلر، بو سفالتلر، بو آجیلر بو بوش‌فقط آجی ایله دولو شیلر سزه دوغری هجوم ایدمرك یولکزی طوتیور، سزه سکوتی دیکله‌تیور، کدرلندیرییور، دوشوندیرمك ایسته‌یور!

سیغاره‌مك دومانلرینه مستغرق یورییور، دوشونیوردم. آیاقلرم چامورلرایچنده یوزییورلردی. بوبله کیجه‌نك ایلرله‌مش ساعتنده یاواش یاواش یوروین قنارسز بریسنك شبهه‌لی بر آدم اولمه‌سندن قورقان بکجی‌بابالر، صوپالرینی قالدیره‌رق، سیاه غوجوقلرینك قالدیرلمش یاقه‌سی آره‌سندن صاریقلی باشلرینی چویرمشلر، پارلایان کوزلریله بنی سوزییورلر، آلیق آلیق، آبدال آبدال‌باقیورلر، صوکره ینه کندیلرنجه بروثیقه امنیت بوله‌رق صوپالرینی چامورلی طاشلراوستنه حدتله ووریپورلردی.

یاواش یاواش، صانکه کرینه‌کرینه یوروین، سقوطی پك یانه راست کلن صوپانك کورولتوسندن قورقوب اویانان چامورلی، چیلیز، اویوز بر کوپك کوزلرینی چویرمش باقیور، بر آز اوته‌ده یانندن کچدیکم بر کوپك، تیتره‌یه‌رك اولویور و اوزاقدن هر یردن هوالره یوکسه‌لن وانسانلرك ترجمان شکایتی اولان کوپکلرك عوعوه‌سی، آغیزلری طیقانه‌میان بو اختلاجیلرك فریادی، استانبولك بوکیجه‌لره مخصوص حزین وخشین موسیقیسی دوام ایدییوردی.

طيقردايه طقيردايه ياقلاشـان بر كورولتى، زياده‌لشدى . تا سوقاغك باشندن تك فنرلى بر آرابه كوروندى.

بوسـله ، دوشونجه‌لرمدن بر آز اوزاقلشدم بر كناره چكيلمه‌كى دوشـونه‌رك حيزلى حيزلى بر اوك بر آز يوكسـكجه و بوزوق قالديرمه دوغرى يورومكه باشـلادم. ياقلاشـان آرابه، قيريلوب دوكولمكه، پارچه‌لانمغه ميال، اسـكى، پيس بر آرابه ايدى . حيوانلرينـك كميكلرى چيقمش، قوشوملرى چورومش، صاحبى عادةً دائما سرخوش بر كيجه آرابه‌سى. تكرلكلرينك آلتنده چامور پارچه‌جقلرى رقص ايديورلردى. آرابه، صاللانه صاللانه، سرخوش آرابه‌جينك شـدتلى قامچيلرى آلتنده ازيلن حيوانلرك اياقلرى قايه قايه، تكرلكلر او طاشدن اوطاشه آتلايه آتلايه كلدى . رقاص چامورپارچه‌لرندن حصه‌مى آلمامق ايچون چكلديكم بويوك واسكى بر قوناغك ايچنده هيچ بر ضـيا كورولمه‌ين ده‌ميرلى حلقه‌لى قوجه قاپيسى اوكنده طوردى.

حربه‌نك ايچندن ، قاپيسـنى آچيق ايچون بر مدت اوغراشدقدن و بر چوق باغيردقدن صوكره قاريشيق صاچلى باشلرنى كوسترەن فنرلرى آرقه‌يه قاچش ايكى كنج بك چيقدى . بن بونلرى ، ايسى چيقان آرابه فنرى مومنك ويرديكى پيس ضـيا ايله فرق ايده‌بيليوردم . چكيـله‌رك بر آز كريله‌مش ، قارشى ديواره يچمشدم . اونلر و آرابه‌جى بنى بكجى فلان ظن ايده‌رك هيچ اهميت ويرمه‌مشلردى . آرابه‌جى ايله تكليف‌سزجه كولوشدكدن وبر آز حايقيردقدن صـوكره چامورلرك ايچنه بر شى آتديلر.

آرابه‌جى سـوكيوردى. اونلر حالا كوليورلر و اولرينك دمير حلقه‌لرندن برينى قوتله ووريورلردى. بن يورومكه باشـلادم. اونلرك يانندن يچركن بريسى اوته‌كنه جـدى ، حدتلنه‌رك آكلاتيوردى: «يمين ايده‌رم، اوراده ماريقا كى يوق. اوجلوه! اوف! اولور شى دكل. بو آقشام اوتەده عصمت بكا بر آز حدتلندى. يچن سنه تره‌زادن واز يچدكدن صوكره . . . .»

آحورينه دوتمك ايچون حيوانلرينى تكرار قامچيلامغه باشلايان سرخوش حريف آرامه‌سق دونه‌ير.مكه باشلامشدى. قامچى وتكرلك سسلرى، حريفك حيوانلرينه سوكه‌سى آره‌سنده بكلرك سويلدكلرى شيلرى آرتق ايشيده‌ميوردم. آرتق بن ده حيزلى حيزلى يورومكه باشـلادم. اونلر حالا دمير حلقه‌لى قاپويى قيرارجه‌سنه چاليورلردى. بونلر، بو قردمش ، يا آرقداش فرض اولنه‌بيله‌جك بكلر بك واضح آكلاشـيليوردى كه بك اوغلندن، بك اوغلنك او پيس، ايچكى قوقولى، قان قوقولى يرلرندن كليورلردى. وبلكه اونلردن بريسى ده اولى ايدى ، چوجقلرى واردى. شمدى بو، قاريسنك او تميز ياتاغنه كيره‌جك، و بك اوغلنده‌كى پيسلكلرى بورايه قدر كتيره‌حكدى ! كيم بيلير قاچ كيجه‌در كله‌مشـدى ! داخليه وزنه‌سـندن مخصص ايلمنك آزلغندن ، بك اوغلنده يمكه پاره بولمق ايچون باباسندن قالان بو قوناغى غايت آشـاغى بر فيئات ايله صاتمق مقصديله كيم بيلير قاچ كره آناسنك اوستنه يورومش ، كيم بيلير قاريسنك الماسـلرنى ، آلتونلرنى رهنه قويه‌رق بو اوغورده ارتمشدى! دها انسانك خاطرينه نه‌لر كليوردى! وشمدى

اویقولرینك آره‌سنده قاپی حلقه‌لرینك کورولتوسنی ایشیدمن آننمسی، قاریسی شبه‌لی وکدرلی اویانه‌رق نه‌لر دوشونمه‌یورلرا . .

آجیدم، بونی کورمرك و دوشونه‌رك بوتوز انسانلره، بوتون بزم بیچاره انسانلره آجیدم و بك‌اوغلك عادی قیزلرینه سبیسز حدتله نیر کبی اولدم. صوکره بردن بینمده کوچك بر فرطنه اوله‌رق بو انسانلرك هپسنك بو زهرلره لایق اولدقلرینی، آنك سفیلنك بیله سفالته مستحق بولندیغنی، یختیلاغش بر ایرین کومه‌سدن عبارت بولونان بو یتمش عنصرك اوچوروملرده یووارلانمه‌سنی کورورکبی اوله‌رق تحف، آجی، یرتیجی بر وق دویدم. بورورکی یاواش یاواش «کبرسینلر، زهرلنسینلر» دیه میرلدانه‌رق دیشلریمی صیقمغه باشلادم.

اوزاقدن بر بکجی دوقوزی چالدی، یقینده‌کی بر کومسك دریتلکنده بر خروس اوتدی. سما، حالا تمیز، لکه‌سز؛ ییلدیزلریله تیتره‌یوردی. دها دوشونمه‌مك ایچون قوشدم، قوشدم. بکجیلرك صوپالری، حالا طاشلر اوزرینه بو قوجه شهرك سکون مستبدانه‌سنه، جهل وسفالتنه برر اشارت استغراب واستفهام رسم ایدر کبی دوشویورلردی!

اوك قاپیسندن کیررکن بو صوپا کورولتولرندن، کوپکلرك اولومه‌سندن باشقه برده مذبوحانه سسلرله باغیریلان: «یانغین وار...» و فریادلری یوکسه‌لیوردی.

— ۱۹ کانون ثانی ۱۳۲۱ بویوك آطه —

سرور جمال

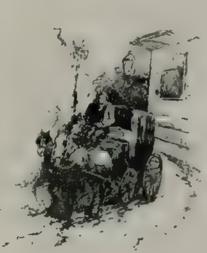

مدحت
پاشا

بو لایه بر شهید محترمك
بی نشانی مقبریله یاد اولنور،
طائف غمنما او مشهد نور
آجی بر خاطره‌کله‌در مشهور.
حنی اوردن او بر پیقین طوپراق
اك بیوك بر سمایی کولکه‌لین
بر سحاب علو رحتدر.
عربستان، اوکرچه اولدن
بر بیوك دینه قبله کاه اولمق
شرفیله سزای دقتدر.
شیمدی لکن اوزاقده بر قوت
او درین اقه دوغرو جلب ایدییور
بر حزین ملتك نظرلرینی
سنك اوکسوز براقدیغك ملت
اك درین بر کدرله بوش کوریور
سنسزه امیدسز قالان یارینی.
بونه مدهش تضاددر ابدی
اك بیوك بر امیدی محو اوله‌رق
بر فلاکتله بر وطن ایکلر،
صوکره ظلمتده بر صدای خفی
بو انینلرله مست ومستغرق
قعر ظلمتده رعشه‌لرله کولر.

بر مکمل مروت ایشته سکا،
ایتدیکك هر حیت و خدمت
بر جنایتله قارشیلاندی بتون،
سودیکك ملکی ایتدی استیلا
اك کثیف اك مخوف بر ظلمت
ملتك بر مزاره کیردی بوکون.
شیمدی تاریخ، وطن، واستقبال
استقامت فضیلت وناموس،
نره‌دره، نره‌دره نرده یاپدیغك قانون
هیسنك چهره‌سنده رنك ظلال،
هیسنی بوغدی برشب منحوس،
آغلا سن، کولسون اعتساف وجنون.

لکن ای محترم وطنپرور،
سن وظیفه‌ك یولنده محو اولدك،
قال مزارکده دائما مغفور،
ابدیاً سنکله فخر ایلر،
سکا هر بر تسلی‌بی مدیون
بر بیوك ملت - امل مهجور.

۱۳۱۷

حمدالله صبحی

مباحث علمیه

حقوق دول علمنك تاریخی

— ۳ —

بو فرضیه مناسبات دولیه‌نك اساسنه منافیدر؛ چونكه هانكی دولت اولورسه اولسون بر قوت عمومیه‌یه تابع اولورسه استقلالنی ترك ایتمش اولور. بو یولده مختاریت اصولیله اداره اولنان حكومتلر دولت مستقله قبیلندن اولمیوب اوپله بر هیئت متحده‌نك اجزاسندن اوله‌جقلردر كه او هیئت متحده حقوق دول قواعدیله دكل بلكه بر قانون مخصوص سیاسی ایله اداره اولنه‌جقدر. بو اثرك قبا بر لاتین لسانده یازلمش اولمسی، افاده‌سنك حشو درجه‌سنده تطویل ایدلمسی، افراط درجه‌سنده واران ریاضیه اصولنك استعمالی دخی خطالرندن صاییلماقده‌در.

واتل Vattel وولفك نواقصنی اكمال ایتمك ایسته‌مشدر. آنك قواعد واستدلالاتنه صحیح نظریله باقمرق یالكز لسانی وطرز افاده‌سنی ساده‌لشدیرمكله هر كسك بیله‌جكی بر طرزه افراغ تشبثنده بولندی. و بو مقصده تماماً واصل اولدی. واتلك اثری ظریف بر فرانسز لسانی اوزره یازلمش اولوب اوپله اسكی طرز منشیانه‌ده بر شی اولمدیغندن پك زیاده نائل رواج اولدی. زمانمزده بیله دیپلوماتلر بیننده حائز اعتبار واشتهاردر.

واتل، كندی دخی اثرینی وولفك اثرینك عینی عد ایتمكده‌در. مع هذا واتله عائد اولان

شقودره عثمانلی اتحاد وترقی جمعیتی دائرهٔ علیه‌سنه پیاده ملازملرندن جمال افندی طرفندن اهدا ایدیلن یاغلی بویا تابلو

D'apres un tableau de DJEMAL BEY Cadeau de celui-ci au comité union et progrès à Scutari d'albanais

حصه‌مزيت واستحقاقى طانيمه‌مق مغاير حقانيتدر. بر چوق مسائلده استادينك فكرينى ايضاح ايله اكتفا ايتمكده ايسه‌ده آنك افكارينى تماماً قبول ايتميور. ازجمله حقوق دولك شرائط اساسيه‌سندن اولان هر دولتك استقلالى قاعده‌سيله قابل توفيق اولماسندن دولايى حكومت عالم فرضيه‌سنى رد ايديور. بر حقوق دول موضوعه‌نك لزومنى كوستريور. انسانلرك بر جمعيت حالنده يشامه‌لرى آنى تشكيل ايدن اعضانك تراضيسنه مستند اولديغنى وانلرك تراضيسيله بو جمعيتك قواعدى تعديل ويا تبديل اولنه‌بيله‌جكنى تعليم ايديور.

جمعيت دوليه استقلال وسربستيلرينى دائما تماماً محافظه ايدن دولتلرك اتفاقيله موجوددر. ايشته بو اتفاقه واتل «حقوق دول اختياريه» تسميه ايتمكده در. لكن وولف كبى واتل دخى اقوامك اراده‌سندن مستقل و مجبورى الاجرا بر حقوق دول طبيعيه‌نك وجودينى وبونك بر حقوق ضروريه اولديغنى قبول ايتمكده در. بوندن مقصدى فطرت بشريه اوزرينه مستند حقوق ومناسبات دوليه‌يى تطبيق ايتمكدر. ايمدى واتل حقوق طبيعيه ايله حقوق دول بيننى تفريق ايتديكى كبى حقوق دول طبيعيه‌يى حقوق دول موضوعه ويا اختياريه‌دن نه وجهله تفريق ايتديكى دخى اكلاشيلميور. چونكه اكا كوره حقوق موضوعه دخى فطرتدن نشأت ايتمكده اولوب او ده ضرورى و دائميدر.

واتلك اثرينك باشلوجه نقصانى متين ومستحكم قواعدك فقدانيله برابر متوالياً تناقضده بولنمسى واثرينك برقسم مهمنى حقوق دوله اصلا مناسبتى اولميان تعبداته تخصيص ايتمسى‌در. لكن بو اثرده مسائل مختلفه حقنده مفيد ومعقول اخطارات، تاريخدن و زمانتك احوالدن مقتبس وقايعه دائر ايضاحات وعلى العموم زمان حربده مناسبات دوليه‌يه دائر انسانيتكارانه افكار بولنمقده‌در. واتلك اك بيوك مزيتى دوائر رسميه‌يه واهالى بيننه حقوق دول قواعدى حقنده معلومات نشر ايتمش اولمسى‌در واتل علم نقطهٔ نظرندن غروچيوس ايله ديكر حقوق دول اربابى عدادينه ادخال اولنه‌بيله‌جك درجه‌ده دكلدر.

واتلك حقوق دول كتابى ١٨٦٣ده پراديه فودره علاوهٔ معلومات ايله طبع ايتديرمش اولديغندن اثر يازلديغى وقتدن برى بو كونكى حقوق دولك ترقياتيله مزج اولنه‌رق تجدد ايتمشدر.

محمود اسعد

پرنس فردیناند صوفیه‌ده
حربیه نظارتی اوکندن کچرکن

Le Prince Ferdinand
passant devant le Minisètre
de la guerre

صربلیلرك الارنده عثمانلی ، انکلیز ،
فرانسز و یونان بایراقلری اولدیغی
حالده آوستریا علیهنده نمایشلری

Manifestation des Serbes contre
l'Autriche, avec drapeaux Turcs,
Anglais, Français et Grecs

صربلیلرك «وطن تهلکه‌ده‌در»
فقره‌سنی حاوی بویوك بایراقلرله
بلغراده نمایشلری

Les Serbes parcourant
Belgrade avec un
immence drapeau orné
de cette inscription: "La
Patrie est en danger."

قادینلر و چیچکلر

Les femmes et les fleures

امید و تمنی

— بیوك وطنپرور احمد رضایه —

یکی کون سنی زیارت ایتدکدن صوکره قلمه عات صاف وپرسکون بر حس مسرتله مهتزه عودت ایدیوردم؛ تفکرانه طیاش اکن ناکهان کورمه بر معنی مویت ایلیندی: اوکده امتداد ایدن خوابیده دکره مرمره.. عصرلردن بری سواحلده اقامت ایتمش اولان حدادمدن کا موروث ومنتقل بر احتساس نتیجه‌سی اوله‌رق دکره محلوبتم پك شدیددر، دکزل قلبی غیرقابل مقومت جاذبه‌لرله، ممتنع الانکسار رائحه‌لرله باعلامشدر، اولرك منظره‌سی بکا عشق آور بر مستی بخش ایدر.. دائما تبدیل موضع ایدن بو سیار موقعدن دکز بکادها جاذبه‌دار کورینیوردی، وجده یاقین بر استغراق ایچنده سطح ساکنه با قیوردم. بر خفیف روزکار پورمه تماس ایتدی، بنده بر هوس شدید اویاندردی: مملکتمی، ایکی دکزك موعدتلاقیسنده اولان سوکیلی (کوچك وطنمی) کورمك.. بوخفیف روزکار کویا بکا مملکتمدن برشمیم آشنایی، بر تحفۀ صمیمیت کتیرمشدی، بو روزکارده بنی بر زمزمۀ دعوت فرق ایدیور کیبدم.

قومقپو موقعنه کلنجه بو تحرك طنین محری قلبمدن کیتدی، چونکه اوراده صمیمیت مجسمه مانع اصوات، اشکال واردی.. فقط اورادن مفارقت ایدر ایتمز دوشونمکه باشلادم کندی کندیمه دیدم که: بن وطنمدن مهجوره دوردکله، وطنمك سیم حیاتفزاسی تنفس ایدییوره. (کوچك وطنمدن) اوچ آیلق بر مهجوریت بکا بو قدر تحسرلر الهام ایدییور. بو نه غریب ضعف قلب! شمدی دست حقیقتی بوس ایتدیکم شو بیوك آدم، احمد رضا بك حصره قریب بر مدت وطنمدن کلیاً دوره سودکلرندن تماميله مهجور اوله‌رق نصل یشامش، نصل چالیشمش، نصل مأیوس اولمامش؟ حیرت، حیرت! بو نه علوی اطمئنان، بو نه بیوك قوت قلب، عزم وجدان! بو ملاحظه‌لرله کندی ضعف قلبمك حساستی نفرتله انتقاد ایدر وای بیوك وطنپرور سنك عزم وقوت قلبیه‌کی ستایشلرله تقدیس ایلردم...

دماغم بنی دائما تحسسلاتدن صوکره تفکراته، تحقیقاته سوق ایدر.. انشاء حرۀ شیماله کلنجه دورت جدیده مشغول اولمه باشلادم: بنده‌کی ضعفك سنده‌کی عزمك اسباب روحیه‌سی آراشدیرمق ایستدم، یعنی بو تضادك پسیقولوژیسنی یاپمه تشبث ایتدم.. هیهات، تربیۀ فکریه‌مك نقصانی، تدقیقاتمك فقدانی بوکا مانع اولدی.. علم الروح، بو نه فیصلی، مبارك بر شعبۀ معرفتدر! حیفا که بن بوندن بی نصیبم. برچوق تجربه‌لردن صوکره براقدم؛ یدیره او برکون بلکه بن موفق اوله‌مدیغم شیئی بابه‌حق برمدرقیپور وطنداش بولوره یاخود بلکه چالیشیره برابکی طی برشان ایدن بوضعفك، براکی داتی دیشان ایدن بوعزم وقوتك اساسی، ماهیتی تدقیق وتفسیر ایدرك مفتخر اولورم...

شو راسی محقق درکه سن ومحترم آرقداشلرك وطندن دوره شئدن مهجور اوله‌رق چالیشدیغکز زمانسری یأسه قارشی صیانت ایدن ایکی شیئه مالك ایدیکز: امید وتمنی. اوت، امید! برکون وطنك قیسی، اعتلاسنی کورمك امیدی که سزه بومادر مشفقدن دها رحیم بروصه تسلیه‌مکار اولیوردی وحالاده اولیور.. اوت، تمنی! امیدك بیله ورداى سیاهه بوروندکی دقیقه‌لرده سزی قورتاران منجی تمنی ایدی، تمنی که دها کردن دعاشکندن دوکیله‌رك سزه برهیجان مسکر ویردکدن صوکره قلبکزی مخرابلی زمانلرده توکل ایله دولدیروردی ومع التأسف عین سیاه تابعه‌لرده حالاده دولدیریور.. ه امید وتمنی! بو اولسه ابدی حیاتکزك دوامی

بیله قابل اولمردی! ای بیوك فداکاره سر و آرقداشلرك نه الملی دقیقه‌لر چکیردیکز، بووطنك تعالیسی ایچون نه قدر یاره‌لندیکز؟ بونی بزه سویله‌مورسکز، تواضعکز بوکا مانع اولیور.. فقط امین اولکزکه بو حقیقت تاریخ انقلابمزده‌بتون سمت شناس و ملتك دموع شکرانیله یازیله‌جق!.. احمد رضا،احمد رضا! هر شیئدن اول تواضعك، محویتك. داسته متقاد اوله‌رق ملتك عایش مسرتندن قاچدك. عجبا بزدن،کنجلرك صمیم قلبندن‌کلن آوازه‌شکرانیدن قاچه‌بیلیرمیسك؟ بر زمه‌ده اولسه‌ك سکا: «ای مشفق ملت» دیه‌جکز، اثرینه اقتفا ایده‌جکز وسنی سومکده، سنی تعقیب ایتمکدن سن بزی نه او سویملی تواضعك، نه بر تصدیع نه ده هیچ بر شیئی منع‌ایده‌میه‌جکدر!

امید و تمنی! بو دنیاده بیلدیکم الملردن الك زهرناکی، الك غداری یأس غرامدر؛ سزك چکدیککز الم بوندن دها زهرناك موتاتی ایدی.. مأیوس‌غرام هیچ بر امید شعاعه مالك اولمه‌سه قلبنده بر شیئی واردر تمثال یاد.. حالبوکه سزك مرحتسز دقیقه‌لرده نه‌بکزواردی؟ معشوقهٔ وجدانکز اولان تمثال وطن بیله‌قاره ایدی، اوندن بیله سزه برخشیت کلیردی.. سزك هیچ برمدار شفاکر یوقدی. هیچ! بوکله‌نك بو مفهوم عدمك پیش نظرکرده آچدیغی کردابه یووارلانماق، یأس دیدیکم دهشتلی عفریته غدا اولماق ایچون‌کانه استنادکاهکز امید وتمنی‌دن بشقه بر شیمی ایدی؟ وطنك قاره‌لنان سیماسنی بر کون صباحت نجیبه‌سیله، بتون بیاض نواد ومزهر کورمك وبونی تمنی ایتمك! ایشته سزی قورتاران شیئ...

سز منفاده چالیشیرکن بزکنجلر بعضاً سوزلرمزك ایشیدلمیه‌جکنه امین اولدیغمز یرلرده مطعون و مقهور بر بیچاره کبی هپ اوامید وتمنی‌دن شفا دیلردك... فقط زمانلرده دیشلرمزی‌کلیدلر، عقوبانه بر وضعیتله«شو ملتی تاریخده پایدار ایده‌جك آدملر کلیه‌جکمی؟ آمه فنایه محکوم ایدیلن شو بیچاره ملتك نامنی‌پایدار ایده‌جك برچوجغی ، قوربنیق طوغمیه‌جقمی؟ آه..» دیردك . شمدی رجالمزك عطالتی و دها بیلمم نه‌لر قارشیسنده اوت، اعتدال ایله وفقط بر عینی اندیشهٔ درون ایله بونلری سویلیورز، امیدوتمنی‌دن شفالر آلیورز، چالیشمق ایچون لازم اولان قوتی اونده بولیورز..

احمدرضا! ایشته شوامید و تمنی‌یی سکا اتحاف ایدییورم، سن‌اونلرك‌مشفق باباسی، پدر اولیتیسك. امید وتمنی‌ده بر پارچه شمهٔ حقیقت اولمه ایدی بوکا جرأت ایده‌مزدم. شمهٔ حقیقت استشمام ایتمزسه‌ك بتون بر شباب متفکره عائد بروثیقهٔ حسیه کبی قبول ایت، خدمه صفادع ماکدر.

استانبوله ۲۲ ایلول ۱۳۲٤

بر نیسان صباحی ایدی. یکطرز کچن حیاتمك صیقنتیلرینی دفع ایچون هر کون یاپدیغم کبی اوکونده ایرکندن دکزه ناظر قرائتخانه‌یه کیتمش، او زمانلر اماتهٔ زماندن بشقه بر شیئه یرامیان غزته‌لری بلکه دردنجی دفعه اوله‌رق اوقومغه باشلامش ایدم. او اثناده محترز، سسسز خطوه‌لرله بر ذات یانمه کلدی، (تروو) خرابه‌لرینی زیارت ایچون کلن اجنبی سیاحلردن بر انکلیزك بر ترك ایله کوروشمك ایستدیکنی سویلدی.. «بکی کوروشه‌لم..» دیدم. بش دقیقه صوکره او ذات یاننده اوتوز بش یاشنی متجاوز، بیقلری تراشیده، قامت غولانه‌یه مالك بر انکلیزله عودت ایتدی ورفیقنی بکا تقدیم ایلدی. انکلیزه فرانسزجه بیان مخالصت ایتدم جواباً غایت ظریف و منقح بر لسانله تشکر ایلیه‌رك ترك محبی اولدیغنی وترکلرله پیدای مناسبت ایده‌بیلیرسه بختیار اوله‌جغنی سویلدی.. کندیسی انکلتره‌ده دارالفنوندن مأذونیت شهادتنامه‌سنی آلدقدن صوکره خاطرات تاریخیه ایله مالی مواقعی زیارت هوسنه دوشمش

وهوس شدیدینی تسکینه هر ایکی ساحلی جابجا
اسکی بلده خرابه‌لری، قدیم یونان مستعمراتی
آثار باقیه‌سی ایله مملو اولان بو هللسپونتی یعنی
چناق قلعه بوغازینی زیارت صورتیله باشلامق
ایسته‌مش.. بو هوسی شایان تقدیر بولدیغمی
چناق‌قلعه‌یی دیگر مواقعه ترجیحاً زیارت ایلمسنك
پك اساسلی اسباب تاریخیه‌یه مستند اولدیغنی
سویلدم وعلاوهٔ مقال اوله‌رق:

«هرو، لئاندر کبی عشقك، صدق ووفانك
تمثال ابدیسی اطلاقه شایان اولان ایکی معاشقك
محنهٔ غرامی‌ده بو جوارده‌در.. الیوم نقره
دینیلن آبیدوس ایله مقابلی بولسان روم‌ایلی
ساحلنده‌کی سیستوس بلده‌لریدر.. بیلمم که
شمدی اوراده بو بلده‌لرك موجودیتنی سیلدیره‌جك
آثار قالمشمیدر؟ فقط شوراسنی یقیناً بیلیرم که
مقابلی کیجه‌لرده اوراده ساحللری کمال تحسرله
بوس ایدن ده‌کیز، او معاشقلره دلنواز مرثیه‌لر
اوقومقده دوام ایدییور؛ طبیعتك محاسنی ابدی،
لایزالدر...» دیدم. بو صورتله باشلایان مکالمه
تاریخدن ادبیاته، ادبیاتدن صنایع بدیعه‌یه، صنایع
بدیعه‌دن فنونه انتقال ایده ایده اوزاییوردی..
انکلیز محبم، تعداد ایتدیکم شعب مختلفهٔ عرفانده
سیان بر وقوف صاحبی اولدیغنی اثبات ایدییور
وبنی افکار شخصیه‌سیله مستفید ایلیوردی؛
معارفه‌مزك ایکنجی ساعتنده انکلیزلرك برودت
مزاجی حقنده ایدیلن افترالره رغماً کندیسیله
دوست اولمشدق. حتی اوکله‌یین حین مفارقتده
انکلیز محبم، آقشام اوستی کندیسنه ملاقی
اوله‌جغمه دائر بندن سوز آلدی.

خانه‌مده طعام واستراحت ایتدکدن و بر
پارچه‌ده چالیشدقدن صوکره قرائتخانه‌یه شتاب
ایتدم انکلیز دوستم ورودمه منتظر ایدی..
قول قوله کزمکه چیقدق.. متنوع موضوعلر
اوزرینه تعاطئ افکار ایدرك خسته‌خانه بایبرینك
دروه‌سنه واصل اولدق.. بو نیسان آقشامنده
اویله بر حلاوت وار ایدی که بر آن ایچنده
نظرلرده حیاتك قدرینی، ذوقنی تعریف قبول
ایتمز درجه‌ده بالاتر ایدییور وقلبلری کائناته
پك متین رابطه‌لرله ربط ایدییوردی.. بولندیغمز
نقطه‌دن دکز، بوغازك آچیق ماوی الوانی لطیف
بر مخوریته مستغرق اولان پرصفوت صولری
نهر کبی آقیور وغروبه تمایل ایدن کونش
صوك انوارینی بو نهره اهدا ایدرك نظرلرده
برزرین جریان تصویر ایلیور ایدی.. یاقینمزده
بغدای بشاقلری باد جنوبی‌نك مغشی، جانوبا
بوسه‌لرینه نائل اوله‌رق خفیف خفیف اهتزاز
ایدییور ودست میناکار طبیعتك شورایه بورایه
سرپدیکی صاری، قیرمزی یونجه‌لر بر بوی
مسکر صاچیوردی.. اوزاقلرده واسع بر اووا
امتداد ایدییور وهیچ پنبه، بیاض ازهار ایله
تتوج ایتمش شفتالی، آرمود آغاجلری برر
چیچك دسته بکزییوردی.. طبیعتك مبذولیت
محاسنی قارشیسنده مسحور ومتحیر قالمشدق..
اطرافمزده تمادی ایدن صمت وسکوتك اعماقندن
جاذبه‌دار زمزمه‌لر ایشیدیور ایدك.. نهایت
کونش، بو فوارهٔ حیات بر احمریت عریان
اکتساب ایلدی، کرهٔ مظلمه‌یه او کونك صوك
تحفهٔ ضیاسنی ده کوندردکدن صوکره روم ایلی
طاغلرینك آرقه‌سنه چکیلدی.. دکزك خوابیده

وغنوده صولرلی ناکهان بر پنبه‌لکه بوروندی وتوجه باشلادی . .

آلتسزین رفیقم سکوتی اخلال ایتدی وبکا اساساً قوبو صاری رنکده اولان وشمسك سوك انوار آتشینی ایله بوسبتون قیرمزیلاشان طوپراقلری کوستردی : «رجا ایدرم ، شو طوپراقلره باقیکز ! ابدیاً محافظه بکارنه محکوم اولان بو طوپراقلرده اویله برقابلیت تولیدیه کوریورم که شدت ووسعتی قابل تصور دکل . . بو طوپراقلرك هرذره‌سنه دقله باقلسه عصارهٔ مولده‌مك ، جریان حیاتی‌نك قاینادیغنی کورمك ممکندر . . بو طوپراقلرك سینهٔ فیضنه برتخم تودیع ایدلسونده هرجزؤنده‌کی قابلیت مولده‌نك بیوکلکی کورلسون ، حیرت ایتمامك قابلمیدر ، دکلیدر ؟ او زمان آکلاشلسون . . فقط هیهات ! یازیق بو استعداد تولیده ، یازیق بو طوپراقلره ! » دیدی . . . بو کبی ملاحظات مصیبه قارشیسنده بزم ایچون اعطاسی معتاد اولان جوابی ویردم : «اوت یازیق ! . . »

شمدی عودته شتاب ایتمشدك . بر نیم ظلمت ، کائناتی قوجاقلامق ایستیور ، خیالاتی بر اسمر ارمونی ایله مشبوع ایتمکه باشلایوردی . . . بو اثناده دماغمده‌کی ظلماتی بر بارقه یاردی ، کچدی . . . دوشونمکه باشلادم . کندی کندیمه دیدم که : [عجبا قابلیت تولیدیه ترك عرقنك دماغنده ، بیننده شو طوپراقلرده‌کی قابلیت انباتیه‌دن دها آزمیدر ؟ بلا شبهه دکل . . . اویله ایسه یازیق ترك عرقنك دماغنه ! او قدر واسع ، باکر اولان قوای تولیدیه‌سی ، محصور بر حالده قاله‌رق محو اولیور ... آلتی یوز سنه‌دن بری دوام ایده کلن بطونده مذکور قوای تولیدیه‌نك تجلیاتی یوقدر . . . خیر ، خیر . . . یوق دکلدر ، واردر مثلا یاوز سلطان سلیم وفضولی ، مثلا عبدالحق حامد ونامق کمال . . . فقط یوق دیه‌جك قدر مستثنادر ، نادردر . . . یازق ، یازق !] بو مطالعه فکرمده یرلشدی ، لکن رفیقمه تودیع ایده‌مدم ، اوتاندم ... ایشته او زماندن بری مفکره‌مك تسلطندن بعضاً بیزار وفقط هر زمان بر افتخار اولدیغی بو مطالعه‌یی ، بوندن تولد ایدن سوکیلی امیدی ، صمیمی تمنی‌یی ایلك دفعه اوله‌رق سزه تودیع ایدیورم ، ای محترم قارئلر !

. . .

کافهٔ حیوانات ونباتاتك یعنی جملهٔ عضویاتك تشریحی علم الجنین نقطهٔ نظرندن تدقیق و با خصوص بعض حیواناتك مظهر اولدیغی استحالات حقنده وقوعه کلن تعمیقات و اجناس عضویه بیننده صمیمی برمناسبت وقرابتك وجودینی بداهته یقین بر حقیقت کبی تأسیس واثبات ایلمشدر . آکلاشلمشدر که سیاره‌مزده پشایان یوز بیکلرجه اجناس عضویه ، مقداری پك محدود اشکال اساسیه‌دن تشعب ایلیه‌رك وجوده کلمشدر وکائنات عضویه متمادی بر تکامل نتیجه‌سی اوله‌رق لاینقطع اشکال جدیده‌یه جلوه‌کاه اولمشدر . ایشته عصر سابق اوائلنده فرانسه‌لی داهیٔ طبیعی (لامارق)ك کتاب لایموتنده اساسلی بر نظریه حالنده اخلاف متفکره‌یه یادکار ایلدیکی تحفهٔ عرفان (تکامل) درکه بلاشبهه ذکای بشری‌نك اك شانلی فتوحاتندندر . برکره تکامل دینیلن حقیقت تعین ایتدکدن صوکره بالطبع بونك

نه کبی مؤثرات یعنی قوانین طبیعیه تأثیریله تجلی ایلدیکی تحری وتدقیق اولنمشدر بو خصوصه دائر اجرا ایدیلن تجربیات وتدقیقاتك نتیجه‌سی بر قاچ مسلك فنی‌نك تأسسنه بادی اولمشدر: لامارق، تکامله یعنی اجناس عتیقه‌دن اجناس جدیده‌نك تکون ایلمسنده باشلیجه مؤثر اوله‌رق محیط خارجی‌یی ذکر ایدر حالبوکه داروین، اصطفای طبیعی‌یی اساس مسلك اوله‌رق قبول ومحیط خارجی‌یه انجق تالی بر وظیفه واهمیت عطف ایلر. نازه‌لی، بونلره کلیاً مخالفدر؛ محیط خارجی‌یه موافقت وشرائط جدیدهٔ حیاتیه ایله ائتلاف تکامله هیچ بر وظیفه ایفا ایتمز فکرنده در. دیکر بعض مسالك بوراده مسکوت براقیلیرسه شو اوچ مختلف فکردن لامارقکی بوکون تأیید ایتمشدر. مع هذا دیکر بر مسلك تکامل واردر که محق بر صورت تجربیه‌ده اثبات اولنمشدر. بو مسلك جدیده (مسلك انتقال وانفلاق یاخود تحولات آنیه مسلکی) نامی ویریلیور. بو مسلك مؤسسی فلمنك مشاهیر نباتیونندن (هوغودووری) نام ذاتدر. مشارالیه اون‌بش سنه قدر اصلاً آمریقادن کتیرلمش اولان ومیان علماده (اونوته‌را لامارقیانه) نامیله معروف بولنان لطیف رایحه‌لی بر نباتی زرع وتدقیق ایلدی. اثنای تدقیقاتنده نبات اصلیه‌یه عائد ازهاردن زیاده‌سیله فرقلی، متمیز چیچکلرك آنسزین تکون ایدیوردیکنی کوردی. آنسزین تکون ایدن ازهار جدیده، ازهار اصلیه‌دن او درجه فرقلی ایدیلرکه تمامیله آیری اجناس نباتیه‌یه منسوب اولدقلری ظن ایدیلیردی. مدقق مشارالیه ایلك سنه‌لر، اوچ جنس جدید الده ایتدی، مؤخراً خواص جدیده کیتدکجه دها ممیز صورتده روتما اولدیغندن اون ایکی جنس نوین استحصال ایلدی. خواص ممیزه وراثت طریقیله انتقال ایدیوردی دائما یکی جنسلر حقیقةً یکی ایدی. بو تجربه‌لردن صوکره اجناس عتیقهٔ نباتیه‌دن یکی، بر صفت نافعه ایله متمیز جنسلر یتیشدیرمك اولدقجه متبذل بر ایش حالنه کلش وبو صورتله باشلیجه اسقامدیناویاده زراعت احیا اولنمشدر. داروینك اساس مسلکی «طبیعت صیچرایش یاپماز یعنی طبیعتده تحولات آنی اوله‌رق وقوعه کلیوب تدریجاً حصولپذیر اولور . . . » قاعدهٔ مشهوره‌سیدر. حالبوکه ایضاحات سابقه‌دن تبین ایلدیکی وجهله بویله‌جه آنسزین بر صورت سریعه‌ده اجناس جدیده حصولی، قاعدهٔ مذکوره‌یی کلیاً تخریب و هدم ایلر. شمدی وارد خاطر اولورکه: عجبا بو انفلاقات آنیه، نه کبی قوانینه تابعدر؟ بوسؤاله هنوز جواب ویرمك ممکن اوله‌مز. بعض علماء «غایت حساس ترازیلرك بر کفه‌سنه وزن قونلسه دیکر کفه‌سنه‌ده حبه‌جکلر وضع ایدیلوب موازنت کامله حصوله کتیرلدکدن صوکره ینه حبه‌جك کفه‌سنه حبیات وضعنده دوام اولنسه بر مدت موازنتك حس اولنه‌جق درجه‌ده خللدار اولمدیغی کوریلور فقط بر آز صکره بر حبیه دها قونورقونمز موازنتك کلیاً بوزولدیغی عیاناً مشاهده اولنور... ایشته طبیعتده دخی بویله‌در... بر جنسده، مختلف مؤثرات تحت تأثیرنده خواص جدیده برر برر تجمع ایدر لکن هنوز روتما اولمز مؤخراً بر خاصهٔ جدیده دها انضمام ایدر ایتمز آرتق موازنت بوزیلور،

انفلاق وقوعه کلیر، بر جنس جدید پیدا اولور..» دیورلر. هر نه ایسه بوکون ثابت اولمشدر که بعضاً طبیعت صیچرایبویرر، اونبش سنه‌ده اونبش بدیعه، اونبش جنس جدید میدانه چیقاریر..

آثار و تدقیقات کزیده‌سیله معروف (مجنیقوف) تحولات آنیه مسلکنك، «طبیعت صیچرایش یاپار.» قاعده‌سنك مدافعلرندندر.. مشارالیه طبیعتده خواص ممیزه‌نك، حتی مزیات دهائیه‌نك بیله ناکهان تکون ایدیوردیکنی قبول ایدر وبونی شو وجهله اثبات ایلر: فرانسه انجمن فنونی طرفندن تدقیق ایدیلن (اینودی) نام چوجق عملیات حسابیه‌نك اجراسنده عقللره حیرت ویره‌جك بر استعدادی حائزدر مومی‌الیه آلتی ویدی رقمدن مرکب ایکی عددك ضرب عملیه‌سنی ذهناً ایکی دقیقه‌ده بالاجرا نتیجه‌یی صحت قطعیه ایله خبر ویردیکی کبی جذر، رفع کبی عملیات حسابیه‌ده دخی ادنی مرتبه مشکلاته دوچار اولمیور.. (اینودی) بو حیرتفزا نتیجه‌لره دماغنك عجیب برقوهٔ مخطرهٔ سمعیه‌سی سایه‌سنده واصل اولدیغنی بیان ایتمشدر؛ رقملرك دماغنده کندی سسیله اوزون مدت چینلامقده دوام ایتدیکنی‌ده علاوه سویلمشدر.. پك اندروخارق اولان شو قوهٔ مخطرهٔ سمعیه، اینودی‌ده آنی اوله‌رق تکون ایدیورمشدر. (لاپیه مونته) ولایتی اهالیسندن فقیر ایکی چیفتچی‌نك اوغلی اولان اینودی، ایلك سنین حیاتنی چوبانلقله کچیرمشدر. مومی‌الیه آلتی یاشنده ایکن بو حیرت آرا استعداد کندیسنده ظهوره باشلامش وحالبوکه کندیسی او زمان نه اوقومق ونه ده یازمقدن کلیاً بی بهره بولنمش ایدی. اینودی اونبر یاشنده پاریس علم البشر جمعیتی اعضاسنی حافظهٔ حسابیه‌سیله حیرتلره غرق ایتمش ویازوب اوقومه‌یی انجق یکرمنجی سال حیاتنده اوکرنمشدر. مومی‌الیهك ابوین و اقرباسی، کندیسنك حائز اولدیغی قابلیت حسابیه‌دن تمامیله محرومدرلر بناءً علیه اینودیده‌کی خاصهٔ ممیزه‌نك، بالاده ذکر ایدیلن نباتاتده اولدیغی کبی بردنبره تکون یعنی عادتا انفلاق ایدیوردیکی بدیداردر.

* * *

یکنظرده موضوعه تماس ایتمز کبی کورینن تفصیلات آنفه‌دن مقصدم شو حقیقتی آکلاتمقدر: بعضاً طبیعتده آنی اوله‌رق خواص ممیزه تکون ایدییور . .

اینودی‌ده‌کی خاصه، ممیز اولدقدن بشقه دها نشکارانه‌در. دیمك‌که طبیعتده مزیات خارق العاده و دهانك‌ده منشأی بعضاً آنی بر انفلاق حادثه‌سنی آندیرییور. «بعضاً» دیيورم چونکه مشاهیردن برینك دیدیکی کبی دها، مدید بر صبر و ثباتك؛ مصرانه بر سعیك نتیجه‌سی اوله‌رق دخی رونما اولیور. شمدی دهانك انکشافی حقنده بر نظریه‌جك وضع ایتمك ایسترم بیلمم، که عینی موضوعه دائر جلد جلد یازیلان کتابلردن، نظریه‌لردن دها موضح میدر؟ فقط آشکاردرکه نظریه‌جکمك ایکی مزیتی وار: بسیط اولمسی، حادثات مشهوده ایله قابل توفیق بولنمسی . . .

واقعا دها کبی معمایه بکزر، اسرار انکیز بر شی حقنده نظریه وضع ایلمك پك مشکل و اقتدارملك فوقنده‌در؛ بعض احوالده موافق کوریشان بر نظریه‌دن بعض قضایا خارجه

بوسنه وهرسكك اوستريايه الحاق اوزرينه بوسنه اهالیٔ اسلامیه‌سنك اوستريا عليهنده تمايلاری
Procession des Turcs pour protester contre l'annexion

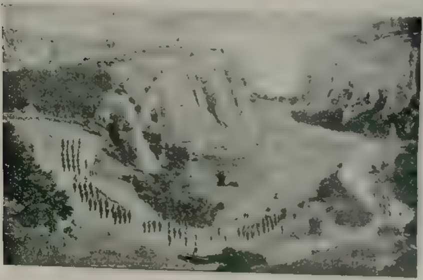

(بلوغراجيق)ده تركيا – صرب حدودی
La frontière à Bélogradjik

پرنس فردینانک صوفیه‌یه دخولی

L'entrée de Prince Ferdinand à Sofia

بوسنه مناظرندن : سرای بوسنه‌ده بر سوقاق

Bosnie — Une rue de Sarajévo

چیقیورر . نظریه‌نك بطلانی ثابت اولور .
مع‌هذا بو بر تجربهٔ قلمیه‌در .

شمدی بوراده دهانك انكشافی ، عضویاتده‌كی انفلاقاته بكزه‌دلشـدی مقصدی بر قات دها توضیحه مدار اولمق اوزره شو مثالی‌ده ایراد ایتمك لازمدر : كرهٔ ارض سطحنه نازل اولان یاغمور صولرینك بر قسمی طوپراغه نفوذ ایدر ، كیرچ و قومدن متشكل مرور مساعد طبقات ارضیه‌دن كچر و سوزیلور . بعده میاه مذكوره نفوذینه مانع بر طبقه‌یه مثلا كیل طبقه‌لرینه تصادف ایدنجه آرتق ایلروله‌مز ، اوراجقده تراكم ایدر . او صولرك تكرار سطح ارضه خروجی یعنی منبع تشكیل ایلمسی ، بو محل تراكمك یعنی غیر قابل نفوذ طبقه‌نك شكل و وضعیتنه تابعدر فی‌الحقیقه اگر غیر قابل نفوذ طبقه چقور ایسه میاه تحت‌الارضیه بو چقورلغی املا ایتدكدن صوكره بردنبره طاشار ، تعبیر صحیح ومعروفیله پاطلاق ویرر . ایشته بوراده‌ده بر انفلاق حادثه‌سی واردر ، هم‌ده بو انفلاقك آنی اولمسی ظاهریدر بالاده ذكر ایتدیكم حساس ترازویه بر مثال باهر تشكیل ایدر .

عضویات وغیر عضویاته راجع بو ایكی مثالدن صوكره دییه‌جكم كه ؛ دهانك انكشافی طبقی بو انفلاق حادثه‌سنی آكدیرر . دهاء ، نباتاتده‌كی خواص ممیزه كبی ، هنوز معلوم اولمیان اسباب و مؤثرات تحت تأثیرنده بر شخصده ، بر دماغده انكشاف ایدیورر . او شخصك بوندن خبری بیله اولمز ؛ لكن بطنلر كچدكجه ینه عینی اسباب و مؤثرات سایه‌سنده خاصهٔ دهائیه نمو ایدر ، تكمل ایدر . . ینه بر قاچ بطن كچر ، حساس ترازوده اولدیغی كبی موازنت بوزلمز فقط بر زمان كلیركه آرتق خاصهٔ دهائیه تمامیله كماله واصـل اولمش بولنور ، موازنت بوزولور ، دهاء بتون ذیب وفریله ، شعشعه‌سیله ظهور ایدر ، انفلاق وقوعه كلیر . . .

امثلهٔ تاریخیه بو نقطهٔ نظری تقویه ایدییور : اكثر اصحاب دها ابوینك وارث ذكاسی دكل كنـدندن اول كلن بطنلرك وارث خواص ذكائیه‌سیدر . ویقتور هوغونك پدری امرای عسكریه‌دن ایدی ، والده‌سی‌ده مشفقه وعابده بر قادین ایدی نه پدر ونه‌ده مادر فرزندنده تجلی ایدن دهای خارق‌العاده‌نك بر جزؤ ینه بیله مالك دكل ایدیلر . هوغونك برادرلری ومخدوملری كرچه شعر یازمش و بعض آثار تألیف ایلمشلر ایسه‌ده آثار واشعار مجموعه‌ده هوغونك شعلهٔ دهاسنه مماثل بر لمعه بیله كوریله‌میور . ریاضی و حكمت شناس اولان دهادن لاپلاس ، « قالوادوس » رنجبرلرندن بریسنك اوغلی ایدی . شـدت وفسحت دهاسی جهله‌جه مسلم اولان عبدالحق حامد ، خیرالله افندینك مخدومیدر . مشارالیه خیرالله افندینك كرچه منقح بر تاریخ معتبرلری موجود و بعض آثار تماشائیهٔ غیر مطبوعه‌لری اولدیغی‌ده متواتر ایسه‌ده شرفلی مخدومنك دهاسنه ولوكه كوچك نسبتده اولسون مالك اولمدیغی مثبتدر مرحوم عجبا « طارق » ده كوریلن بدیعه‌لرك الك كوچكنی ابداعه مقتدرمی ایدی ؟ بوكا جواب نفی ویره‌جكم . بو مثاللری تكثیر ایلمك قابلدر ، فقط ذاتاً اوزایان مقاله‌یی بر قات دها اوزاتمق ایستمه‌م . یالكز شوراسنی سویلیه‌یم كه بعضاً پدردن اولاده مزیات دهائیه‌نك

انتقال ایتدیکی‌ده واقعدر ، فقط بك مستثنادر مثلا کوپریلی محمد پاشا مرحوم ، دولت عثمانیه‌یی عیان ، مدهش بر تهلکه‌دن قورتارمش بر داهیٔ سیاستدر. اونك اوغلی فاضل احمد پاشا ، یکرمی یدی یاشنده ایکن فنا بر زمانده صدارتی درعهده ایلدی ، دهای سیاستی کندیسنی وفاتنه قدر تام اون بش بچق سنه او مقامده پایدار ایتدی ، مشارالیه رجال حکومتمزك اکلی دیمیه شایان اوله‌جق درجه‌ده بر بیوك دماغ ، بر بیوك قلب ایدی . فضل وعرفانی ایله معارفپرورلکی الله ، بالخاصه قندیه محاصره‌سنده کوستردیکی دهای حرب شناسیسی ایله بالوجوه پدرینه تفوق ایلمشدی . دهانك بدایةً بر شخصده نه کبی اسباب تحت تأثیرنده تکون ایلدیکی ، صوکره بطون متابعه‌ده نه وجهله تمو وتکمل ایتدیکی هنوز معلوم دکل دیه‌شدم شمدی شو سؤال وارد خاطر اولور: عجبا اولجه هرنصلسه تکون وینه صوکره هر نصلسه تمو ایلیان دهانك بتون فسحت وشدتیله تجلی ایلمسی نه صورتله واقع اولیور؟ بو سؤاله جواب ویرمك بر درجه‌یه قدر ممکندر: میاه تحت‌الارضیه مثالنده تراکم ایدن صولرك باطلاق ورمسی ایچون زمینك معین بر حال وشکلی حائز اولمسی لازمکله‌جکی سویلنمشدی، او زمین، چقور اولمق لازمدی. بو حقیقت بزی ارشاد ایده‌بیلیر . دیرزکه : تکون وتکمل ایدن دهانك بتون فسخیله تجلی ایتمسی، معین برزمین ومحیطه متوقفدر. فی‌الحقیقه امثلهٔ تاریخیه بو سوزی‌ده تأیید ایدیور : هر مملکتك یتیشدیردیکی دهاته عطف نظر ایدلسه توأم ظهور ایتدکلری تبین ایدر مثلا

اون بشنجی عصر میلادی‌ده ایتالیاده عینی زمانده یتشمش بش آلتی بیوك داهی‌یه تصادف ایدیورز: لئوناردو، ونچی، رافائل، میکل آنژ، تاس ، بر امانت الخ . . اون سکزنجی عصر میلادی اوائلنده انکلتره‌ده و فرانسه‌ده هپ عینی زمانده ظهور ایتمش معاصر داهیلر کوریلیور : بایرون ، شلله‌ی ، قارلایل ، لورد ماقوله ، هومفری داوی ؛ لامارتین ، هوغو ، آلفره‌دوویني، موسه، لاپلاس، لاووازیه..

اون یدنجی عصرده دخی بویله‌در . دها اسکی زمانلرده دخی حال بویله‌در: امام غزالی، ابن‌الرشید کبی . امثله‌یی تکثیر فائده‌سزدر . داهیلرك بویله توأم ظهوری زمین و محیطك ، دهانك انکشافی ایچون مساعد اولمسی لازم کلدیکنی کوستریور . اوت ، زمین و محیط مساعد اولملی‌در اون‌بشنجی عصرده انکیزیسیون دینیلن فاجعه آزتق بیتمش، خلق ظلام جهالتدن قورتلمغه باشلامش، دره‌بکلکلر تمامیله انقراضه اوغرایه‌رق علوم وفنون احیا ایدلمش خلاصه حریت افکار تأسس ایتمشدی. دیکر عصرلرده دخی هپ بویله‌در دهانك انکشافی ایچون حریت اولملی‌در، بو بر شرط اساسی‌در. دها، تضییقه تحمل ایده‌مز. بو حقیقتی توضیح ایچون کندی وطنمزی کوستره‌بیلیرم : صوك زمانلرده یوزمزی آغارته‌جق مدار مفخرت شیئلر وار ایسه هپسی ایلك حریتمزك اثر فیضیدر: کمال ، عبدالحق حامد ، ضیا پاشانك مزیاتی هپ بو حریتك زادهٔ فیضیدر . ایشته تبین ایدیورکه دهانك انکشافی ایچون مساعد بر محیط لازمدر ؛ او محیطك الك اساسلی شرطی دماورادهٔ حریت افکارك تأسسیدر.

بر جهت قالدی اونی ده ایضاح ایده‌یم: دها مطلقا حالت ابتدائیه‌ده بر شخصده تکون ایدر؛ عادتا بو بر بذیر دهائی‌در، بو بذیرك بر چوق بطنده تنمو ایلمسی لازمدر تا که بیوسون‌ده‌ازهار کامله بخش ایتسون. بو حقیقت کون کبی آشکاردر: فرانسه، المانیا، انکلتره کبی وقتیله پك بیوك داهیلر یتشدیرمش اوچ ملتك، عرقك بو کون تجلیات دهائیه‌سنه باقیلسه متحیر قالمامق ممکن دکلدر زیرا تجلیات مذکوره پك رونقسزدر. انکلتره‌نك اسکی نوتونی، شکسپیری یرینه قائم اوله‌جق آدملری بوکون موجود دکلدر. کذلك المانیانك اسکی کوته‌سی، کبلری یرینی طوته‌جق داهیلری اولمدیغی کبی فرانسه‌نك‌ده راسینلر، هوغولر، لاپلاسلر مقامنی اشغال ایده‌بیله‌جك رجالی یوق در. اسکی زمانلره نسبةً دینه‌بیلیرکه: عادتا بو عرقلر شمدی بر بحران کچیرمکده، بر قحط دهائه قاتلانمقده در. اوت، بو عرقلرك قوای متولیدهٔ دماغیه‌سی صرف ایدلمشدر، سنه‌لرله قوای مذکوره تکرار حصوله کلکی که یکیدن صرف اولنان، داهیلر ظهور ایتسون.

* * *

ایشته برانکلیزك شانلی اجدادمزك نفسلرینی افنا ایدرك، قانلرینی دوکه‌رك فتح ایلدکلری شو مقدس طوپراقلر اونلرك بو اوغورده آقتدقلری دماء حیتی تصویر وتمثیل ایده‌جك قدر بر احمراره مالك اولان شو خاك پاك وطن قارشیسنده سویلدیکی تلهف انکیزسوزلر، فکرمده بتون بو نظریاتی اویاندیردی؛ دورالیم اسارتده بونلری کیمسه‌یه تبلیغ ایده‌مامکدن متولد بر اذای وجدانی ایله مضطرب اولور وحریت افکارك فقدانی یوزندن انکشافی عقیمده محو اولان داهیلره، مزیتلره ماتم طوتاردم. بوکون جناب فیاض کریمه حمد وشکر اولسون بو تفکراتمی دیکر رفقامه تودیع ایده بیلیورم؛ چونکه نهایت یری جاربای حریت قدومیله بو شوره‌زاری بر کلستان حالنه قویدی.

عرقزك، ملتمزك قوای مولدهٔ دماغیه‌سی پك باکردر، هیچ تجلی ایده‌مامش کبی در بوکا سبب حریتك فقدانی ایدی. بوکون مادام که او قوتلرك شرط انکشافی اولان حریت افکار واردر، بو قوای دماغیه‌نك انفلاق ایده‌جکنی، بو بی‌نهایه بطنلرده تراکم ایتمش دهائی جریانلرك طاشه‌جغنی، آوروپایی حیرتلره غرق ایده‌جك بلند سیماء شرفلی داهیلرك، دماغلرك ظهور ایدیوره‌جکنی امید ایدیورم. ایشته امید!

شمدی ایشته تمنی: دیلرم که بو داهیلر، دماغلر مثلا بشریته صولت ایدن اك دهشتلی بر جانوار، اك زهرلی و فقط خرده‌بینی بر اژدرها اولان شو ملعون ورم علتنی بیوك برنفوذ نظرله تدقیق ایدوب شعلهٔ آتشین دهاسیله یاقسین، قهر ایتسین‌ده بتون بر شباب بو سایه‌ده شفا بولدقجه عثمانلیلره، عثمانلیلق تام مبجلنه تقدیس‌خوان اولسون.. دیلرم که ینه بو داهیلردن بری دهاسنی سمایه توجیه ایتسین، یاشموس بی نهایه‌دن یکی بر شمس، یا اقمار متعدده‌دن یکی بر قمر، یاخود مکونات لاتحصی‌دن یکی بر کائنات کشف ایدیویرمسون‌ده بوشمس، بوقمر، بو کائنات دوربینك ساحه‌سنده ظاهر اولدقجه عثمانلیلغك نام وشرفنی اعلا ایلسون.. دیلرم که ینه بو داهیلردن بری زواللی بشریتی مساعی‌ٔ مادیه‌دن، اشکنجه‌لی ال ایشلرندن قورتارسون‌ده او بیچاره انسانلر کوندوز اون ایکی ساعت

چالیشمق تأثیریله بهیمیته قریب بردرکه یه ایتمشکن آرتق تعالی ایتسون ، معالیٔ فکریه‌دن حصه‌دار اولسون ...

آه ای چوجق ، سوکیلی وطن وملتمك شانی ابدی ایده‌جك چوجق نره‌ده‌سك ؟ کل ، کل‌ده بتون اجدادمك آمالی ، بتون بر بطن متفکرك امیدی دوداقلرمده ترنم ایدرکن سنك سیمای صفوتکی بر بوسهٔ امید وتمنی ایله تسعید ایده‌یم ..

ای مادر مبجل ، ای محترم قادین ! سن بو نوزادی ، کهواره‌سی اوستنده نکهبان ، انظار شفقتکدن اورولمش بر ردا ایله بتون مساوی‌دن حفظ ایت ، قلبکده‌کی مایهٔ شفقتله بویوت ، بویوت که اونك وظیفه‌سی پك بیوکدر ، ملت بقاسنی اوندن بکلیور . . .

محمد علی توفیق

بدایع المعاصرین

قیل وقال ادبی

اخلاق ، حیات ، شعر وادبیات ایله قادینلره وعشقه دائر . . .

هر شیدن شبهه ایدیکز ، خوشکزه کیدن هر شیدن ، کلك رایحه‌سندن ، عقدن ، کیجه‌دن ، کوندوزدن ، دنیاده هر شیدن شبهه ایدیکز ، فقط هیچ بر وقتده عشقدن . . .

موسه

بر اثر ادبی او اثری میدانه کتیرن صنعتکارك روحندن ، حسندن بالضروره تولد ایتمش اولمق اعتباریله احوال روحیهٔ صنعتکاری کوسته‌رر بر آیینه‌در . بو اثرك تأصیل اولوبده وجود بولدیغنی آکلامق ایچون اولا صانعنك روحنی آکلاملیدر .

حسین جاهد

آثار فکریه‌نك والدی یالکز فکر دکلدر . انسانك هیئت مجموعه‌سی او اثرلری حصوله کتیرمکه هپ اشتراك ایدر . طبیعتی ، تربیه‌سی ، حیاتی ، ماضیسی ، مالی ، احتراصاتی ، ملکاتی ، فضائلی ، رذائلی ، حاصلی روحنك وافعالنك کافهٔ اقسامی انسانك دوشوندیکی و یازدیغی شیلر اوزرنده اثر براقیرلر .

ایپولیت تەن

انسان شاکرد ، استادی ایسه فلاکتدر . اضطراب چکمه‌ین بر شخص کندی ماهیتنی تعیین‌دن عاجزدر .

موسه

مادامکه عشق ایله سعادت نه قدر ممکن دکلسه ، عشق ایله ناموس‌ده اوقدر محالدر . اوحالده ناموس ایله سکون وراحت البته مرجحدر .

محمد رؤف

صنعت ، بشریتك بر عضو حیاتیسیدرکه عقلك خصوصاتنی مالکانهٔ حسیاته نقل ایدر .

تولستوی

هر تنقید بر روماندر ، وهر رومان بر ترجمهٔ حال شخصیدر ، ومنقد آثار نفیسه آراسنده کندی رومانی یازار . غیر شخصی صنعت اوله‌مدیغی کبی غیر شخصی تنقیدده یوقدر . حقیقت شودرکه انسان کندیلکندن چیقاماز : یاپیله‌جق نی شو حالی سەلق بیلوب اعتراف ایتمکدر .

آناطول فرانس

عطالت موفقیتسزلکدن باشقه بر شی تولید ایتمز ؛ چالیشانلر ، یالکز اونلر ، بوتون بشریتك حرمتنه مظهر اولمق حقنی حائزدر .

احمد شعیب

فضیلتکار آدملرده هان دائما موفقیتلرندن خفیف بر شبهه حسی واردر . بازار حساتده کندیلرینی آلدانمش ظن ایدرلر .

بالزاق

الیاس ماجد

سوللی پرودوم

استبداد تحساتندن

— جناب شهاب‌الدین بك —

سوللی پرودوم

سوللی پرودوم وفاتی ایله مکله‌یالکز عالم شعر وادب درین بر شاعردن، بویوك بر ادیبدن محروم اولمش اولمادی؛ بلکه جهان انسانیت أك ابی بر انسان، اك تمیز بر قلب، اك خیر خواه بر فکر غیب ایتدی... اجرا ایتدکلری « خیانت و دنائت » روللریله حیات اجتماعیه صحنه‌سنی سیاه و قیرمزی لکه‌لرله کیرله‌تن بونجه ملوث و خونخوار آقتورلر ، انسانیت و سعادت ایچون بور عنصر مشئوم اولمغله مغرور ومفتخر کورونن بونجه ظالم ومردار مخلوقلر آراسنده ، بیلیرمیسکز ، سوللی پرودوم کبی بیاض وجدانلرك افولی عصرلردن بری طلوعنه انتظار ایدیلن « شفق انسانیت » ایچون نه سیاه بر بولوطدر ؟ ! . . أوت ، عالم شعر وصنعتدن زیاده جهان انسانیت ومدنیت بو بولوطدن متأثر اولمالی، بو افوله آغلامالی‌در . . .

« شکوفه‌دان شکسته » شاعرینك وفاتی حیات ملیه و اجتماعیه‌دن ، بو ملوث محیط کذب و زیادن صوك درجه مجروح و متأثر اولدیغم بر دقیقه‌ده، دها دوغروسی، قلبمده بیلمم نه قدر سنه‌لردن اول دوغوب هر کون کیتدکجه بویوین شدید برالم واضطرابك — بعض قهار سببلرله — اك زیاده اجرای تأثیر ایلدیکی بر آنده خبر الدم . . . اوکون صباحلین استانبوله ایتمش ؛ روحمده مدهش بر زلزله ، دماغمده بویوك بر هائله ایله ، بی‌تاب و مفتور ، آدایه عودت ایتمشدم ... أوده بر مدت استراحت ایتدکدن، دها دوغرو بر تعبیرله ، بر مدت دها فکرمی حالی دوشونجه‌لر، معزز اشکنجه‌لرله یوردقدن صوکره تنبل و مأیوس خطوه‌لرله « هالکی بالاس »ه دوغرو ایلرولەمشدم . . . بو بویوك اوتلك کوچوك باغچه‌سنده‌کی قانابه‌لردن برینه اوطوردیغم زمان ساعت اون ایکی‌یه یاقلاشمش، ماصه‌لرك جوغی اشغال ایدلمشدی ... هکبه‌لینك یاز آقشاملرینه مخصوص شعریت حزینانه‌سنی یلپازه‌له‌ین خفیف و نوازشکار بر روزکارله

اهتزاز ایدن جاملر صانکه اعصار ماضیه‌نك اسرار فجایعنی فیصلدیور، دها اوته‌ده مائی دکیز صاف و مخمور بر رکودتله اوزانمش، اویویور کورونیوردی . . .

دماغم، أزکین و بدبین، دوشونیور . . نظرم بی‌تاب و بی‌معنا انعطافلرله محیطاتی دولاشیوردی ... بو صیراده تورکلکك افتخار ایده‌بیله‌جکی مزایای قلبیه و فکریه ایله مجهز محترم بر آرقاداشم یانمه کلدی؛ آجی بر تبسم ایله: — خبرك وارمی، دیدی، سوللی پرودوم أولدی . . . هیچ انتظار ایتمه‌دیکم شو ضربه قلبمده اویله آنی بر فوران حاصل ایتدی که شدتله باغیردم: — نه ؟ ! . . .

فی‌الحقیقه بو صیحهٔ تعجب و تأسف او قدر شدید و عصبی فیرلاتیلمش ایدی که بر آز صولده اوطوران اوچ مادام و بر مادمازلدن متشکل بر زمره بردن حیرت و خشیتله دولو نظرلرینی بکا چویرمشدی ! . . .

بیك سکز یوز دوقوزده طلوع، بیك دوقوز یدی‌ده غروب ایدن بو نزیه و نوار شاعرك نه یتمش سنه‌یه یاقلاشان صاف، شفاف صفحات حیاتیه‌سنی . . نه‌ده نصف عصره قریب برزماندن بری کائنات شعر وادبی تهزیز و تنویر ایدن دهای شاعرانه و صنعتکارانه‌سنی تصویر و تحلیل ایله‌مك فکرنده‌یم . . . ذاتاً بویله بر آرزوده بولنسه‌م بیله عدم اقتدار بوکا شدتله معارض چیقار ... بن «شاعر» پرودومی دکل، «انسان» پرودومی کوسترمك، دها دوغروسی بو افولك قلبمده حصوله کتیردیکی هیجانات وانطباعاتی تصویر ایتمك ایستیورم:

بیلمم نه‌دن، سوللی پرودوم دینجه مفکره‌مده درحال بویوك بر وجدان، حساس و شفیق بر قلب، بشریت مضطربه ایچون صیزلایان درین و نادین بر روح، عدالت وانسانیت ایچون فریاد ایله‌ین نجیب و خیرخواه بر دماغ یاشار . . . بوتون أیلکلردن، کوزللکلردن، اینجه‌لکلردن، درینلکلردن متشکل نزیه وقیمتدار بر دستهٔ ذی‌حیات؛ دائما تصور وتخیل ایتدیکم بر هیئت مسعودهٔ بشریه‌نك رئیسی اولا بیله‌جك معزز وممتاز بر مخلوق جانلانیر... آنك ایچون بو تمثال فضلیت و انسانیتك، بو راهب شفقت وعدالتك افول ابدیسی روحمده، دماغمك حقیقت اولسون دیه بر چوق زماندن بری علوی هیجانلرله یورولارق یاشاتدیغی او هیئت مسعودهٔ مخیله‌نك تارومار ناکهانیسی تأثیر فجیعنی حاصل ایتدی . . .

سوللی پرودوم کبی نجیب و علوی مخلوقلر ویله برقوهٔ ساحرانه‌یه مالکدرکه انسانی بشریته ایصندیرر و آجیندیرر، بدبینلکدن قورتاریر... فقط، آه فقط، بو قوته رغماً بنم بعضاً اویله مدهش، اویله مجروح، اویله درین عذابلر، تلهفلرله پرعصیان . . اویله «دەترمینزم» مسلك فلسفیسنه دشمن اولان بر دقیقه‌م کلیر که — شیمدی بولندیغم دقیقهٔ هائله کبی — بشریتی سه‌وه بیلمکلکم ایچون دنیاده‌کی بوتون انسانلرك بلااستثنا مطلق سوللی پرودوم اولماسی ایجاب ایدر . . . اوت، آرتیق دیه‌بیلیرم که، ای، نجیب انسانلره نه درجه مفرط بر حرمت ومحبتم وارسه ملوث، عادی مخلوقلره قارشی‌ده قلبمده هیچ صاقلایامادیغم بر نفرت واستکراه،

P... فوطو: علی

انکلتره سفارتخانه‌سی اوکنده نمایش

Manifestation devant l'ambassade d'Angleterre

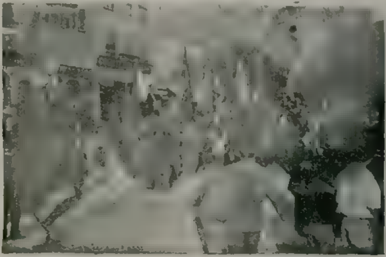

خصوصی فوطوغرافیزدن

بك اوغلنده آوستریا وبلغارستان علیهنده نمایشلر

Manifestation contre l'attitude de Bulgarie et d'Autriche

هیچ صوصدیرامادیغم بر فریاد کین و غضب واردر . . .

بن بو کون بو منفور ، بو چرك آلود محیط ملی و اجتماعی‌ده بشریت حقیقیه ایچون ابدی برر لکه اولان فاجعه‌لرك ، هائله‌لرك . . خونین منفعتلر ، مفترس امللر ، ملعون خود پرستلکلرله پاصلانمش وجدانلرك اجرا ایتدیکی جنایت و وحشتلرك نفرت تماشا و استماعیله جریحه‌دارم ... و بو جریحهٔ مدهشه ایله بوتون بشریتی هپ فنا آدملردن متشکل بر کتلهٔ مفترسه کبی فرض ایتمك مجبوریت الیمه‌سی آلتنده ازیلیور ، اولیورم . . . غالبا بو بویوك عذاب و اضطرابدن قورتیلمق احتیاجلری ایچنده الك حالی ، الك خلجانلی انتظارلرله بی‌تاب و بیهوش اولدیغم ایچون اولمالی ، شو غیر منتظر خبر وفات بنی پك شدید بر زلزلهٔ هیجان و تأثرله صارصدی . . .

آه یاربی ، تکمیل افراد بشری « عدالت » شاعری کبی صاف و علوی ، نجیب و خیرخواه تصور ایتمك ایسته‌یوبده صوکره بوکا مقابل صحنهٔ حیاتی کومورلشمش وجدانلرك ، پاچاورالاشمش فکرلرك بر تشهیرکاه ملونی شکلنده کورمك‌نه‌بی آمان ، نه‌قهار بر اضمحلال خیال ، نه وجدانسوز ، نه غدار بر انقراض آماللدر ! . .

هردم بشریتك صیزلایان جریحه‌لرینی تداوی ایده‌جك بر مرهم اولابیلمك املیله چیرپینان شو ناچیز قلم ، انسانیتك کندی اولادندن آلدیغی بو فجیع یاره‌لری حس ایتمکله . عائد اولدیغی قلبله برابر ، تماماً قیرلدی . . . شیمدی ، شو دقیقه‌ده بن بایقوش خرابه‌لری کبی سیاه وموتانی بر منظره تشکیل ایدن بوتون بو انقاض سلسلهٔ آمال آلتنده ، بویله قیرلمش بر قلم ، قیرلمش بر قلب ایله ، ایکله‌مکدن باشقه یاپاجق برشی بولامیورم . . .

اوف ، قابل دکیل شو پریشان و پژمرده یازیلر ، بو درین ، بو صمیمی ایکله‌مه‌لرك حقیقی ترجمانی اولاماز . . . ممکن دکیل ، شو آنده ایچمدن ، هویت وجدانیه‌می صیزلاته‌رق ، کچن هیجان الکتریکینك جریان مهیئه شو سیاه سطرلر بر معکس اهتزاز تشکیل ایده‌مز . . اویله ایسه نه یاپمالی یاربی ، نه یاپمالی ؟ . . صوصمالی دکیلمی ؟ . . . بلکی ! . . .

لکن خایر ، خایر ! . . بنم دها شو صحیفه‌لره تودیع ایدیله‌جك فکرلرم ، هیجانلرم . . انقضا اولوناجق حسلرم ، امللرم وار . . .

فقط هیهات ! . . . ایشته بر عکس العمل تفکرله آکلیورم که « سکوت ! » دها موافق اولاجق ... اوت ، سکوت .. دائما سکوت ! . . آفاق معززهٔ وطنی قاپلایان بو پردهٔ سیاه سکوتی . . بو ذلیل ، بو الیم کابوسی پارچالایه‌حق او نجیب قوت ، او نوار هیجان نه وقت جانلاناجق ، نه وقت ؟ . . .

هرشی اولدقدن صوکره دکیلمی ؟ . . .

۱۳۲۳ — آغستوس : ۲۸ —
مکبه‌لی آدا

رائف نجدت

حسیاتمه ، هیجاناتمه پارلاق بر خط بطلان چکن وجانلانمقده بکیکمه‌ین او نجیب قوته بندن ابدی بر حرمت و پرستش ! . . .

۱۳۲٤ — تموز : ۱۱

ر . ن

ژیمناستیك حقنده

Photo : Apollon

فوطو : اپوللون

محررین عسکریه‌دن ژیمناستیك واسقریم معلم شهیری سلیم سری بك

Selim Sirri Bey Professeur d'escrime et de gymnastique

— شاکر تحسین ت افندی‌یه —

ریاضت جسمانیه علیهنده‌کی مکتوبکزی امرکزه امتثالاً نشر ایتمیورم. فقط سزه جوابمی غزته ایله یازییورم. بن بو کبی مناقشانك کیزلی طوتلمسی طرفداری دکلم. دوشوندیکم، آکلادیغم کبی یازارم؛ سزده اعتراضات وتنقیداتکزی (اداب مناظره‌یه رعایت شرطیله) یازه‌بیلیرسکز. هانکیمز یاکلیورسه فکرینی تصحیح ایدر. «بارقهٔ حقیقت مصادمهٔ افکاردن چیقار.»

١ — ژیمناستیکك برچوق علل وامراضه فائده‌سی اولمدیغی کبی طانیدیغکز ژیمناستیك متتبعلرندن اکثریسنك روماتیزمه‌دن، دیسپه‌دن مضطرب اولدقلرینی سویلیورسکز.

حیاتمز — ایچنده یشادیغمز عالمك شرائط مختلفه‌سی ایله — معین اولدیغی کبی، خارجدن کلن عوامل مؤثره‌یه قسماً طوغریدن طوغری‌یه قسماً ده طولاییسیله تابعدر. بناءً علیه موازنهٔ حیات و صحت دیمك او شرائطه عضویتمزك تطابقی و او عوامل مؤثره‌یه قارشی مقاومتی دیمکدر. هر حالده بو امنیه‌نك حصولی یالکز قوهٔ عضلیه ایله اولماز. بوده پك طوغریدر. لکن، دقت ایدییورمیسکز، بوراده مسئله بر آز چاتاللاشیور، زیرا وراثت عضویه‌یی، تربیه‌یی، عوامل مرضیه‌یی وعوامل مذکوره‌نك بالمناسبه حتی بالضروره ایفا ایده‌جکی نتایجی حسابه قاتمالیدر. بر انسان تناسب وجود و اعضاسنك ابعاد متناظره‌سی اعتباریله دیکر بر انساندن دها قوی، دها کوزل، دها متناسب، دها متین کورینه‌بیلیر. فقط اجدادندن کندیسنه استعدادات مرضیه انتقال ایتمش ایسه مثلا مفصلی روماتیزمه‌یه ویا الام عصبیه‌یه وياخود صرعه‌یه، سرطانه استعدادی اوله‌رق طوغمش ایسه جزئی کلی بعض وسائلك ظهوری او خسته‌لکلرك تکون ایتمسنی تسهیل ایدر. ایشته اونك ایچوندرکه ژیمناستیك یاپانلر آراسنده روماتیزمه‌یه، سرطانه وقلب خسته‌لکنه مبتلا اولانلر واردر. ذاتاً عواملده امنیتی سلب ایله محاکمه‌سنی شاشیرتان بو استثناآتدر. فقط هیچ دلائل منطقیه‌یه مستند اولمیان بوکبی واهی ملاحظات‌سزدن صادراولورسه موجب اسفدر. بو نتایجی اسباب قدیمه وحقیقیه‌سنه یعنی وراثته و استعدادات مرضیه‌یه اسناد ایده‌جك یرده ژیمناستیکه اسناد ایدییورسکزکه خطانك بویوکی بوراده‌در. بن هیچ بر وقت بوکبی استعدادات ایله معلول اولانلره شدتلی ژیمناستیك توصیه ایتمدم.

او حالده ژیمناستیکك بوکبی امراضه قارشی فائده‌سی اولمدیغی تحقق ایدییورسه اونی توصیه ایتمك بیهوده اولمازمی؟ دیه‌جك اولورسه‌کز بنه خطا ایتمش اولورسکز. چونکه ژیمناستیکك بعض شیلره قارشی فائده‌بخشا تأثیراتی اولمدیغندن هیچ بر خصوصی فائده‌سی اولمدیغی استدلال واستنتاج ایتمك ایچون منطقاً یول یوقدر. منطق براقلم؛ بر چوق استعدادات مرضیه‌یه قارشی تأثیرات حسنه‌سی بالفعل استاتستیکلرله ثابت اولورسه آرتق لزومنده، هم لزوم طبیعیسنده مباحثه‌یه طاقت قالماز.

اوروپانك بك چوق مملکتلرنده بوکون فرط سمانه (Obésité)، ضعف اعصاب، هضمسزلق عطالت امعا کبی بر چوق مهم راحتسزلقلر ایچین ژیمناستیکی بر دوای مؤثر وعاجل اولمق اوزره قبول ایده‌رك غایت مهم مؤسسه‌لر بنا ایتمشلر. بو مؤسسات خیریه‌دن حاصل اولان فوائد عظیمه‌یی هر سنه نشر اولنان استاتستیکلر کوستریور. بناءً علیه شو قدرجق اولسون فائده‌سی ثابت اولمش ایسه انسانیتپرورانه بر حس ایله بونی وطنداشلرمه توصیه ایدیشمده هیچ اولمازسه خلوص نیتمه اعتماد بکلرم.

۲ — ژیمناستیك عضویتك قدرت‌مکونیه‌سنی کلیاً بیهوده یره‌صرف وتلف‌ایدییور بیوریلیور. بو ادعایه قارشی بر چوق دفعه چوق کیمسه‌لره سویلدیکم کبی ذات عالیلرینه‌ده حکیم وبیولوژیست

دوقتور هکسله‌ی (Huxley)ك مشهور تشبیهی ذکر ایده‌رم: مشارالیه بو مسأله‌ده رومانجی بالزاقك بو ده شاغره‌ن (Peau de chagrin) تعبیریله معروف اولان حکایهٔ تمثیلیه‌سنی ذکر ایدییور و دییورکه اگر عضویتك تعمیره قابلیتی اولمیه‌رق استعداد وفعالیتی بوتون بوتون محصور بولنسه ایدی حقیقةً بویوك بر اندیشه‌ده قاله‌جق ایدك؛ زیرا هر دوقنزی، هر حرکتمزی جانمز بهاسنه صاتن المش اوله‌جقدق وصرفیاتمزی تعمیره مقتدر اوله‌میه‌جغمزدن کیتدکجه بو ده شاغره‌ن داراله‌جق وازاله‌جقدی. حمد اولسون که کیفیات عضویه واوصاف مخصوصه‌سی بویله دکلدر؛ بز واقعا هر نه یاپارسه‌ق وجودیمزه نافع اولسون مضر اولسون اونی تقدیهٔ حیاتمزله صاتن الیورز. قوشوب آتلامق ویا کوله قالدیرمق، ویا ساده‌جه یورومك ایچون حتی صاچمزی کسمك ویا کوزمزدن یاش کتیره بیلمك ایچون وجودیمز بر مصرفه مجبوراولور، کندی ماده سندن بر مقدار شی غائب ایدییور، قوتندن‌ده معین بر درجه‌ده صرف و استهلاك ایدییور. لکن حمد اولسون بو صرفیات حوایج ضروریه ولوازم حیات ایچون اولنجه عقیم قالمیور، مضر اولمیور، واردات ده حاصل ایدییور.

٣ — پهلوانلرك دوشونجه‌سز، غمسز، قایغوسز اولدقلرینی درمیان ایدمرك بوکبی زور اور تعلیملر یوزندن فعلیت عقلیه‌یه پك از حصه قالدیغنی سویلیورسکز. بو تعریضکز قسماً حقلی اولمقله برابر محتاج شرح وتفسیردر. علی‌العموم ریاضت جسمانیه ایله اشتغال ایدنلری اوروپالیلر ایکی صنفه آییرمشلردر. برینه صنعتکار Professionnel تعبیر ایدرلر که بونلر ژیمناستیکی مسلك معیشت اتخاذ ایتمشلردر دیکرینه هوسکار (Amateur) دیرلر که بونلر ژیمناستیکی یا بر احتیاج صحی الجا آتیله ویا صرف فائده‌لی براکلنجه مقصدیله یاپارلر. هوسکاران عمومیتله خلقك کبار صنفنه منسوبدرلر و هر بری برمسلك مخصوص صاحبی علم وفن اربابندندرلر صنعتکارلر ایسه اکثریا جاهل وعلی‌العاده کیمسه‌لردر.

مدعیاتکزی بیلمم نه کبی تجاربه عطفاً ایلری سوریورسکز بوقسه بزلری [صنعتکار پهلوان و جانبازلرله عین تسویهٔ فکریه‌ده‌می قیاس ایدییورسکز؟! فی‌الحقیقه وجودیمزك سرمایهٔ فعالیتی مادةً، قوةً محدوددر؛ و بالطبع هر عضو مصرف لازمنی او بودجه‌دن استیفا ایده‌جکی جهتله بر طرفه پك چوق کیتدیکی حالده دیکر طرفه ازقاله‌جغی بداهةً ثابت اولور. فقط بویله بر تعریض عرض ایتدیکم کبی قوای عضویی یالکز فعالیت مادیه‌یه صرف ایتمك ارزوسنده بولنانلرك خطاسنی کوسترمك ایچون واقع اوله‌بیلیر. حتی باقیلیرسه حرکت عضلیه‌نك بیله قدرت وقوتله وحسن صورتله ایفای وظیفه ایده‌بیلمسی ایچون دماغك ونخاع شوکینك تمیز بر قانله تغذی ایتمسی برنجی شرطدر. او مرکزلره لزومی قدر قان کیتمز ایسه ذاتاً اونلرك اداره‌سی و امری تحتنده اولان عضلات واعضادن هیچ برخدمت بکلنه‌مز. دیمك اولیورکه بومدعیات تعریضیه‌ده انجق فعالیت عصبیه‌نك صرف عقلی و خیالی یعنی اسپه‌کولاتیف (Spéculatif) اولان اقسامی حقنده محققدر. لکن بیلمم بویله بر ادعا بزم حقمزده سرد و اتیان ایدیله‌بیلیرمی؟ بز هیچ

بر وقت حاللر کبی یالکز یوك قالدیرمقله امرار
وقت ایتمك وبوندن لذت الق آرزو وادعاسنده
بولنمدق. مشاغل حیاتیه‌مز، مساعی فکریه‌مزك
قوتلی دلائلدن صاییله‌بیلیر. ژیمناستیك اکتساب
معرفته وتحصیل معلوماته مانعدر. ژیمناستیك
یاپانلر چوق عقللی اوله‌ماز دیه بوشی بوشنه
اعتراض ایده‌جککز، انکلیز دوقتور قلیس
(Clease) لك طورمه‌یوب (Extansor)
اکستانسور ژیمناستیك آلتنی کتیرتیکز. سزی
صحی بر ژیمناستیکه محتاج کورییورم ایچون کون
سزه مصادف اولدیغم زمان وجودکزك ایکی
قصوری نظر دقتمی جلب ایتدی. بری عمود
فقریکز قدامه طوغری میل ایتمش دیکری‌ده
بطنکز عظم قصك خط قائمنی کچیور. البته‌کره
ویردیککز جکی‌ودوزنی لطفاً برازده وجودکزه
وریکز. بونی‌سزه‌کمال مخالصتله توصیه‌ایدییورم.
مقصد سوء استعمالاتی منع ایچون هرکسی‌وقایه
ایسه بوبابده‌کی فکرمزی چوقدنبری بیان‌ایتدك
یوق اکر بو قدر شیئه عین زمانده موفقیت
الویرمز دیمك ایسه بو خصوصده هر کسك
ادعاسی کندی تجربه‌سنه منحصر قالیر میدانده
امثال عدیده‌سی وارکن خود پسندانه قوری
ادعالر بوشدر حلب اوراده‌ایسه ارشون بوراده.
اسکی فیلسوفلردن مشهور زه‌نون امکان
حرکتی انکار ایدرمش بر چوق فیلسوفلر
دلائل منطقیه ایله ادعاسنك بطلانی اثباته
قالقیشیرلرمش دیوژمن رقیبی الزام ایچون درت
طرفه برقاچ آدیم یورومش. بزمده اك ایی
جوابمز بونك کبی‌دو.

یالکز بر عضوك اعضای سائره‌دن زیاده
مصرف ایتمسی دیکرلرینك غداسنه ایراث نقیصه
ایده‌جکی جهتله سوء استعمال اولور. و موازنهٔ
صحتی بوزار چوق دفعه‌لر سکز ساعت متمادیاً
آته بینمدیکمز، درت ساعت کورك چکدیکمز
اوچ ساعت یوریدیکمز اولدی؛ اواقشام دوشوندککه
دکل یمك یبوب هضم ایتمکه طاقتمز قالمدیغنی
حس ایتدك‌ و بر چوربا ایله اکتفا ایده‌رك‌طقوز
ساعت اویومغه مجبور بولندق. فقط بر تسی
کون فنی ایله مشغول اولمق، آثار حکمیه مطالعه
ایتمك استعدادینك کندیمزده مضمحل اولمادیغنی
کوردك ینه ژیمناستیکه دوام ایتدك. خلاصه‌سزه
صوك سوزم: ایی تغذی ایدیکز؛ تمیز هوا تنفس
ایدیکز! معقول ومعتدل بر ژیمناستیك یاپیکز
یورویکز ریاضت جسمانیه‌یی سوینکز وبوفنك
خادملرینه تمکنسه قلبکزك برکوشه‌سنده برحس
حرمت پرورده ایدیکز. باقی عن قریب سزی
دها تندرست ودها قوتلی‌کورمك تمنیاتیله سوزه
نهایت وریرم.

بویوك آطه ٢٤ تشرین اول
ژیمناستیك معلمی

سلیم سری

تشابه عادات

ذکی مقامز بك

ZÉKI MOUQAMIZ Bey

عادت شخصك ، یاخود احوال اجتماعیه‌نك سوق طبیعیسیله ایشله‌نیر. انسان طبعاً میال کمالدر. طریق ترقیده ایلریلدکجه اعتیاداتی‌ده او نسبتده حائز کمال اولور. عادت کرك سوق طبیعی ایله، کرك احوال اجتماعیه‌نك تأثیریله اولسون اویله بر معیاره تابعدر.

مترقی بر خلقك متدنی بر خلقه عاداتجه مقتدا اولدیغی اوته‌دنبری بین الاقوام حکمفرما اولمش بر قانوندر. وقتیله عربلر حال بداوتدن چیقارق فاتح بلاد اولنجه او قوجه ملکی اداره ایچون پك چوق شیلرده عجملره ، یونانیلره اقتدا ایتدیلردی. دها صکره ایسه استاد، مقتدای عالم اولدیلردی.

بو کون اوروپا اقوامی طریق ترقیده اك ایلری کیدنلر اولدقلری ایچون آنف الذکر قاعدهٔ ازلیه وجه ایله اقوام سائره‌یه مقتدادرلر. غربك علومنی، مکتشفاتنی المقسزین یاشامق نصل ممکن دکلسه او کبی محاسنی آلیرکن برچوق عادتلرکده قاپوب کیرمه‌مه‌سی‌ده ممکن دکلدر . بو کبی اعتیادات وهلهٔ اولاده برسیل اعتراضاته هدف اولور. چونکه انسان بیلمدیکی، آلیشمدیغی شیلره دشمندر. فقط چوق کچمز، آکلار، انسیت پیدا ایدر، نهایت خوش کورمکه باشلار.

عصر حاضرده غربدن شرقه قایه‌رق کیرن بعض عاداته مشابه وقتیله عربلرده عادتلر موجود اولوب اولدیغنی علمای عربدن بری تدقیق ایتمشدر. بو ذات تاریخی قاریشدیره‌رق عربلرده تیاترو ، بالو، تصــویر نقش، هیکل دکزی، بانقوط تعاطی ایتمك، بیراملرده ایام مخصوصه‌ده چیچك هدیه‌لشمك، سلامده باش اکمك، باش آچمق کبی عادتلرك وقتیله موجود اولدیغنی ادعا ایلیور. بر طاقم وثائق تاریخیه‌یه مستند اولان بو بحثی مختصراً عرض ایتمك ایسترم:

اولا: عربلرده (تیاترو) موجــود ایدی. آتیده‌کی فقره بوکا دلیل اوله‌رق نقل ایدیله بیلیر: (ابو عبدالرحمن بشر) دییــور که خلفای عباسیه‌دن (مهدی) زماننده عاقل وعالم بر صوفی واردی. ایلکه تشویق، قنالقدن اجتناب، تهذیب اخلاق، تربیهٔ نفســه خادم نه دوشونورسه، نه‌یی مؤثر کوررســه انی اجرادن چکنمزدی.

قره‌طاغ جنرالرندن ووقوویچ
Voukovitch le général monténégrien

بلغارستان پرنسی فردیناند صوفیه جوارنده بیوک مانووره‌لرده
Le Prince FERDINAND assistant aux grandes manœuvres devant Sofia

پرنس فردیناندك یازلق سرایی
Le palais d'été du Prince FERDIDAND

پرنس فردیناندك چارلغنی اعلان ایتدیکی طرنوه شهرینك منظرهٔ عمومیه‌سی
Panorama de la ville de Tirnovo où a eu lieu la proclamation de l'indépandance de la Bulgarie

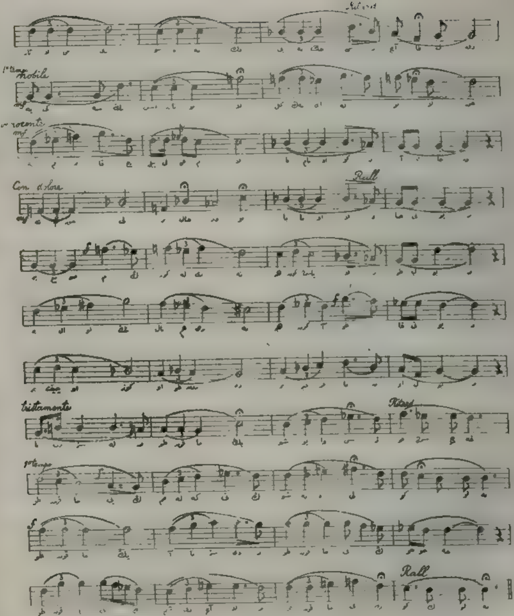
mobile
Con dolore
Rall
tristamente
Ritard
Rall

آخرتلك

کفته‌سی: محمد امین بکك [*]　　　　بسته‌سی: رؤف یکتا بکك

FILLE ADOPTIVE

Paroles de MEHMED EMIN BEY, musique de RIOUF YÉKTA BEY

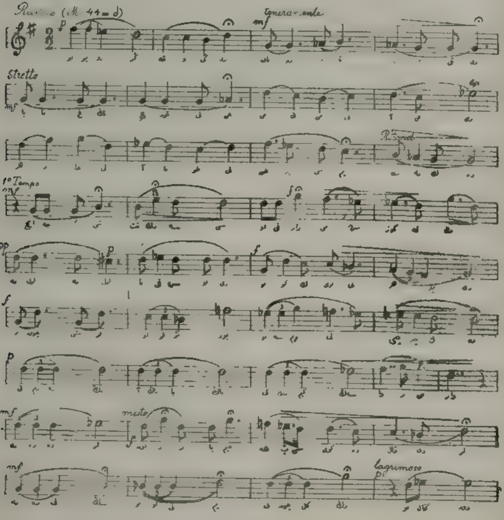

[*] رسملی کتابك ایکی نومرولی نسخه‌سنك ۱۷۵ نجی صحیفه‌سنده مندرجدر.

هر بازار ایرتسی، پنجشنبه کونلوی بغدادك خا-
رجنده بر تپه‌ده مجلس قورارادی. اطرافنه ارکك، قادین، چوجق پك چوق خلق طوپلانیردی. وتمثیل وتشخیص وقایع صورتیله تهذیب اخلاقه خادم حکیمانه بر تیاترو وجوده کتیرردی .

ثانیاً: بالو مصرده حکمدارلق ایدن ملوك اتراك وچراکسه نزدنده معروف وجاری ایدی یالکز بوکا قادینلر اشتراك ایتمزدی. (مقریزی) دیبورکه: «الاشرف خلیل، اشرفی نامیله معروف اولان قصرینی ٦٩٢ سنه‌سنده بنا ایدنجه امرا واعیانی قصره دعوت ایدر. اوراده طوپلانیرلر. رقص ایدرلر. خزینه‌دارك النده آلتون طولو طوربه‌لر بولنوردی. مدعوین رقص ایتدکجه خزینه‌دار باشلری اوزرینه آلتون سرپردی بو عادت آنلره مغوللردن کلمشدر». ایشته بو بر نقطه که ترکلرك اسکی تاریخنی تدقیق وتتبع ایله اوغراشان رفقای محترمه‌مزك نظر دقتلرینی جلب ایتسه سزادر.

ثالثاً: عربلر الیوم اوروپالیلرك یاپدقلری کبی بعضاً وقائعی رسم ایدرلردی. بوکا دلیل اولمق اوزره (مقریزی) (خطط) نامنده‌کی اثرینك ٣١٨نجی صحیفه‌سنده دیبورکه: « رئیس وزرا (یازوری) حضورینه (القصیر) و (ابن عزیز) ایله بنام ایکی مصور جلب ایتمش ایدی . بونلر دیواره ایکی قادین رسمی تصویر ایتدیلر. بری کویا که دیوارك ایچنه اوبولمش ظن اولنور ایدی. ایکنجیسی قبارتمه رسم ایدی. رسملر وزیرك خوشنه کیتدی. رساملره پك چوق احسانلر ویرلدی. بوندن ماعدا رسام مشهور (کتامی) نك اثر صنعتی اوله‌رق قرافه‌ده دارالنعمان‌ده قبو ایچنده چیلاق اوله‌رق حضرت یوسفك بر تصویری واردی که قبو قراکلق تصویر اولندیغی ایچون باقانلر حضرت یوسفك جسمی‌ده عین یوبادن ظن ایدرلردی.» مقریزی (برکة الحبش) یعنی حبش حوضی نامنده انشا اولنمش بر حوض اطرافنده یاپیلان رسملردن بحث ایتدیکی صره‌ده «بو رسملر شعرایی مصور ایدی. هر شاعرك مملکتی‌ده تصویر ایدلمش ایدی.» دیبور.

رابعاً: عربلرك کاغدودریدن نقد ویاخود یاقنوط تعاطی ایتدکلری اوتاملك شو بیتدن آکلاشیلور :

لم یذب عمر للدلیل یجعل من
جلو دها النقد حین ضره الذهب

بو نوع نقدی استعمال ایدن حضرت عمردر.

خامساً: ایام مخصوصه‌ده وبایراملرده شمدی اوروپالیلرجه اولدیغی کبی عربلرجه‌ده چیچك هدیه‌لشیرلردی. نابغه‌نك آتیده‌کی بیتی بوکا شاهددر:

رقاق النعال طیب حجز آتهم
یحیون بالریحان یوم السباسب

(یوم السباسب) اسکی عربلرده بر بیرام کونی ایدی .

سادساً: بر قوله کوره عربلر برای تعظیم باش کسوه‌سنی چیقاریرلردی. بوکادلیل آتیده‌کی بیتدر:

ولما اتا نابید الکری خضعناله ورفعناله العمارا

(عمارة) باشه کیلین هرنوع کسوه‌در. بر روایته کوره مقصود (عمار) اولوب بونك معناسی (فسلکن)در،

درسعادته یکی کتیریلی رومار اصولی تونلر ضابطان وافرادی
Les vagons militairs d'après le système Renard

سابعاً : عربلرده ارباب شهرت ویا صلاح ایچون هیکل رکز اولنوردی . بونك دلیـلی (یعوق) کلمه‌سنك تفسیرنده کوریلیور. (یعوق) کنانه قبیله‌سی صلحاسـندن بر آدم ایدی . اولدیکی زمان دائما خاطرده قالسون دییه نامنه هیکل رکز ایتدیلر. صوکره یدی کشی‌یه دها هیکل رکز ایلدیلر. فقط مرور زمان ایله اك نهایت بو هیکللر صنم اوله‌رق هرکس بونلره عبادت ایتمکه باشلامشدی .

ثامناً : اسکی عربلرك غسـان کبی بعض قبائلنده انحنا ایله یعنی باش اکلکه سلاملاشمق عادت ایدی . حضرت پیغمبر ایسـه ال ایله مصافحه‌یی توصیه بیورمشدر .

تاسعاً : عربلرده قادینلر خصوصـاً یوم مخصوصلرده کیدکلری البسه‌نك اتکلرینی اوزون یاپارلردی . امرؤ القیسـك آتیده‌کی بیتی بوکا شاهددر :

خرجت بها امشی تجر ورائنا
علی اثرینا ذیل مرط مرحل

عاشراً : بر ضیافتده بولنه‌جق اطعمه‌نك اسمنی حاوی بر ورقه‌یی یمکدن اول تقدیم ایتمك عادتی‌ده واردی . (احیاء العلوم) ده اوقوندیغنه نظراً امام ابو حنیفـه بر ذاتك سفره‌سـنده بولندیغی زمان اویله بر ورقه یمکدن اول کندیسنه تقدیم اولنمش . دیکر کتب اسـلامیه‌ده‌ده بوکا دائر بحثلر واردر .

خلقت بشریه براولدیغی ایچون تاریخ تتبع ایدلدکجه دها پك چوق بو کبی تشـابه عادانه تصادف اولنه‌جغی شبهه‌سزدر .

ذکی مغامز

بلغارستان مجلس وکلا رئیسی دوقتور مولینوف
Dr MOLINOFF Président du Conseil
des ministres de Bulgarie

صربستان ولی عهدی پرنس ژورژ
Le prince héritier GEORGES
de Serbie

بلغارستان مجلس مبعوثان رئیسی موسیو سلاویقوف
Mr SLAVEIKOFF Président de la
chambre Bulgare

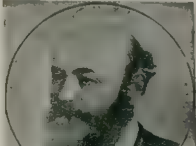

صربستان خارجیه ناظری موسیو میلوواتوویچ
Mr. MILOVANOVITCH ministre des affaires
étrangère de Serbie

کریدده دول متحابه قومیسری موسیو زایمس
Mr. JAIMISS Haut commissaire des
Puissances en Crète

سیاره‌لر

عالی بك مرحوم
Feu AALI BEY

بر وارمش، بر یوقمش.

اساطیر اولین زماننده معبودلرك اك بیوكی اعتبار اولنان (ژوپیتر) بركون انسانلری مسعود ومختیار ایتمك فكر غریبنده بولنه‌رق ومشاور خاصلری اولان دكزلرا آلهی (نپتون) ایله جهنم آلهی (پلوطون)ه بیان مافی الضمیر ایدر.

بونلر «بو نه تحف فكر!» دیه استهزا ایله مقابله ایدرلرایسه‌ده هیچ (ژوپیتر)كبی برمعبود ذهننه قویدیغی شیئی مستحیل اولسه‌بیله قوه‌دن فعله كتیرمكه اوغراشمقدن كری طورورمی؟

ایش بونك موقع اجرایه وضعی چاره‌لرینی احضارده قالیر.

(ژوپیتر) برآز تفكر وملاحظه‌دن صكره «بولدم» دیه باشنی قالدیروب سیارات سبعه‌یی نزدینه جلب ایدر. بر یوزنده انسانلر سیاراتك بویله بردنبره بر نقطه‌ده اجتماع ایتمسنه حیرت وتعجبله كوك یوزینه باقدقده ومنجملر بونك قیامت علامتی اولدیغنی خبر ویرمكده اولسونلر، سیاره‌لرله (ژوپیتر) بیننده شویله بر محاوره جریان ایلر:

— ایشته كلدك. امریكز نه در؟

— یول تداركی كوریكز. هكبه‌لریكزی حاضرله‌یكز. بر یوزینه سیاحت ایده‌جكسكز. مصارف سفریه‌كز ایچون هربریكزه یومیه‌بشر ریال تخصیص ایتدم.

— بر یوزنده نه یاپه‌جغز؟ خدمتمز نه اوله‌جق؟

— انسانلری بختیار ایتمكه ذهنمده قرار ویردم. انجق سعادت حالی بادهوا ویره‌جك اولسه‌م قدر وقیمتنی بیلمزلر. انك ایچون بختیارلق اسباب ولوازمنی معرفتكزله كندیلرینه صاتمق ایسترم.

— سمعنا واطعنا! لكن نه صاته‌جغز؟
— شویله صیره ایله دیزیلوب اوکمدن برر برر چکگز، باقه‌یم.

سیاره‌لر امر معبوده اطاعت ایدرلر.

(ژوپیتر) برنجیسنه «سن ذکا وفطانت صاته‌جقسك»، ایکنجیسنه «سن عفت واستقامت صاته‌جقسك»، اوچنجیسنه «سن صحت وعافیت صاته‌جقسك»، دردنجیسنه «سن طول عمر صاته‌جقسك»، بشنجیسنه «سن ناموس وحیثیت صاته‌جقسك»، آلتنجیسنه «سن اسباب ذوق وتلذذ صاته‌جقسك»، یدنجیسنه «سن‌ده نقد وثروت صاته‌جقسك» دیر.

بسبللی هر کون معبودلره مناجاتده بولنان انسانلرك طلب وآرزو ایلدکلری اسباب سعادتك شو یدی شیدن عبارت اولدیغنه باقه‌رق بونلرله مسعود اوله‌جقلرینه حکم ایدر.

واقعا اویله‌ده اولمق لازم کلیر ا.

(ژوپیتر) سیاره‌لره «هایدی کیدك. شو لاهوتی متاعلردن ممکن اولدیغی قدر چوقجه صاتمغه جهد ایدك» دیه‌رك رخصت وبردیکی صیره‌ده (نپتون) ایله (پلوطون) ینه استهزا ایله کولمکدن و «بونه تحف فکر!» دیمکدن خالی قالمزلر.

سیاره‌لر لوازم سفریه‌لرینی تدارك وصاتمغه مأمور اولدقلری امتعه‌یی سماوات دیوسندن منتظم صندوقلر درونده اولدیغی حالده اخذ ایدرك کرهٔ ارضده بیوجك بر شهره اینرلر.

برنجی سیاره شهرك سوقاقلرنده:

— ذکا وفطانت صاتارم! ذکا وفطانت الان یوقمی! هم تازه، هم صیجاق! ذکا! فطانت!

دیه باغیرمغه باشلار باشلامز اطرافنی الآن خلق بر آغیزدن قهقهه‌یی باصه‌رق:

[غزته‌جیلر، رومانجیلر، تیاترو مؤلفلری]

— نه‌خلط ایدر! بوقالتاق بزی حیوان یرینه‌می قویبور!

کنج شیقلر (تك کوزلکلریله صاتیلان مالدن اول سیاره‌نك طور واندام دلپسندانه‌سنه باقه‌رق) — کوزل قاری اما تعصب اوستندن آقیور! یازیق!

قاریلر — هله شو سرسم قاری‌یه باق! بزه ذکا وفطانت صاتمق ایستیور. احتیاجمزمی وار؟ کوزل ایپکلی قماشلر، دانتلالر، انجو ومجوهرات کبی شیلر طوروركن صاته‌جق متاع بولمش! یقینده سرمایه‌سنی کدی‌یه یوکلته‌رك آجلقندن اولور، کوررسکز! سوزلریله هرکس بر درلو مطالعه‌ده بولنور.

سیاره سوقاق سوقاق طولاشیرسه‌ده برحبه صاتمغه موفق اوله‌مز. نهایت بر آچیق قپو کوروب ایچری کیرر. مکر بوراسی معارف دائره‌سی ایمش. غلبه‌لك کوردیکی مجلس اوطه‌سنه کیره‌رك «ذکا وفطانت آلان یوقمی» دیه ندا ایتمسی اعضای موجوده‌نك حسدت وغضبنی تحریك ایتمکله سیاره‌یی قپودن طیشاری آته‌رق بر دها بویله کندیلرینه لزومی اولمیان شیلرك صاتیجیلرینی ایچری براقامسی ایچون قپوجی‌یه تنبیه اولنمسی مجلس طرفندن اوطه‌جیلره امر اولنور. زواللی سیاره! حقنده روا کوریلن شو معامله‌دن محجوب ومحزون اولور ایسه‌ده صاتمغه مأمور اولدیغی مالك دکرینه کوونه‌رك مأیوس اولمز، ینه وظیفه‌سنی ایفایه دوام ایدر.

محلات آره‌سنده طولاشدیغی صیره‌ده درونسنده بر چوق خلقك اللریله اشارت و آوازلری چیقدیغی قدر فریاد ایدرك بری برلرینه بر شیلر آكلاتمق ایستدكلرینی و هیچ بری دیكرینی دیكله‌مكسزین متمادیاً باغیروب چاغیردیغنی كوره‌رك «بونلر مطلقا عقل وادراكدن بی‌بهره چیلغین ادملر اوله‌جق ، ایشته بوراده مللی صاته‌بیلیرم» دیه ایچری كیرر و «ذكا ! فطانت !» دیه باغیرمغه باشلار ایسه‌ده خلقك شماته‌سندن كیمسه‌یه ایشتدرمكه موفق اوله‌مز . یالكز بری قولتوغنده برچانطه، دیكری النده‌كی جزدانه قورشون قلمیله بر طاقم رقملر یازمقده اولدیغی حالده یانندن كچن ایكی كشی سیاره‌نك «ذكا آلكز ! فطانت الكز !» دیدیكنی ایشیدوب «بسبللی یكی تشكل ایتمش برشركتك حصه‌لری اولملی» دیرلر ایسه‌ده طوروب‌ده صورمازلر .

مگر بوراسی «بورسه» ایمش . سیاره ینه «ذكا وفطانت صاتارم !» دیه باغیردیغی صیره‌ده دلاللردن بری یانه كله‌رك :

— نه صاتیورسك ؟

— ذكا و فطانت .

— «ذكا و فطانت» می ؟

— اوت، ذكانك نه اولدیغنی بیلیرمیسك؟

— خیر ، فقط ایشتدم .

— اویله ایسه براز صاتون آلملیسك .

— بورسه‌جه قبول اولنمش سهملردنمیدر؟

— خیر .

— اویله ایسه سنك بوراده ایشك نه؟

محاوره‌سندن صكره خلاف نظام بورسه‌جه قبول اولنمامش اسهام صاتیور دیه سیاره‌یی پولیس قومیسرینه تسلیم ایدر. جهالته ومملكتك عجمیسی اولمسنه اویله بر محلده ذكا وفطانت صاتمق ایسته‌مسی دلالت ایلدیكی جهتله قومیسر سیاره‌یی حبسه القادن صرف نظر ایدرك بورسه‌دن طرد و اخراج ایله اكتفا ایدر .

* * *

برنجی سیاره بو فلاكتلر ایچنده اوغراشه دورسون، شهرك بر جهتنده‌ده ایكنجی سیاره «عفت واستقامت صاتارم !» نداسیله طولاشیر.

بو ندایی ایشیدنلر قیزجغزك مجادیبدن اولدیغنه حكم ایتمك ایسترلر ایسه‌ده جدیت طور وافاده‌سنه باقه‌رق تردد وحیرتده قالیرلر،

زنكینلر — شمدی اولكی كبی بیوك قوناقلر یاپیلدیغی یوق. طار آپارتمانلره اشیای موجوده‌مز كوچ صیغمقده ایكن عفت واستقامتی نره‌یه قویه‌جغز؟

فقیرلر — اویله ذی‌قیمت شیئی نصل الهلم؟ فداكارلق اختیاریله ایدینسه‌ك بیله بزم اویله بر شیئه مالك اولدیغمزه كیمسه ایناتمز .

قادینلر — عفت می؟ ظاهر هیسی بیتدی‌ده او قالدی! آلسز قوجه بولمقده زحمت چكیورزده بر ده عفتی باشمزه بلامی ایده‌لم !

دیرلر. یالكز بر طول قادین سیاره‌یه تقرب ایدر ایسه‌ده :

— عفتك قیمتی نه در ؟

— هیچ .

— نصل هیچ ؟

— یالكز محافظه ایده بیلمك .

— اویله ایسه پك بهالی

محاوره‌سندن صکره آرقه‌سنی دونوب کیدر سیاره باقارکه کندیسنه مشتری کلیور «باری مشتریلك آیاغنه بن کیده‌یم» دیه‌رك قارشوسنده کوردیکی بر بیوك بنادن ایچری کیرر. بوراده خلقك «حصیر اوه‌سی» دینیلن قوریدورلرده متلاشیانه کیدوب کلسی ویکدیکره خصمانه معامله‌سی سیاره‌نك تعجبنی جلب ایله «عجبا بو آدملره مالی صاته‌بیلیرمی‌یم؟» دیه متردادنه طولاشیرسه‌ده حصیر اووه‌سنده‌کی متلاشی خلقك کندی یوزینه بیله باقدقلرینی کوره‌رك بونلردن امیدینی کسوب اوطه قپولرندن برینی آچار، ایچری کیرر. مکر بوراسی محکمه صالونی وایچنده بولندیغی بیوك بنا عدلیه دائره‌سی ایمش. حاکم و یاخود رئیس محکمه‌نك شاهدلری استماع ایتدیکی صیره‌ده سیاره‌نك آواز بلندایله «افندیلر! عفت‌واستقامت صاتارم! آلیرمیسکز؟» دیه ندا ایلمسی درجه‌سنی آشمش بر تحقیر واستخفاف آکلاشلمسیله هیئت محکمه سیاره‌نك توقیف وحبسنه قرار ویرر. آنجق پولیس قومیسری فرق وتمیز حقیقتده حاکمدن زیاده تجربه‌لی بر آدم اولمغله سیاره‌نك جداً عفت واستقامت صاتدیغنی آکلایوب «آقیزم! مالکی صاته‌جق بشقه بر بوله‌مدکمی؟

سنك شو حرکتك کور قاضی فقره‌سنی‌ده کچیور. هایدی قوزم، چیق‌کیت، بردها بورالره آیاق باصمه» نصیحتیله کندیسنی صالیویرر.

سیاره اورادن چیقه‌رق سرسری طولاشمقده ایکن بر بیوك قپو دها کوروب «بلکه بوراده‌کیلر مالمك قیمتنی بیلورلر. برکره‌ده بوراسنی تجربه ایده‌یم» دیه ایچری کیرر. حصیراوه‌لرنده اوبك اوبك طوپلانمش ومصاحبت وحسب‌حال ایتمکده بولنمش اولان آدملرك یاننه صوقیله‌رق «عفت واستقامت صاتیورم! آلان یوقمی؟» دیه ندایه باشلانجه بو آدملرك بر قسمی قهقهه ایله و بر قسمی آجی بر نکاه استهزا ایله سیاره‌یه باقه‌رق کیمیسی «نه صاتیورسك؟ آ صافدرون! بزم باشمزی بلایه اوغراتوب ده ایشته بویله حصیر اوه‌لرنده سورونديرن او عفت واستقامت دکلمی؟» وکیمیسی «براق شو پیسی! او متاع بنده ده وار ایدی. صاقلادیغم مدتجه آچلقمدن اولیوردم. هله دکره آتدم، قورتلدم. اووقتدن بری حمد اولسون هیچ زحمت وصیقنتی چکدیکم یوقدر. شمدی بولندیغم مأموریتلرده رفقامك پك چوغندن زیاده طوریورم. عزل اولوب ده بورایه کلدیکم وقت آره‌دن ایکی آی کچمیور، بنه بر یره مامور اولیوردم. آرتق یکیدن عفت واستقامت صاتون آله‌جق قدر دلی اولمدم. هایدی ایشکه، بورالرده بیهوده طولاشمه. مشتری بوله‌مزسك» دیه سیاره‌یی دفع ایدرلر.

بوراسی مکر (داخلیه دائره‌سی) وبو آدملرده منصب بکلر بر طاقم معزوللر ایمش.

سیاره بر آز دها طولاشور ایسه ده مالنك رواجندن زیاده تهلکه‌سی اولدیغنی کوره‌رك مأیوساً مملکتدن چیقه طورسون اوچنجی سیاره «صحت وعافیت صاتارم! صحت وعافیت!» دیه شهره کیرر. بونی ایشیدن خلق «امان! اندن بن‌ده ایسترم، بن ده ایسترم» دیه سیاره‌نك اطرافنی آلور. سیاره هانکیسنه جواب ویره‌جکنی شاشیرر.

لکن بو مشتریلرك همان کافه‌سی چوقدن بروکندی صحت وعافیتلرینی اولدرمش اولدیغیچون

صوك دفعه اوله‌رق بر قاچ اويون ويرمك اوزره شهرمزه كلن صنعتكار شهير مادام سارا برنار

٣ Madame SARAH BERNARD la célèbre artiste Française vient à Con/ple pour donner quelques représentations

صندوقده‌كی صحت وعافیت وقیمه كندی قدر وقیمتنی بیلمامش اولان بو آدملره تكرار مال اولمی عبرت نفسنه یدره‌میوب صاتمق ایسته‌مز.

بر طاقم آدملرده :

— صحت وعافیتی اوجوزمی صاتیورسك؟ بیلمه‌سی بهالی اولمز آ!

— پك اوجوز. هیچ بهالی دكل.

— نه یر، نه ایچر؟ كندیسنه نصل باقلی.

— اعتدال اوزره یمك یملی. صودن بشقه بر شی ایچمامه‌لی. كیجه‌لری ایركنجه یاتملی. صباحلری شفقله برابر قالقملی.

— دیمك اولیوركه دنیادن چكیلوب منزوی یشاملی. اویله ایسه سن بو مالدن صاتمه‌مزسك.

دیه اوموزلرینی سیلكه‌رك طاغیلورلر.

انجق طبیبلر ایله مزادجیلر سیاره‌یی كورنجه «اكر بو قاربنك متاعی رواج بوله‌جق اولورسه بز یاندق! نصل اولورسه اولسون بونك دفعنه بر چاره بولملی‌یز» دیه بینلرنده مذاكره ومزادجیلر متاعك وطبیبلر ده صاتیجینك وجودینی قالدرمغی درعهده ایدرلر. بر آره‌لق مزادجینك بری سیاره‌نك الندن صندوقی چاربوب فرار ایدر. سیاره «خرسزی طوتك! صندوقی چالدی!» دیه فریاده باشلار. یاننده بولنان طبیبك بری‌ده «هله‌سن بورایه كل، باقلم؛ صندوقكی بولورلر، قورقمه» دیه‌رك سیاره‌یی چاغیرر. سیاره بو آدمك اوستی، باشی تمیز، وقارلی بر آدم اولدیغنه باقه‌رق كمال امنیتله كندیسنی تعقیب ایدر. طبیب بونی طوغریجه خسته‌خانه‌یه كوتورر. سیاره كیردیكی یرك خسته‌خانه اولدیغنی كورنجه عودت ایتمك ایستر ایسه‌ده قبو قپاندیغندن بر طوزاغه دوشدیكنی آكلار.

— دوقتور افندی، بنی بورایه نیچون كتوردكز؟ حمد اولسون عافیتم یرنده.

— یا كلشك وار قوزم، پك آغر خسته‌سك.

— نصل خسته‌یم؟ اشتهام یرنده.

— فنا علامت!

— كوزل ییوب ایچیورم.

— فنا علامت!

— راحت اویقو اویویورم.

— فنا علامت!

— كوزلرم ایی كوریور، نبضم یولنده آتیور، دیلم تمیز.

— فنا علامت! فنا علامت! فنا علامت!

سیاره صویونوبده یاتاغه یاتمق ایسته‌مز ایسه‌ده طبیبك ویردیكی امر اوزرینه درت خدمتجی صورت جبریه‌ده بیچاره‌یی صویه‌رق یاتاغه باغلادرلر.

دوقتور — یا، قوزم! بز خسته‌لك صاتوب طورورکن سن بزه رقابته قالقیشه‌رق صحت وعافیت صاتمق ایسترسك! بزه مراجعتله بر شركت تكلیف ایده‌جك یرده بزی آدم یرینه قویوبده صاللامزسك! ایشته سن‌ده شمدی مستحق اولدیغك جزایی چكرسك.

دیه‌رك رفقاسندن اوچ نفر دها جلب ایله «قونسولتاسیون» اجرا ایدرلر ونتیجهٔ مذاكره‌ده سیاره‌نك اك شدتلی تدابیر ایله تداوی ایدلمسنه قرار ویررلر: اوّلا دائمی وغایت آغر بر پرهیز ترتیبندن صكره یومیه درت دفعه قان آلمغه باشلارلر. وچوق اویویور دیه كیجه‌لری كوزلرینی قپادقجه طبانلرینی غیجقلاتورلر.

برکت ویرسون که سیاره صفتیله لایموت ایدی. یوقسه بی چاره چوقدن او بر دنیایه کوچمش ایدی! پك زیاده ضعیف دوشر، خسته اولور اما وفات ایتمز.

ینه برکت ویرسون که ژوپیتر سیاره‌نك باشنه کلان شو فلاکتدن خبردار اوله‌دق بر کیجه نوبتجی اولان خدمتچی‌یه آغر بر اویقو ویررده زواللی سیاره یواش یواش باغلرینی چوزوب بر یاتاق چارشفی ایله تستر ودیگر بر چارشفی‌ده پنجره‌یه ربط ایدرك خدمتچی طویمقسزین خسته‌خانه‌نك باغچه‌سنه اینمکه موفق اولور. باغچه‌نك دیوارلرنده آصمه چارطاغی وار ایمش اکا طرمانه‌رق اوته طرفه آتلار وطبانی قالدیروب قاچار.

خسته‌خانه‌نك اتصالنده مزارلق اولدیغیچون سیاره‌نك بیاض چارشفه صاریلی اوله‌رق مزارلقدن طوغری فرار ایتدیکنی کورن خسته‌خانه بکجیلری بونك خسته‌خانه‌دن قاچدیغنی خاطره کتورمك وبناءً علیه تعقیب ایتمك شویله طورسون بیاض چارشفندن عادتا مزار قاچقینی بر جادی اولدیغنه حکم ایدرك قورقولرندن سسلرینی چیقارمزلر.

سیاره — بردها بی بوزنده کورولرسه ایکی اولسون! (ژوپیتر)ده امتعمسته باشقه صاتیجی بولسون! دیه‌رك شهردن طیشاری قپاغی آتار.

صندوق چالان مزارجیلره کلنجه مزارلقده بر چقور قازوب صندوق کومرلر. شویله‌که (ژوپیتر)ك عنایتندن اولولردن بشقه کیمسه استفاده ایده‌مز. ایشته او وقتدن بری اولولر مزارلرنده عافیتده درلر.

—

او آره‌لق شهرك بر محله‌سنده دردنجی سیاره «طول عمر صاتارم؟ طول عمر ایستیان یوقمی؟» نداسیله طولاشمده ایدی. بو خبر منتشر اولنجه خلق بر برینه قاریشور. زنکین بانکرك بری هر درلو فداکارلق اختیاریله شو مالی یالکز کندیسی ایدنمك ایچون مدیر اموریه امر ویرر. لکن بو محتکر بانکرك قصد ونیتی آکلاشیلور آکلاشلمز اهالی بینده بر اختلال چیقار. حکومت (او وقتك قانونی ایجابنجه) محتکری صلب ایله اختلالی تسکین ایدروهر درلو انحصاری لغو صره‌سنده (طول عمر) ی دخی اعدامه محکوم اولانلردن ماعدا هرکسك قدرینه کوره آلوب صاتمسنه مساعده کوسترر. بونك اوزرینه خلق سیاره‌نك اطرافنی آله‌رق:

— قیاتی نه ایسه سویله. چابوق، بکا شو قدر طول عمر ویر. بکاده ویر. بکاده!

دیه فریاده باشلانجه سیاره:

— باش اوسته؛ لکن اوته‌کی آرقداشلرمك صاتدیغی امتعمدن آلدکزمی!

— آنلر نه صاتیور ایدیلر؟

— بری ذکا وفطانت صاتیوردی.

— خیر آلمدق.

— بری عفت واستقامت صاتیوردی.

— خیر، آلمدق.

— اوته‌کی‌ده صحت وعافیت صاتیوردی.

— خیر ، آلدق.

— اویله ایسه تاسف ایدرم ، بن‌ده مالی سزه صاتامم. زیرا ذکاسز، عفت واستقامتسز، صحت وعافیتسز طول عمرك امكان ولذتی یوقدر.

دیه‌رك صندوقی قپایوب خلقی باشـندن دفع ایدر.

صندوقی قپـادقدن صکره کورر که نمونه اوله‌رق طوتدیغی اوچ عصرلق قدر بر طول عمر پارچه‌سی الده قالمش. اوکنده طوردیغی خانه‌نك پنجره‌سـنده آصیلی بر قفس ایچنده بولنان پاپاغانه «قارنك آجی؟» دیه سؤاله پاپاغك «آجلقمدن اولیورم»دیه جواب ویرمسی سیاره‌نك خوشنه کیده‌رك الده‌کی طول عمر نمونه‌سـنی پاپاغانه ویرر ؛ اوده آلور ، یر .

ایشته او وقتدن برو پاپاغانلر اوچ یوز ییل معمر اولیورمش .

سیاره پاپاغك طول عمری طاتلی بدیکنی سیر ایتمکده اولسـون یاننده‌کی محلده «ناموس وحیثیت» صاتان بشنجی سـیاره مالنی زورله الندن المق اوزره اطرافنی احاطه ایدن بر طاقم آیاق طاقمك الندن قورتلق ایچـون صندوقك بر کنارینه کیزله‌مش اولدیغی رتبـه رؤسلری ، نشـان ، اونیفورمه ، آپولت کبی آلابنلی شیلری چیقاروب. اوزرلرینه آتار. خلق بونلری کرچکدن «ناموس وحیثیت» ظن ایدرك هر کس برر شی یقه‌لیوب کیدر. واقعا سیاره بو صورتله هجوم ایدنلرك اللرندن قور-تیلور اما ایشته او وقتدن برو انسانلر بیننده ناموس وحیثیت بو شیلردن عبارتدر ظنی باقی قالور.

—

رتبه ونشان یغماسندن مستفید اولان خلق اوته‌کی محلده التنجی سیاره‌نك «اسـباب ذوق وتلذذ» صاتدیغنی ایشیدنجه بوندن ده حصه‌لرینی آلمق اوزره اورایه متوجه اولورلر ایسه ده یغمادن اللرینه بر شی کچمیان آدملر یغماکرلرك بویله هر شیئه آتیلوب برونلرینی صوقدقلرینه و هر شیئی کندیلرینه حصر ایتمك ایستدکلرینه حدتله بر فساد چیقارر وقارغشه‌لق آره‌سنده سیاره‌نك الده‌کی صندوق چارپه‌رق یره دوشـورلر. صندوق پارچه‌لنوب ایچنده‌کی اسباب ذوق وتلذذ، ولیه جعبتلرنده یوز بازیسی کونی کوه‌کی کلینك قولتوغنه کیروب ده اوطه‌سـنه کوتوردکدن صکره عودت ایدرکن صاچدیغی اوفق پاره‌لر کبی، هر طرفه طاغیلور. خلق بربرینی قیره‌رق قاپیشورلر. بالطبع هر کس ایشنه کلان وکندی سن وموقعنه موافق اولان اسباب ذوق وتلذذی او قارغشه‌لقده بوله‌میوب آرتق النه نه کچرسه آنی آلور. شویله که :

قاریلره — آنه ، ییسیقلته بتمك ، کورك جکمك، صید وشکار ایتمك.

ارککلره — دانته و ایپکلی قاشلر.

نقریس اولانلره — رقص ایتمك.

مفلوجلره — کزمك .

صاغرلره — موسیقی .

کورلره — رسملر.

اختیارلرەدە — حرص وطمعلە ابتلای شهوت اصابت ایدر. والحاصل کیمسەنك حال وشاننە وآرزوسنە موافق ذوق وتلذذ اسبابی النە کچمدیکندن هیچ کیمسە اکلنجەسندن ممنون اولمیوب قباحتی سیارەیە عطف واسنادایلە جملەسی خومورداتمغە باشـلایجە بر بلایە اوغرامامق ایچون سیارە یغماکرلردن مالنك پارەسنی آرامقدن واز کچەرك طبانی قالدیرر، قاچار.

ایشتە او وقتدن برو اسـباب ذوق وتلذذ هیچ کیمسەنك حال وموقعنە یاقیشـق آلور صورتدە دکلدر.

—

التنجی سیارە بو یغماکرلرك الندن بالکز نفسنی قورتارە بیلوب شهردن دیشـاری فرار ایلدیکی صرەدە «نقد وثروت» صاتمغە مأمور اولان یدنجی سـیارەیی خارج شهردە یولك کنارندە بایلش یاتمش کورنجە امدادینە قوشەرق بر خیلی اوغراشـدقدن صکرە کوچ بلا ایلە آیلتور.

یدنجی سیارە کندینە کلەرك: آه قارداش! باشمە کلنلری صورمە! شهرە یاقلاشدیغم صرەدە دهـا ایچری کیرمدن طاشـیدیغم مالك «نقد وثروت» اولدیغنی وآنجە صاتدیغمی آکلایان بر کروە خلق اوزرمە هجوم ایدرك مالمی المدن آلدقدن صکرە بنی بو حالە قویدیلر.

دیر. او آرەلق دیکر سیارەلردە شهردن چیقەرق اورایە کلورلر. جملەسی تعجبلە: — نصل آدملر؟ حیدودمی، یان کسیجیمی؟ یوقسە آجلقدن اولن خلقمی! دیە سؤاللرینە یدنجی سیارە ایچنی چکەرك: خیر، نە کزر! اویلە سائقۂ ضرورتلە قتالق ایدنلردن دکل؛ بالعکس، میلیون صاحبلری ایدی!

جوابنی ویرر.

سیاراتسبعەنك سمایە عودتلەمأموریتلرینك نتیجەسـنی آمرلرینە عرض و حکایە ایلدکلری صرەدە (ژوپیتر) حدتلە قاشـلرینی چاتەرق بر شی دیمز، سکوت ایدر ایسـەدە (نپتون) ایلە (پلوطون) ژوپیترە «بز سکا دیمش ایدك!» دیە قهقهەلر صالیویررلر.

عالی بك مرحوم

آخر تلاك عنوانلی نشیدهٔ وسقیه مناسبتیله

اقوام قدیمه‌دن هانکیسنك تاریخ موسیقیسی کوزدن کچیرلسه «شعر ایله موسیقی توأمدر» سوزینك عین حقیقت اولدیغنی تسلیم ایتمامك قابل اوله‌ماز. فی‌الواقع ازمنهٔ قدیمه‌ده شاعرلك ایله موسیقی شناسلق بکدیکرندن آیری غیری بر مسلك اوله‌رق تلقی ایدلمامکده ایدی. چونکه شاعرلر، زادهٔ طبیعتلری اولان منظومه‌لرینی تغنی صورتیله قرائت ایتدکلری حالده بو منظومه‌لرك سامعین اوزرنده‌کی تأثیری بر قات دها آرتدیغنی کوردکلرندن مواجههٔ انامده اوقونه‌جق اشعارك تغنی ایدلسی بین الشعرا عادت حکمنه کیرمش ایدی. بوندن طولایی بالعموم شعرای قدیمه‌جه و بالخاصه یونانستان قدیم شاعرلرنجه آز چوق موسیقی‌یه منتسب بولنمق لوازم مسلکدن معدود بولنور ایدی.

شاعرلرك عین زمانده موسیقیدن دخی نصیبه‌دار اولملری یالکز اقوام قدیمه نزدنده کورلمامش، بو حال بالآخره اوروپایه دخی سرایت ایتمشدر. اون‌اوچنجی عصرده فرانسه‌ده (ترووه‌ر) و (ترو بادور) نامله‌ریله بر طاقم سیار مغنیلر ظهور ایتمش ایدی که بونلر هم موسیقی شناس، هم‌ده شاعر اولدقلرندن سویلدکلری شعرلری شاتودن‌شاتویه طولاشه‌رق ترنم ایدرلر و او عصر شوالیه‌لرینك انعام و احسانلرینه نائل اولورلر ایدی. آلمانیاده دخی بو قبیلدن بر صنف ارباب تغنی‌یه تصادف اولنور ایدی. (مینه ساترمر) تسمیه اولنان بو مغنیلرك موعد تلاقیسی او تاریخلرده پك زیاده اشتهار ایدن (وارتبورغ) شاتوسی ایدی. شاتو صاحبی صنایع نفیسه محبی بر ذات اولدیغندن شاتوسنده شعر و موسیقی مسابقه‌لری ترتیب ایدر و بو مسابقه‌لرده اثبات اهلیت ایدن (مینه ساترمر) لره مهم مکافاتلر ویرر ایدی.

صوك عصرلرده ایسه اوروپالیلرجه شعر ایله موسیقی که فی‌السابق توأم عد ایدلمکله برابر بو ایکی صنعتی نفسنده جمع ایتمش ذواته نادراً تصادف اولنمشدر. بو ذوات نادره میاننده اك اول خاطره کلن آلمان موسیقی شناس شهیری (واغنه‌ر) درکه مشارالیه اوپرالرینك کفته‌لرینی بالذات نظم ایتمش و شاعرلکده‌کی قدرت و مهارتنك موسیقیده حائز بولندیغی اقتدار فوق‌العاده‌دن دون بر مرتبه‌ده اولمدیغنی اثباته موفق اولمشدر.

برازده مملکتمزه توجیه نظر ایدر ایسه‌ك اوروپا (تروبادور)لرینك نظیری اوله‌رق بزده دخی «ساز شاعرلری» بولندیغنی کوررز. بونلرك کرك شعر وکرك موسیقی اعتباریله کندیلرینه مخصوص لطیف وملی بر اسلوبلری وار ایدی. یاقین زمانلره قدر شهرمزك بعض قهوه خانه‌لرنده تصادف ایدیلن بوخوش مشرب

موسیو مالیقونك بالونی ایسی مولینوده ایدرکن
Le dirigeable MALICOT

قابل سوق واداره بالونیله پاریس اوزرنده بیوك بر جولان
اجرا ایدن موسیو مالیقو
M MALICOT

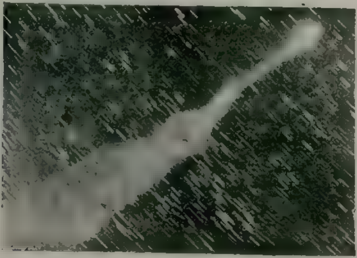

اولا مرصدده (پرتس) رصدخانه‌سی ... یلدیزك افرنجی تشرین اولك
برنده ژووزی رصدخانه‌سندن چکلن رسمی
Photographie d'une comète obtenue le 1r Octobre à l'obeservatoire de Juvisy

ادملر بر مدتدن بری بسبتون کورلمز اولدی. مع‌مافیـه آناطولی طرفـلرنده حالا بونلردن صنعتلرنده پك ماهر کیمسه‌لر بولندیغی روایت ایدلمکده‌در .

شو قدرکه سـاز شـاعرلرینك شـعر و موسیقیجه اولان لیاقت و مهارتلری هرحالده بونلرك محافل عوامدن بشقه یرلرده اخذ موقع ایتمسنه مسـاعد کوریله‌مدیکندن کبار و رجال درسـلرینی ایرانیـلردن آلمش اولان عثمانلی بسته‌کارلری دخی ایلك اثرلرنده ملی بر رنك وشیوه ابرازینه مقتدر اوله‌مامشلر ایسـه‌ده بو حال تدریجاً زائل اولمغه باشلامش ومرور زمانله قاعدهٔ تکامله تابع اوله‌رق متأخرین اساتذه‌نك آثارنده اولانجه استقلال ورونقیله نظر ابتهاجزی تنویر ایدن عثمانلی اسلوب موسـیقیسی میدانه کلمشدر .

برنجی فوطوغراف مسابقه‌سنده برنجیلکی قزانان رسم [فوطوغراف: یوسف بك]

جاده بوستانی اسکله‌سی

Notre concours photographique : le 1r prix

محافلده مخصوص اولان موسیقینك کفته وبسته‌جه دها ادیبانه ودها صنعتکارانه بر طرزده اولمسی التزام ایدلمشدر .

قلاسیق شـاعرلرمزك همان کافه‌سی ایران مقلدلکی هوسندن کندیلرینی قورتاره‌مدقلری ایچون وجوده کتیردکلری آثارده نصل‌که ایران ادبیاتنك تأثیر کلیسی کورلمش ایسه ایلك موسیقی شوراسی بالخاصه شایان دقتدرکه شاعرلرمز غزل ، مربع ، مخمس ، مستزاد ، رباعی ، نعت ، مرثیه ... نامنلری ویریلن وادیلرك هانکیسنده اثر بارمشلر ایسـه موسیقی شناسلرمزده عینی وادی‌یی تعقیبدن ، شـاعرلرمزك بو مختلف وادیلرله افاده ایتمـك ایستدکلری فکرلری — ینه اویله مختلف شکلر آلتنده — تصویر

و افاده‌یه چالیشمقدن كیرو قالمامشلردر . بتون ماضیٔ موسیقیمز بوكا بر شاهد عادل، واساتذهٔ موسیقیه‌مزك بو خصوصده احراز ایتدكلری موفقیات جدیده هر درلو ستایشلره جدیر ولایقدر .

بونكله برابر هر نصلسه ربع عصرلق بر زماندن بری عالم موسیقیمزه غریب بر اثر توقف و انحطاط عارض اولمشدر . عثمانلی شعری متأخرین ادبامزك همات بر كزیده‌سیله بر طرز نوین وبر كسوهٔ بهینه بوروغش ، طریق ترقیده خیلی مسافه قطع ایتمش ایكن شعرلرمزك میدانه كتیردكلری مآثر تجدددن استفاده ایله برابر انلرك شعرلرنده‌كی معانی و مضامین رقیقه‌یی حقیله افاده‌یه مقتدر بسته‌لر تنظیم ایتمك و بو صورتله شعرده كوریلان ترقیات مشكوره‌دن موسیقیمزی‌ده نصیبه‌دار قیلمق خصوصنده موسیقی شناسلرمز پك لاقیدانه طاوراتعقده‌درلر. بو حالی كورنلر بوك اسبابی اربابنك فقداننه حمل ایتمكدن زیاده موسیقیمزك صوك سوزی سویله‌مش بر فن ابتدائی اولدیغی و بوندن زیاده‌سنی ایفایه قدرتی بولنمدیغی ظننه دوشیورلر.

بر قسم ارباب مراق ایسه موسیقیمزه دها

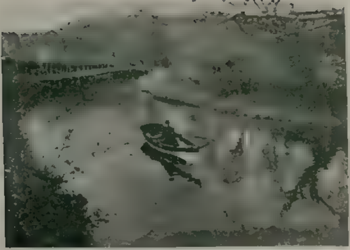

برنجی فوطوغراف مسابقه‌سنده ایكنجیلكی قزانان رسم [فوطوغراف: عمر فؤاد پاشا]

كوكصو

Notre concours de photograpie · 2me prix

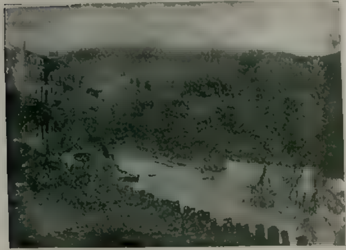

برنجی فوطوغراف مسابقه‌سنده ایكنجیلكی قزانان رسم [فوطوغراف: عمر فؤاد پاشا]

كوكصو

Notre concours de photographie · 2me prix

توجهکارانه بر نظرله باقیورلر . دوو مسعود اقلامزدن بری موسیقیمزك ترقی وتعالیسی طرفداری اولان بوذاتلرك برچوغندن آزچوق یکدیکرینك عینی اولمق اوزره شویولده سؤاللره هدف اولدم :

— بوندن صکره اولسون عثمانلی موسیقیسیله بسته‌لنمش بر اوپرا دیکلیه‌مه‌جکمی‌یز ؟

بر دفعه‌سنده بویله بر سؤالی ایراد ایدن ذاتك یاننده منحصراً غرب موسیقیسیله مشغول بر ترك پیانیستی وار ایدی. شو سؤاله بندن اول جواب ویرمك ایچون استعجال ایدرك دیدی که :

— « آلاتورقه» دینیلن موسیقی ایله اوپرامی یاپیله‌جق؟ بوکا بن شمدیدن ممکن دکلدر جوابنی ویرمکده تردد ایتم .

بو مدعی ذاتك سوزلرینی جوابسز براقق ایسته‌میه‌رك صوردم که :

— بوعدم امکانه نصل حکم ایدییورسکز؟

— شو صورتله حکم ایدییورم که اکر ممکن اولسه ایدی شمدی‌یه قدر بسته‌لنمش اثرلر طوبی اوچر سطرلق شرقیلردن عبارت قالماز ایدی. اوروپالیلر کبی بزم بسته‌کارلرمز دخی دوردر بشر پرده‌لك اوپرالری سراپا موسیقی ایله تصویر وتحریره مقتدر اولورلر ایدی .

— مساعده‌کزله بر از ایضاحات ویره‌یم: بر شیئك شمدی‌یه قدر یاپلماش اولمسندن بعدما دخی « یاپیله‌میه‌جنه» حکم ایتمك طوغری اوله‌مز. یاقین زمانلره قدر شاعرلرمز هانکی وادیده شعر یازمشلر ایسه موسیقی‌شناسلرمز آنلری بسته‌له‌مشلردر. مع‌هذا شوراسنی انکار ایده‌مز‌سکز که بزم اسکی شاعرلرمزده (وولتر) ایله (راسین) کبی تیاترویه مخصوص منتظم فاجعه‌لر یازمامشلردر. آکر یازمش اولسه‌لر ایدی موسیقی‌شناسلرمز البت بونك ده بر چاره‌سنی دوشونورلر ایدی.

— عبدالحق حامد بك افندینك آثار مخلده‌سنه نه دیرسکز ؟

— بو ذات عالیقدر طبیعی اسکی شاعرلر زمره‌سنه ادخال ایدیله‌مز . . .

— اوراسی معلوم ... او حالده مشارالیهك آثارندن برینی نیچون بسته‌له‌میورسکز ؟

— بحثی عمومیتدن خصوصیته انتقال اتدیردیکز؛ مع مافیه یأس یوق، بونك عدم امکانی ادعاده حالا مصرمیسکز ؟

— اوت ! لکن بن پك صبرسز بر آدمم . بیوك بر اوپرانك بسته‌لنمسی آیلر سورر. [قوبندن (رسملی کتاب)ك ایکنجی نسخه‌سنی چیقاره‌رق] مثلا شوراده محمد امین بکك (آخرتلك) سرلوحه‌لی بر شعری وار . آراده بعض یرلری محاوره طرزنده یازلمش . شمدی بونی موسیقی عثمانیز ایله بسته‌له‌یکز . نجه مسئله‌نك امکان وعدم امکانی بونکله قطعیاً تحقق ایده‌جکدر . . .

* *

بالاده‌کی محاوره اوزرینه ویریلان قرار موجبنجه (رسملی کتاب)ك بو نسخه‌سنده مندرج اثر عاجزی میدانه کلدی. شمدی‌یه قدر بوکبی اثرلرك بسته‌لنمسنده نه کبی بر اسلوب اتخاذی ایجاب ایده‌جکی مسئله‌سی ذهنی زیاده‌سیله اشغال ایدرایدی. شو کوچك تجربه قلم مسئله‌یی نظرمده

تماميله حل ايتدى. بوندن طولايى او ذاته جداً متشكرم؛ وتوسيعه غايتله مساعد اولان بو زمين نوبنه موسيقى‌شناسلرمزك بالخاصه نظر دقتلرينى جلب ايدرم. بوندن اوته‌سى آرتق محترم شاعرلرمزك همته قالمشدر. برر، ايكيشر پرده‌لك اوپره‌تلر، اوپرا قوميكلر، اوپرالر يازمقه عنايت بيورسونلر. وبونلرى يازاركن بوكى اثارك تحريرنده اوروپا شاعرلرنجه نه‌كى اصول وقواعده رعايت ايدلديكنى نظردقتلرندن دور طوتماسونلر. چونكه ادراكيله مشرف اولديغمز دور بيبديل حريتده بركون كله‌جكدر كه او زمان بو مملكتك جداً لطيف ومستثنى برده موسيقيسى اولديغى خاطرلره كله‌جك، وبوموسيقى روحنواز ايله بسته‌لنمش اوپرالرك شان مليمزله متناسب بر صحنه‌ده اوينانمسى اسبابنه توسل ايديله‌جكدر.

رؤف يكتا

بروسه ده چكركه‌ده خداوندكار غازى حضرتلرينك تربهٔ منيفه‌سى
Le tombeau de sultan Hudavindiquar a Brousse

بروسه‌ده سلطان عثمان غازينك تربهٔ منيفه‌سى
Le tombeau d OSMAN I a Brousse

بروسه‌ده سلطان عثمان غازى حضرتلرينك تربهٔ منيفه‌سى
Le tombeau d OSMAN I a Brousse

فوطو: خالد بك — PHOTO HALID BEY

بروسه‌ده چكركه‌ده خداوندكار غازى جامع شريفنك محراب ومنبرى
L autel de la mosquée Hudavendikar a Brousse

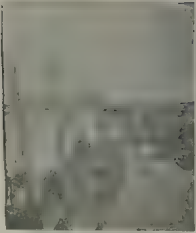

فوطوغراف مسابقه‌سنده اوچنجی مکافاتی قزانان رسم
[بروسه‌ده رشاد بك]
3me prix de notre concours photographique

فوطوغراف مسابقه‌سنده دردنجی مکافاتی قزانان رسم [فوطو: اصف بك]
بیوکده‌ره
4me prix de notre concours photographique

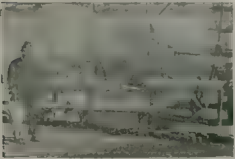

فوطوغراف مسابقه‌سنده دردنجی مکافاتی قزانان رسم [فوطو: اصف بك]
بیوکده‌ره
4me prix de notre concours photographique

بر نطق
Un discours

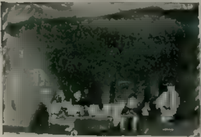

عاكف بك پيه‌سنده
Dans Akıf Bey, pièce de Kémal

عاكف بك پيه‌سنده
Dans Akıf Bey, pièce de Kemal

يلديز بوجكلری

— مابعد —

محرری : صفوتی ضيا

هيهات‌كه زندان تعذيبنده، ايكی آی دوام ايدن اشكنجهٔ حياتنده بر كسه‌دن بر كلمه‌يه ، بر تشبثه ، بر سلامه بيله نائل اوله‌مديغی او دورهٔ منحوسهٔ تظلمنده بوندن پك زياده پك زياده قطع اميد ايتمش مأيوس اولمش ايدی ، پك ايو خاطرلدی عين واقع ايمش كبی كوزينك اوكنه كلدی . . .

تخليه ايدلديكنك فرداسی ايدی. خفيه‌لرك كنديلرينی ديكلديكی بحره‌نك بو دفعه‌ده نيم پرده ايله نيم مستور بحره‌سنك اوكنده كوكصودن عودت ايدنلری او بی خبر، اوغافل او خايلاز ملتی سير ايديور ايدی او ملت كه اوچ چيفته قايقلره بينمك ، الماسلره مستغرق خانم افنديلره عرض پرستشكاری ايلك ايچون ملكه بو ملتك اصل روحنی تشكيل ايدن افراد معصومه‌نك قاننی ايچمك درجه‌لرنده وحشت ودنائت اجرا ايتمكده ايديلر. اوزاقدن ، بردن نارين بر صندال ايچنده دائما ظرافت واعتنا

اوزاقدن بردن نارين بر صندال ايچنده . . . (صحيفه ۲۹۳)

ایله کیتمش ، کنج ، پر مست شباب وحیات ، احمد رؤف ظهور ایتـدی او احمد رؤف که یدی‌سنه دوام ایدن مدت تحصیله‌لری اثناسنده ایچدکلری صو آیری کیتمامش تعبیرینه ماصدق اوله‌جق درجه‌ده بربرلرینه قاردش ، آرقداش ، اولمشلر هم فکر وهم خیال بولنمشـلر ایدی. مصطفی فاضلك یورکی شدتله چارپدی کچه‌جك، کیده‌جك بنی دراغوش ایتمك، بتمله حسبحال ایتمك بنی تسلی ایتمك ایستدیکی حالده کچه‌جك، بوزاده طوره‌میه‌جق دییور و بو حرکتك قلبنه آچه‌جغی جریحهٔ اخوتی تعدیل وتسکین ایلمك ایچون کندی‌کندینه «بن‌ده اولسهم اویله یاپمغه مجبور اولوردم زمان بونی ایجـاب ایدر ، تدبیر و احتیـاط بونی آمردر » دییور ایدی حق احمد رؤفی کورمامك کندیسنی کوستـ‌ـرمامك ایچون کیری چکیلمش پرده‌یی بسـبتون ایندیرمش ایدی ... و متفکر، محزون بسبتون جریحه‌دار ، ومأیوس قالمش ایدی... صـوکره اوطه قپوسنك شدتله آچیلدیغنی، متبسم، کنج، شن وشاطر بریسنك، صداسنده‌کی اهتزازات ، کره‌یی ضبط ایتمکه چالیشه‌رق «فاضل! فاضل! آه قرده‌شم قرده‌شم ، کل کل اوپوشه‌لم» دیه ایلریله‌دیکنی قوللی قوللرك دراغوش شفقت اخوتی آره‌سنده‌عصبی‌احتلاجاتلرله آغلاشدقلرینی خاطرلدی. وینه کوزلری طولدی ینه آغلامق ایستدی و تکرار پاکیزه پاکیزه‌سی خاطریـنـه کلش ایدی. احمد رؤف ایلك دورهٔ هیجانلری زائل اولدقدن صوکره، وقوعبولان استیضاحه « پاکیزه‌نك عائله‌سی توقیفی متعاقب استانبولدن مفارقت ایتدیلر. ازمیرده چفتلکلرینه کیتدیلر!»

دیه‌مامشی ایدی ... ازمیر ، ازمیر ، ازمیره قدر کیتمك پاکیزه‌سنی آرامق پاکیزه‌سنی کورمك... همان همان شتاب کیده‌جك ایدی بر آن بردقیقه فوت ایتمدن قوشه‌جق ایدی . . .

احمد رؤف باشـنی صاللایه‌رق بیوك بر چوجقلق، تصور ایدیله‌مز تخیلات قارشوسنده‌کی وضع استخفاف ایله :

— چیلدیردکمی برادر؟ هیچ آدمی ازمیره صالیویررلرمی .. وایوردن چیقمیورده صولوغی پارسده آلیرسـك اولماهمی؟ یغما یوق عزیزم یغمایوق، هم بشقه پرده سویلیه‌جك اولورسه‌ك سنی ژورنال ایدرم ها !

دیمش ایدی . . .

اسارت! اسارت! محکومیت، قهر وشدت ، دها نه قدر نه قدر حکم سوره‌جك دها نه قدر بو ملتك قاتی قوروته‌جقـسـك دیه قهرلندی ومأیوس و پرفتور یواش یواش صـوبونه‌رق بتاغنه دوشدی ، صباحه قدر بر حمای عصبی ایچنده چرپندی طوردی .

•

مصطفی فاضلك تا چوجقلقدن بری جالب نظر دقت بر میل خیالپروریسی وار ایدی که بو عادتا ارثی بر شائبه درجه‌سـنده هرحال وطورینه تأثیر ایتمش ایدی . دها آلتی یدی یاشنده ایکن پدرینك یازیخانه‌سنده آصیلی بول ایله ویرژینی‌نك بربرینه بر دراغوش شـفقتله صاریله‌رق بر نهرمروری مصور رسمنه باقدقچه قلبنده درین بر حس رقت اویانور ، ساعتلرجه لوحـه‌نك اوکندن آیریلمازدی و ویرژینی‌نك چهره‌سی او کوچك خیالخانه‌سـنه او درجه تأثیرلی بر خاطرهٔ رقیقه نقش ایدر ایدی‌که عادتا

رؤياسنه كيرر، او خيال نازنين ايله اوغراشيور طورير ايدى. صوكره يالى‌قومشولرندن بر آلمان عائله‌سنك يكانه كريمه‌سى اولان «الزا» اسمنده كندى سننده بر قيزجغزله اويون ارقداشى اولمشلر و «الزا»يه او درجه شدتلى بر انهماك و ابتلا ايله بسته اولمش ايدى كه «الزا» ايله طوپلادقلرى قير چيچكلرينى درس كتابلرى آره‌سنده قوريتر «الزا»نك رجالرله منتلرله آلمغه موفق اولديغى صارى صاچلرينى بر بيوك عاشق وسودازده ادالريله حرز جان كبى حفظ ايدر ايدى. حتى مصطفى فاضلك بو خلقت و فطرتنه آكاه اولديغندن «الزا» ايله اولان مناسبات رفاقتپرورانه‌نك شاكردينك كوچك قلبنده حصوله كتيرديكى انقلاب سريعى حس ايدن مربيه‌سى ميس مود جوجقلرى بربرندن آييرمق كوروشديرمامك لزومنى درك ايتمش، زيارتلرك آرقه‌سنى آلمش ايدى.. ايشته اوان صباوتندن برى بويله تمايللر اظهار ايدن مصطفى فاضل سنه‌لر كچدكجه بوميلانته بر قات دها وسعت وجديت ويرمرك اون بش ياشنه كلنجه عادتا يازديغى اوقونور، اشعارى لذتله مطالعه ايديلير بر كنج شاعر اولمش ايدى. پدرى هنوز دها بش ياشنده ايكن وفات ايتمش اولديغى جهتله اولدقجه مهم بر ثروته توارث ايدن مصطفى فاضل اولان غايت عاقله و مدبره بر والده‌نك يد تربيه‌سنده بالآخره فرانسه‌دن بالخاصه جلب ايديلن موسيو دوماتره اسمنده بر معلم متخصصك سايهٔ عرفان و فضلنده متين بر تحصيل كورمكه موفق اولمش طبعاً شاعر وصنعتكار اولان معلمنك همت وتشويقيله شعر و ادبياته مراق ايدرك كوچك ياشندن برى بيوك بر استعداد ادبيانه كوسترمش ايدى؛ صحتى اوللرى براز نازك اولديغى جهتله ذهن يوريجى درسلرله اشتغاله مساعده ايدليوب صرف انهماك طبيعيسنه ترك وتسليم ايديله‌رك فطرتنده مركوز اولان شاعرلك اديبلك بو صورتله تظاهر ايتمش ايدى.

اكمال تحصيل ايچون مكتب سلطانى‌يه قيد ايتديرلديكى كون مصطفى فاضل ايچون ديار غربتده قالمش قدر اهميتلى بركون اولمش‌ايدى. والده‌سى ايله مفارقتى رقت انكيز، ايكى عاشق افتراقى قدر مهيج اولمش، موسيو دوماتره‌نك تبسم استهزاسنى حتى اوزون واسباب موجبه‌لى بر نطق مواخذه‌كارينى موجب اولدى؛ خياليرورلك، رقيق وضعيف اولمق قادينلره مخصوص حتى قادينلر ايچون بيله شايان مؤاخذه برحال ايكن مجادلهٔ حياته حاضرلنسان وطن وملت اوغورنده فداكارلقلره نامزد بولنان بر كنج ايچون كولنج، عيب برحالدر ديه‌رك مواخذاتى تأييد ايدن موسيو دوماتره مصطفى فاضلدن عصبيت و رقتدن بشقه بر مقابله كوره‌مامش ايدى. موسيو دوماتره دائما تكرار ايدردى: فاضل، عزيزم دير ايدى بو خياليرورلك سنك بادئ فلاكتك اوله‌جقدر. حيات، ماديات ايله قائمدر. خيال محاكه‌كى، نقطهٔ نظرينى غائب ايتديرير. سنى دائما زبون حسيات واحتساساتك ايلر دقت ايت عزيزم!»...

مصطفى فاضل مكتب سلطانيده ايلك اول احمد رؤف ايله تعاطئ افكار ايتمش ايدى. آنى صنفده احمد رؤفك يانته اوتورتمشلر ايدى.

احمد رؤف مذاکره خانه‌ده یازیلریله درسلریله مشغول اوله‌جق یرده عبدالحق حامدك «طارق» ینی اوقویور ایدی . مصطفی فاضل بی‌کس، مهجور، بو محیط ایچنده بیگانه وغریب یالیده‌کی حجرهٔ اشتغالی، یازیخانه‌سنی کتابلرینی، پرشفقت ونوازش چشمان رقتیله کندیسنه نگران اولان والده‌سنی آناجغنی دوشونمکه باشلادی، بر آره‌لق کوزلری طولدی . ایلك دفعه اغوش مادردن جدا اولان هرکسجك حس ایتدیکی یالکزلغی، هجران واشتیاق ایله قلبی یاندی صوکره ذهنی اشغال ایتمك ایچون یان کوزله بونگ سوکره بر رفیق تحصیل وحیاتی اوله‌جق احمد رؤفه باقدی . احمد رؤف متوکل، مستریح ومسعود مطالعه ایدییور ایدی . . مصطفی فاضل نظریله صحیفه‌لری تعقیب ایتمکه باشلادی . بر آره‌لق بونك فرقنه واران احمد رؤف آرزو ایدرسه‌کز تقدیم ایده‌یم دیدی اوقومدیکزسه توصیه ایدرم حامدك الك نفیس آثار ادبیه‌سندندر مصطفی فاضل جواب ویردی « طارق »ی اوقومامش برکنج تصور ایدرمیسکز دیدی آرتق آره‌لرنده زمین محاوره بولنمش ایدی ؛ او ادیب نزیه ورقیق ادبیات عثمانیه‌مزك مدار افتخار وتسلیسی اولان او قوجه شاعر بو ایکی کنجی بری برینه دوست ایدیورمش ایدی .

ایشته دوت سنه دوام ایدن مدت تحصیلیه ظرفنده احمد رؤف ایله مصطفی فاضل هر آن مزاید ومترقی براخوت وصمیمیت ایله قاردش اولمشلر مکتبدن ماذون اولدقدن سوکره‌ده بو رابطهٔ مقدسه‌یی محافظه ایتمشلر ایدی . . .

مصطفی فاضل مکتب حقوقه دوام ایدرك اکمال تحصیل ایتدکدن صوکره ایکی سنه‌ده اوروپایه علوم سیاسیه مکتبنه کیتمکی تصمیم ایتمش بو امید و آرزو ایله درسلره دوام ایدرك خالی زمانی ادبیات وفلسفه‌یه حط حصر ایلمش ایدی. احمد رؤف دها مادیاتپرور دها متین و عازم ، فرانسه احتلال کبیری تاریخنی ازبر بیلیر ، بر طرفدن تاریخ سیاسی ترجمه‌سنی درعهده ایدرك دیکر طرفدن «قالورو» نك حقوق دولی مکتب حقوق زکی نقصان ومطل تدریساته قاریشیق ومهم تقریراته بول ترجمه ایتمك صورتیله دها زیاده مستفید اولنور فکرنده بولنور ایدی . مصطفی فاضل شاعر ، ادیب ، اوفق تفك « نوومل » لر قارالار ، استسپرك « عدالت » سرلوحه‌لی اثری حقنده تدقیقات اجرا ایدن ، مونه‌نك فلسفهٔ صنعتنی خلاصه ایتمکه چالیشیر ایدی . . .

بر کون احمد رؤفله کوکصویه کیتمشلر ایدی؛ بر ایلول شهابته طوغرو ایدی ؛ بوغاز ایچی صوك بهارك ایلك لباس حزینی کیمش، قیرلر، طاغلر، بتون موجودات درین وحزین بر توکل وانتظار ایچنده صانکه مخمور وبی‌تاب اوزون و صاللردن مدید احتلاجاتدن صوکره فراش نازنده نازنین وبروجد اوزانان حساس قادینلر کبی قلب وروحی اوقشار بر منظرهٔ مستثنا عرض ایدییوره دره، کوکصونك او سویملی دره‌سی تا اوزاقلرده اوفاق اورمانلرك قویتو یشیللکلرنده کیزلنان بر امل عاشقانه‌یی تعقیب ایدییور ایمش کبی ، چنارك سازلرك آغوش اقراصندن سوزوله‌رك ایلرولیور ایدی؛

— مابعدی وار —

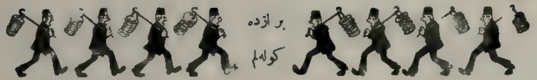

— جانم او قدر قاچسون. ذاتاً بن اونی تعقیب ایتمیورم. یالکز صیقلسون دیه عجبه رفاقت ایدییورم.

— N'allez pas croire que vous poursuis. Je ne fais qu'accompagner mon ami pour empêcher qu'il s'ennuie tout seul.

کنج ترك

— فرانسه‌ده نه یاپدیغنی‌ی صوریورسك؟ کوزلم. ترك بودجه‌سنك اصلاحی چاره‌لرینی مطالعه ایدییودم.

— بکا باق سن اولا بنمکیلری اصلاح ایت‌ده سزکیلر صوکره‌یه قالسون ...

— Ce que je fais en France, belle enfant ? Mais j'étudie la réorganisations des finances.

— Dis donc, tu ne pourrais pas organiser les miennes ...

مال صاحبی — آوستریا مالی دکلدر. خالص فرانسز مالیدربکم...

مشتری — اونی پاکلش سویلدک اوغلم. بویله شیلره آستریا مالی دی... صاتش فضله اولور...

— Ce n'est pas marchandise Autrichienne. C'est Français.

— Tu te trompe, mon enfant, il vaut mieux de dire qui c'est Autrichienne, tu en vendras plus.

تك آتان شاعر: بر دفعه طلوعات باشلادیمی اوكنی آلمق ممكن دكل!..

Nos poêtes!...

توفیق

— نه او، برادر بك یورغون كوروڼیورسكز؟..

— صورمه، انتخابات ایشلری بیتهمدیكه...

— Vous paraissez trop fatigué mon ami.

— Ne me demandez pas, ce sont les éléctions qni n'en finissent plus.

بیلمجه و مسابقه‌لرمز

نومرو: ۱۲ — شو شکلی کسوب اوصورتله قاتلایك، بوکاك که ترس طرفدن کوندوز ویا کیجه بر ایشیغه طوتدیغکز وقت صبرسزلقله بکلدیککز، امین اولدیغمز بر مجموعه اسمی بردنبره نمایان اولسون.

۵۰ مکافات

بو بیلمجه‌یه طوغری جواب ویرنلر نامنه چکیله‌جك قرعه‌ده برنجی‌یه بر ساعت ایکنجی‌یه غزته‌مزك برسنه‌لك آبونه‌سی اوچنجی‌یه (رسملی کتابك) آلتی آیلق آبونه‌سی دردنجیدن یکرمنجی‌یه قدر خصوصی فطوغرافیمز کنعان بكك منتخب فطوغرافلرینی قارت پوستال صورتنده یکرمنجی‌دن اللنجی‌یه قدر اوچر قارت پوستال ویریله‌جکدر جوابلرك رسملی کتاب ومصور محیط بیلمجه ومسابقه مأموری کنعان بك نامنه ارسالی اقتضا ایدر.

مخاطره دفتری

جبکزده طارمه طاغنیق، قارمه قاریشیق کاغد پارچه‌لری طاشیه‌جغکزه مخاطره قبیلندن یازیله‌جق اوفاق تفك شیلری پریشان برصورتده حفظ ایده‌جککزه هر کونکی حساباتکزی اوفاق تفك قیوداتکزی غایت منتظم یاپلمش بر مخاطره دفترینه قید ایتمکی ترجیح ایدرسکز دکلمی؟

ایشته مبزه غایت کوزل طبع اولنمش مخاطره دفترلری. بونلر جیبده طاشنه‌جق درجه‌ده هر کونك تقویمنی حاوی غایت کوزل یاپلمش دفترلردر. بو مخطره‌نك ناشری قنجانجیلر یوقوشنده مجلد و مطبعه‌جی ماطیوسیان افندیدر.

فیئاتلری ۳، ۵، ۹ غروشدر. تجارتخانه‌لر و امور بیتیه حساباتی قیده مخصوص آیریجه بیوك تجاری مخطره‌ده واردر. بونك فیئاتی ۷ غروشدر. طشره‌دن ایستینلره برر غروش تعهدلی اوله‌رق ۹۰ پاره ضم اولنور. محل فروختی قنجانجیلر یقوشنده ۲۷ نومرولی ناشری آغوب ماطیوسیانك کاغدجی مغازه‌سیدر.

رسملی کتابك کوچك اعلانلری

کوچوك اعلانلر کلمه حسابیله قبول اولنور. آبونه‌لرمز ایچون بر کلمه‌سی ۲۰ آبونه اولمیانلر ایچون ۴۰ پاره‌در. بو کوچوك اعلانلر میاننده تجارته متعلق اولانلردن ۳ غروش آلنور.

بو اعلانلر میاننده آدرس مذکور اولمیانلرك جوابی یازیله‌رق بر طرفه قونلملی و ظرفك اوزرینه ساده‌جه اعلانك زیرنده‌کی نومرو یازیله‌رق اوزرینه اعلانك آلتنده (ش) یعنی (شهر) اشارتی اولانلر ایچون بکرمی و (ط) یعنی طشره اشارتی اولانلر ایچون قرق پاره پول الصاق ایتملی بوظرفی برایکنجی ظرف درونه قویه‌رق [رسملی کتاب اداره‌خانه‌سنده کوچك اعلانلر مأمورلغنه] ادرسنه کوندرملیدر ادارەخانه‌مز جوابك کیده‌جکی آدرسه کوندرلسنی درعهده ایده‌جکدر.

— اخطار مخصوص —

رسملی کتابك ۳۵۲ نومرولی نسخه‌سنده‌کی
متعدد بیلمجه‌لرك جوابیله مکافات قزانانلرك
اسملری «مصور محیط» مزك ۱۱ نومرولی
نسخه‌سیله نشر ایدیله‌جکدر

کله‌جك نسخه‌مزده:

تربیهٔ ملیه ـ تربیهٔ بین‌الملل
محرری:
محمود صادق

«یکی حسلر»
نشیدهٔ موسیقیه‌سی نوطه‌سی
بسته‌کاری
احسان صبری خانم

بزده رومانجیلق و رومانلر
محرری:
صفوت نزیهی

﴿ رسملی کتابك کوچك اعلانلری ﴾

کوچوك اعلانلر کلمه حسابیله قبول اولنور. آبونه‌لرمز ایچون بر کلمه‌سی ۲۰ آبونه اولمیانلر ایچون ٤٠ پاره‌در. بو کوچوك اعلانلر میاننده تجارته متعلق اولانلرندن ۳ غروش آلنور.

بو اعلانلر میاننده آدرسی مذکور اولمیانلرك جوابی یازیله‌رق بر ظرفه قونلملی وظرفك اوزرینه ساده‌جه اعلانك زیرنده‌کی نمرو یازیله‌رق اوزرینه اعلانك آلتنده (ش) یعنی (شهر) اشارتی اولانلر ایچون یکرمی و (ط) یعنی طشره اشارتی اولانلر ایچون قرق پاره پول الصاق ایتملی بو ظرف بر ایکنجی ظرف درونه قونه‌رق [رسملی کتاب اداره‌خانه‌سنده کوچك اعلانلر مامورلغنه] ادرسنه کوندرلملیدر اداره‌خانه‌مز جوابك، کیده‌جکی آدرسه کوندرلسنی درعهده ایده‌جکدر.

— قارت تماطیسی —

درسعادت — اسکداروده اونجیلرسوقاغنده «۱۲» نومرولی خانه‌ده صلاح‌الدین بك قارت پوستالك ورودنده ایلك پوسته ایله جواب ویریلور.

درسعادت — اسکداروده میراخورده «۳» نومرولی خانه‌ده احمد عاکف بك پالکز فانتازی قارتلری مبادله ایدر و قارتك وصولنده سرعتله جواب ویرر.

— ایش —

پارسلی ترکجه وروجه‌یه واقف بر کنج فرانسز بورادهٔ برینك خدمت کتابنده‌بولنمق ایستیور. ط ٥٥٦

— آلیم، صاتیم —

اعون فیئاتله صاتیلق بسیقلق اولانلرهان بیلدیرسونلر. ش ٥٤٥

آرمستعمل بر قوداق صاتیلقدر. ایستینلرك اداره‌خانه‌مزه مراجعتی.

— خصوصی درسلر —

فرانسزجه‌یه وقوف تامی اولان بر ترك فرانسزجه وترکجه اوکرتمك ومقابلاً انکلیزجه اوکرنمك اوزره بر انکلیز عائله‌سی نزدنده au pair بولنمق ایستیور. ش ٥٥٣

رسملی کتاب

۱٠٠٠٠ قارئی اولان

یکانه

مجموعه‌در.

مقتدر و ناموسلی بر ژیمناستیق معلمی ایستینلر هیچ تأخر ایتمکسزین مراجعت ایتسونلر.

ش ٥٦١

مطالعه‌یی کیم سور ایسه شبهه یوق [رسملی کتاب] ك قارئیدر.

آبونه‌لرمزه هدیه‌لرمز

سنه‌لك آبونه‌لرمزه:

اولا — برسنه‌لك قوللكسیون خارجنده اوله‌رق خصوصی اوله‌رق چیقاره‌جغمز «نسخهٔ مخصوصه»لر مجاناً تقدیم اولنه‌جقدر. بو نسخهٔ مخصوصه‌لرك هر بری آیری بر مسئلهٔ سیاسیه اوزرینه الك مقتدر وناملدار محررلر طرفندن یازیله‌جق وزمان نشرلرینه كوره برسنه‌لك ویا آلتی ویا اوچ آیلق وقایع سیاسیه‌نك الك مكمل بر زبده‌سی بر تاریخچه‌سی اوله‌جقدر. بو نسخهٔ مخصوصه‌لر میاننده ادبی، فنی اولانلریده بولنه‌بیله‌جكدر. بونلر یالكز ابونه‌لرمزه مجاناً تقدیم ایدیله‌جك وقارئلرمز قیمتلریله اشترا ایده‌جكلردر.

ثانیا — رساله‌مز طرفندن ترتیب اولنه‌جق سیاسی و ادبی قونفرانسلرك ایكیسنده ایكی كشیلك دخولیه بیلتی مجاناً تقدیم اولنه‌جق ودیكر قونفرانسلرده دخی آبونه‌لرمز ۱۰۰ ده ۱۰ تنزیل حقنه مالك اوله‌جقلردر.

ثالثا — آبونه‌لرمز بردفعه‌یه مخصوص اولمق اوزره (آپوللون) فوطوغرافخانه‌سنده مجاناً قابینه رسم چكدیره‌بیله‌جكلردر، بونك ایچون آبونه سندی ایله برلكده ویره‌جكمز بیلتك فوطوغرافخانه‌یه ابرازی كافیدر.

رابعا — (رسملی كتاب) اداره‌خانه‌سی طرفندن نشر ایدیله‌جك اولان هر درلو غزته و مجموعه وكلیات آبونه‌لرندن ۱۰۰ ده ۱۰ تنزیل حقنه مالك اوله‌جقلردر.

خامساً - مجموعه طرفندن ترتیب اولنه‌جق سیاحته ۱۰۰ ده ۱۰ اسقونطو ایله اشتراك ایده‌بیله‌جكلردر. مجموعه‌مزجه ترتیب اولنه‌جق سیاحتلرده دائما جدی بر استفادهٔ معنویه گوزه‌دیله‌جك وگیدیلن گورولن مملكتلر حقنده اثنای راهده قونفرانسلر ویرلك صورتیله سیاحتك تامیله استفاده ایتملری اسبابی تهیه اوله‌جقدر. بو سیاحت پروغرامزك بر قسمنی شمدیدن بیلدیره‌بیلیرز. مثلا: مصر، اسكندریه، قاهره، اهراملر؛ پیره، آتنه، روما، وه‌زو بناو طاغی، ناپولی؛ اسویچره، جینه‌ورا، لمان گولی، مون‌بلان، غلاسیه‌لر؛ لیون، پارس، لوندره؛ تونس، جزایر، فاس؛ بیروت، شام، بعلبك، آناطولی... حتی نیویورق، شیقاغو، سان فرانسیسقو، والحاصل سیاحت فكریمزك خلقمزجه تعمیمی ایچون كوچوكدن باشلایه‌رق دور عالملره قدر...

التی ایلق ابونه‌لرمزه هدیه فطوغراف تقدیم ایدلك اوزره اداره‌خانه‌مز داخلنده‌كی رسمخانه‌ده رسم چكیله‌جكدر.

طشره آبونه‌لرمز درسعادت آبونه‌لرمز ایچون یوقاریده صایدیغمز هدیه وحقلردن تامیله استفاده ایده‌جكلردر. یالكز قونفرانسلره اشتراك و آپوللون فوطوغرافخانه‌سندن رسم چكدیرملری — تصادفاً درسعادتده بولنه‌جقلری مستثنا طوتلمق شرطیله دائما — ممكن اولمیه‌جقده بیوك شهرلری دولاشمق اوزره ترتیب اولنه‌جق قونفرانس تورنه‌لرینك بولندقلری شهرده‌كی قونفرانسلرینده مجاناً ایكی كشی ایچون حق دخوله مالك اوله‌جقلردر.

هفته‌لق

مصور محیط

سیاسی، ادبی، فلسفی غزته

۳ نومرولی نسخه‌سی نشر اولنمشدر

«رسملی كتاب» اداره‌خانه‌سی طرفندن نشر اولنان «مصور محیط» الك یكی والك مكمل هفته‌لق غزته اوله‌جقدر.

نسخه‌سی: ۲ غروش

— اخطار مخصوص —

«رسملی كتاب»ك برنجی نسخه‌سندن

موجودمز قالمامش وبعض كیمسه‌لرك اون و اون بش غروشه قدر اللرنده‌كی نسخه‌لری صاتدقلری خبر آلنمشدر حالبوكه (رسملی كتاب)ك برنجی نسخه‌سی یكیدن طبع ایدلكده اولدیغندن محترم ابونه وقارئلرمزه یقینده موقع انتشاره وضع اولنه‌جغی اخطار ایدرز.

حروفاتنك یكیلكی و طبعنك نفاستیله ماطیوسیان مطبعه‌سی بوتون مطبعه‌لره مرجحدر

درسعادتده فنجانجیلر یوقوشنده آغوب ماطیوسیان مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر